

Ivančna Gorica (domoznanstvo)
sp 908(497.4)
KLASJE
2006
352(497.4 Ivančna Gorica)
120060163,6

ŽNICA IVANČNA GORICA
TA II. GRUPE ODREDOV 17
IVANČNA GORICA

KUJANICA GROSUPOLJE

COBISS

Klasje

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
Številka 6 letnik 12 julij 2006

LaMaS

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.
Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica
TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045

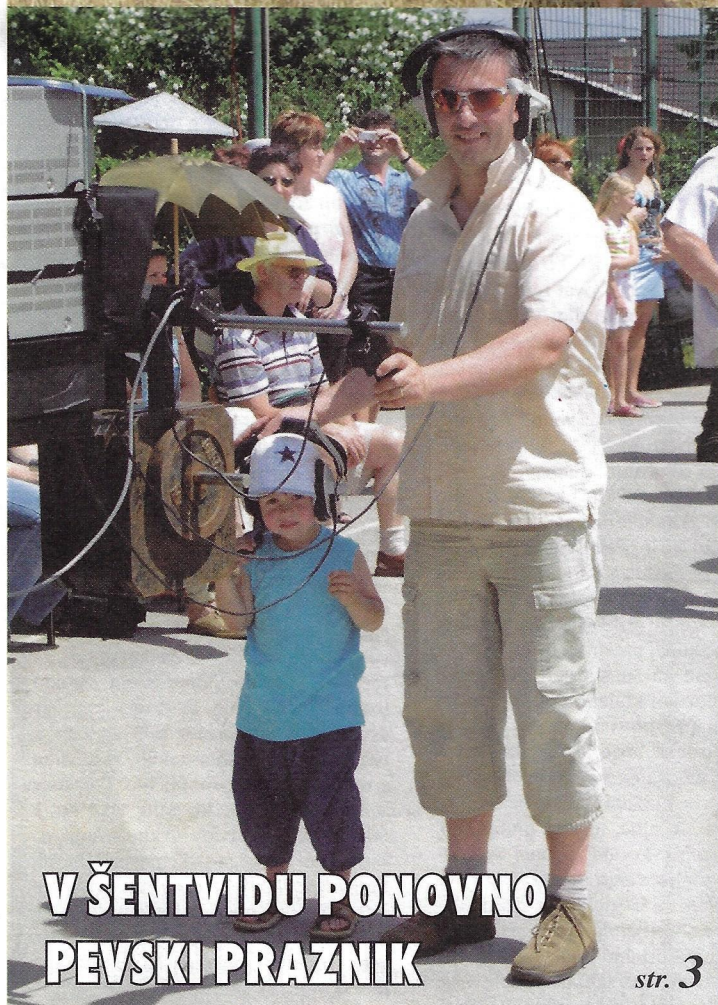
POPOLNA PONUDBA

Računalniki, tiskalniki, komponente...
Programi za podjetja in sam. podjetnike...
...za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si> e-mail: lamas@lamas.si

TRADICIONALNI TEKMOVANJE V ŽETVI PŠENICE S SRPOM NA KITNEM VRHU

str. 8

V ŠENTVIDU PONOVO PEVSKI PRAZNIK

str. 3

Mali Lenart se že danes uči rokovanja s kamero, saj pravi,
da bo čez dobrih 15 let on snemal Tabor pevskih zborov!

DAN DRŽAVNOSTI NA POLŽEVEM

str. 3

Otroci Kitnega Vrha so pokazali, kako so včasih cenili pšenično zrnje. Pobrli so vse odpadlo klasje.

Na proslavi dneva državnosti na Polževem so svoje atraktivne borilne spretnosti pokazali pripadniki specialne enote Moris.

OBČINSKI SVET ŠE ZADNJIČ PRED DOPUSTI

str. 2

15 LET SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE

str. 4

850 LET STIŠKEGA SAKRALNO-KULTURNEGA BISERA

str. 9

UPRIZORITEV DESETEGA BRATA NA MULJAVI

str. 18

INTERALTA
PVC OKNA IN VRATA

Pe Novo mesto, tel.: 041/846 034
Interalta d.o.o., Stegne 21c, Ljubljana
tel.: 01/511 16 24, fax: 01/511 15 43

Okna Interalta omogočajo
višjo kulturo bivanja!

www.interalta.si

ŽALUZIJE
-ROLETE-
-KOMARNIKI-
-ROLO-
-PLISE ZAVESE-
-TENDE-
-LAMELNE ZAVESE

Tomaž Oven s.p.

Pot v resje 1

GSM: 031/679-079

1295 IVANČNA GORICA

Tel./fax: 01/7878-266

CUGELJ
PVC OKNA

IGNAC CUGELJ s.p.
Stična 102,
Ivančna Gorica
tel./faks: 01/7878 535
gsm: 041/757 055

Iz Jernejeve malhe

Pogovori vedno nanesejo na dopust in zaslužene počitnice. Za marsikoga dopust in prosti dnevi niso le brezskrbno lenarjenje, ampak pomenijo priložnost, da postorimo tisto, kar se nam je nabralo med letom. Tudi sezonsko delo nas vedno obremenjuje: enkrat bolj, drugič manj, zagotovo pa pravega počitka nimajo kmetje in tisti, ki skrbno čuvajo svoj pridelek in prirast pri živini. Resnica pa je tudi to, da če smo uspešni pri svojem vsakodnevnem delu, je tudi trošenje energije in izogrevanje pri delu manjše.

Za nekatere je že dovolj hladna senca z vrčkom piva v roki in dobra misel, da le nekaj časa lahko posvetimo samemu sebi in nas vedno ne preganjajo storilnostne obveznosti. Potiho vam povem, da ima voda v višnjegorskem bazenu prav tako kemično sestavo kot v dragih toplicah. Povrh vsega je pa še prijazen upravnik, ki si je za to leto preskrbel dodatno potrebno opremo in nova znanja, kako se upravlja z bazenom in obiskovalci. Čudoviti izviri Krke in Višnje v Kosci, Stiškega potoka v Drmožniku ter Temenice pod Bogenšperkom in v Bukovici pa nudijo neizmerno zadovoljstvo pristinim ljubiteljem narave, še posebej, če jih obiščemo s kolesom ali celo peš in brez ure. Nanižal sem le nekaj drobcenih ponudb za poletni čas za vse tiste, ki tudi doma vidijo vso lepoto, a jo iz takih ali drugačnih razlogov vse prevečkrat zanemarjamo.

Sezona prireditev pred poletnim odmorom je bila več kot uspešna. Zaključil se sedemintrideseti pevski tabor v Šentvidu, na muljavskem odru na prostem sta šestkrat Krjavci in Deseti brat skupaj s soigralci in živim številnim občinstvom podoživljala romantično Jurčičevo zgodbo. Stiški samostan se je dostojno oddolžil duhovniku in slavnemu zeliščarju p. Simonu Ašiču za njegova za vse čase in za vse ljudi uporabna dela. Velikostno taborsko prireditev in stiški jubilej sta pozdravila naša najvišja gosta, rojaka predsednik vlade Janez Janša in novoimenovani škof Anton Jamnik. Z zadovoljstvom smo v samostanu spremljali 850-letnico blagoslova stiške bazilike, ki je spet pozdravila verne in neverne iz naših in tujih krajev s prispodobno, da je življenje ob njej duhovno globoko in civilizacijsko neomajno ter evropsko široko, saj so se še tako nenaklonjena obdobja odmaknila večnim resnicam.

Večja investicijska dela v občini Ivančna Gorica potekajo brez zapletov. Prizidek k šoli v Šentvidu med počitnicami dnevno raste, da bo na presenečenje učencev in učiteljev prvi šolski dan obeležen kot uspešen tudi za graditelje. Župan s sodelavci ter vodstvo vrtca se trudijo, da bi pridobili primerno prostore vsaj za nekaj deset otrok, ki so ostali brez vzgojno-varstvene oskrbe za prihodnje šolsko leto. Primarna lokacija je šolski center v Ivančni Gorici, kjer smo z vodstvom že tik pred zaključnim dogovorom v dobro staršev in otrok. Načrtujemo izvedbo dela s skupino predšolskih otrok v oktobru.

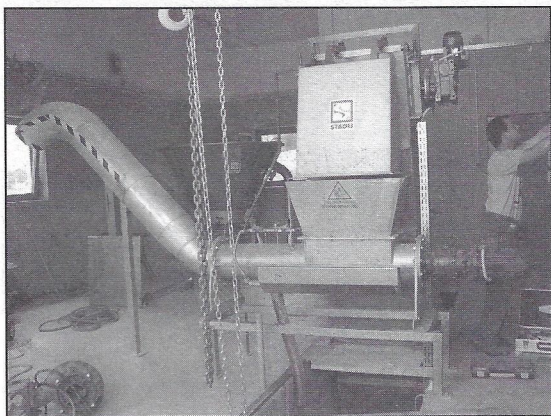
Tudi cesta med Ivančno Gorico in Krko je na zahtevnih odsekih pri Gorenji vasi že dana v uporabo, pričakujemo nadaljevanje del od končanega odseka proti Ivančni Gorici. Nadhod preko železniške proge v Ivančni Gorici bo, po pridobitvi gradbenega dovoljenja, ki ga je izdala država, izveden najpozneje do oktobra. Nekateri krajan na Polževski planoti že imajo priložnost, da se hladijo z vodo iz javnega omrežja, drugim pa čas prihaja, saj se delajo nekateri sekundarni vodi. Podobno velja tudi za stiško visoko cono. Žal vsi priključki stanejo, kar nam ne sme vzeti volje, saj s tako dobrino pridobiva tako kraj kot posameznik.

Počitniški optimizem ne bo trajal dolgo, zato prihranite denar, nekaj časa in energije še za resnejše zadeve, ki so pred nami v jesenskih mesecih.

Župan Jernej

Komunalne novice

ALI ŠENTVIŠKA ČISTILNA OBRATUJE?

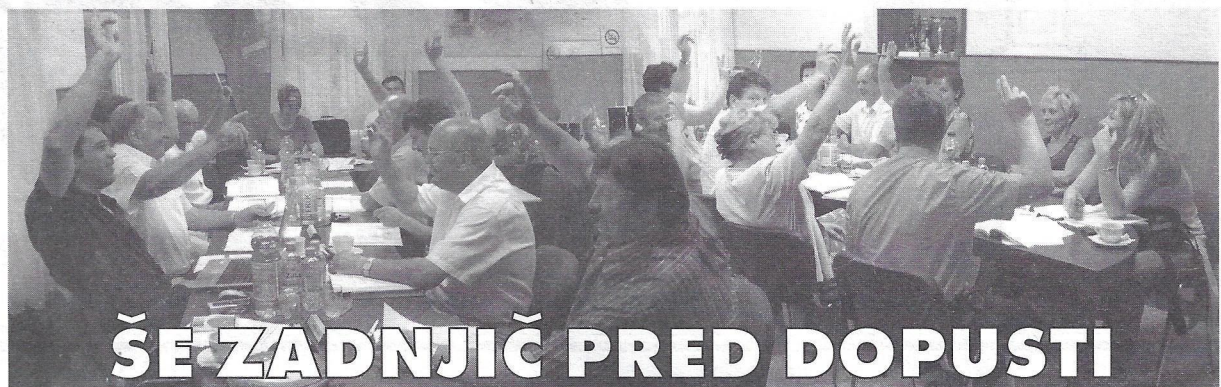
Prišel je april in z njim dan Zemlje, v počastitev katerega so v Šentvidu slovesno odprli novo čistilno napravo. Kot je že bilo rečeno, je čistilna naprava začela poskusno obratovati po tehničnem pregledu lanskega decembra. Poskusno obratovanje je predvideno do konca leta. Šele nato bo izdano uporabno dovoljenje in dokončna predaja v upravljanje Javnemu komunalnemu podjetju Grosuplje. Seveda priključevanje uporabnikov na kanalizacijsko omrežje že nekaj mesecev aktivno poteka. Trenutno je priključenih po besedah v.d. direktorja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje Tomaža Riglerja okoli 150 uporabnikov iz Šentvida, za učinkovito delovanje naprave, bi bilo dobrodošlo še več priključenih gospodinjstev. Morda ni odveč poudariti, katera naselja oz. vasi bodo priključene na omrežje velike čistilne naprave v Šentvidu. Trenutno je priklop možen za del naselja Šentvid, dolgoročno pa bo kanalizacijsko omrežje dograjeno še za preostali del Šentvida, Petrušnjo vas, Pristavlo vas in Šentpavel. Za ostale okoliške vasi in naselja so zaenkrat predvidene druge, manjše čistilne naprave.

Prišel je april in z njim dan Zemlje, v počastitev katerega so v Šentvidu slovesno odprli novo čistilno napravo. Kot je že bilo rečeno, je čistilna naprava začela poskusno obratovati po tehničnem pregledu lanskega decembra. Poskusno obratovanje je predvideno do konca leta. Šele nato bo izdano uporabno dovoljenje in dokončna predaja v upravljanje Javnemu komunalnemu podjetju Grosuplje. Seveda priključevanje uporabnikov na kanalizacijsko omrežje že nekaj mesecev aktivno poteka. Trenutno je priključenih po besedah v.d. direktorja Javnega komunalnega podjetja Grosuplje Tomaža Riglerja okoli 150 uporabnikov iz Šentvida, za učinkovito delovanje naprave, bi bilo dobrodošlo še več priključenih gospodinjstev. Morda ni odveč poudariti, katera naselja oz. vasi bodo priključene na omrežje velike čistilne naprave v Šentvidu. Trenutno je priklop možen za del naselja Šentvid, dolgoročno pa bo kanalizacijsko omrežje dograjeno še za preostali del Šentvida, Petrušnjo vas, Pristavlo vas in Šentpavel. Za ostale okoliške vasi in naselja so zaenkrat predvidene druge, manjše čistilne naprave.

POLŽEVSKI VODOVOD SE BLIŽA PRVIM HIŠAM

Projekt izgradnje vodovoda na Polževski planoti poteka že nekaj let. Po izgradnji primarnega voda v dolžini 14 kilometrov, dveh 100-kubičnih vodohramov in črpališča je bilo konec junija izdano tudi gradbeno dovoljenje za gradnjo sekundarnega vodovodnega omrežja. Na javnem razpisu je bilo za izvedbo del izbrano grosupeljsko podjetje Komunalne gradnje, ki je že začelo z deli, izvedbeni rok pa je tri mesece. V tem času naj bi torej bilo vodovodno omrežje pripeljano do vasi na območju med Novo vasjo in Kriško vasjo ter na območju Pristave. S tem pa bodo uporabniki imeli možnost, da si uredijo priključke. Proti koncu pa gre tudi gradnja vodovoda Visoka cona Stična, kjer so dela na terenu večinoma zaključena in je treba urediti le še dokumentacijo za izdajo uporabnega dovoljenja. Tudi tu bo, podobno kot na Polževski planoti, možno priključevanje na vodovodno omrežje še to leto.

mš

Svetniki in svetnice Občinskega sveta so se 11. julija še zadnjič preden odidejo na služeni dopust srečali na svoji 28. redni seji. Ker je bil letošnji proračun sprejet še pred začetkom leta, je bilo tudi poročilo o šestmesečni realizaciji le-tega pripravljeno praktično takoj se je polletno obdobje izteklo. Seveda so svetniki in svetnice tudi tokrat reševali številne aktualne probleme, največ besed pa je bilo izrečenih v zvezi s potencialno lokacijo doma starejših občanov.

Večina svetnikov in svetnic je, vsaj v prvem delu tokratne seje, najbolj zanimalo, kakšno je nadaljnje obravnavanje vprašanja nakupa zemljišča za gradnjo doma starejših občanov. Pred kratkim se je namreč sestala posebna komisija za obravnavanje t.i. domske problematike s poudarkom na pridobivanju potencialnih lokacij bodočega doma starejših občanov, ki jo sestavljajo nekateri člani Občinskega sveta. Komisija se je opredeljevala glede obeh predlogov oz. ponudb, ki sta bili pred meseci posredovani Občini. Gre torej za stavbišče KZ Stična v Šentvidu pri Stični in stavbišče župnijskega urada v Ambrusu. Na župana je bil tudi naslovljen predlog o uvrstitvi omenjene problematike na dnevni red seje Občinskega sveta, katerega je podpisalo 11 svetnic in svetnikov. Omenjeni predlog je posebej izpostavljal prednost lokaciji v Šentvidu.

Župan Jernej Lampret je kar nekaj časa pojasnjeval potrebe, ki se kažejo na področju domske oskrbe, poudaril je tudi, da je iniciativa, ki jo je pred meseci izpostavilo društvo upokojencev Šentvid še kako dobrodošla, ne more pa biti tak odziv obveza za takojšnje ukrepanje. Prepričan je, da je treba v nadaljnjem postopku nakupa zemljišča iskati še druge možnosti lokacije. Sklenili so, naj ponudnik - oz. ponudniki ker gre za več lastnikov - za zemljišče v Šentvidu dopolni svojo ponudbo še za zemljišče, ki je trenutno nezazidljivo, komisija pa naj skuša pridobiti informacije o potencialnih investitorjih, ki naj tudi ocenijo kvaliteto posameznih lokacij.

V uvodnem delu seje, so torej razpravljalo o raznih perečih problemih, tako s stališča posameznih svetnikov, kakor verjetno tudi občanov, ki jih zastopajo. Eno takšnih vprašanj je sprožil Nikolaj Erjavec, ki je izrazil svoje nezadovoljstvo

z dogajanjem okrog obnove pokopališkega zidu v Stični. Javno je pozval vse krajan, ki plačujejo grobarino na pokopališču v Stični, naj prenehajo s tem, ker gre po njegovem mnenju za neopodarno ravnanje s pobranimi sredstvi. Meni namreč, da je bila nekajmilijonska obnova zidu zgrešena: omet na njem ni kvalitetno narejen, saj že odpada. Pojasnjeno mu je bilo, da je bil izvajalec del družba Mont Grad izbran po razpisu in da je opravil delo na podlagi projekta s soglasjem oz. smernicami, ki jih je podal Zavod za varstvo kulturne dediščine Ljubljana. Izvajalca so tudi že pozvali, da sanira nastalo situacijo, saj gre za obveznost, ki jo določa pogodba. Ali je bila izvedba adaptacije zidu gospodarna ali ne, je torej težko presoditi.

IZVRŠEVANJE PRORAČUNA V PRVI POLOVICI LETA

Osrednja točka dnevnega reda je bila sprejemanje poročila o šestmesečni realizaciji proračuna Občine, katero je bilo svetnikom in svetnicam podano tokrat samo s številčnimi podatki, saj, kot je povedal župan časa za dodatne obrazložitve ni bilo, glede na to, da je bilo šestmesečno obdobje zaključeno pred kratkim. Poročilo sicer izkazuje, da je večina večjih investicij v teku, od Polževskega vodovoda in Visoke cone Stična do dozidave in adaptacije šentviške šole. V poletnih mesecih pa naj bi stekla tudi rekonstrukcija občinskih cest po posameznih krajevnih skupnostih.

Nato je bilo na vrsti sprejemanje osnutka odloka o ustanovitvi javnega zavoda Romski zaposlitveni center. Gre za poskusni projekt, ki ga financira Evropska unija, in v katerega so se vključile številne slovenske občine, ki se spopadajo s t.i. romsko problematiko. Namen zavoda, ki se ustanavlja, vzpostavitve službe, ki bo sodelovala s podjetji, ki morda že zaposlujejo Rome oz. je njihova dejavnost takšna, da se z delom vanjo lahko vključi tudi romska populacija (sortiranje odpadkov, nabiralništvo...). Po drugi strani bo bodoči zavod navezoval tudi s potencialno romsko delovno silo. Večina svetnikov ni skrivala svoje skeptičnosti glede projekta pred predstavnikom projekta,

ki sta bila navzoča na seji. Zlasti Jože Perko je izražal dvome o uspešnosti takšnega zavoda, predvsem je poudarjal, da naj se Romi vključijo v republiški zavod za zaposlovanje. Sledilo je logično pojasnilo, da ravno ta »standardni« zaposlitveni zavod nima pravih vzvodov v komuniciranju med potencialno romsko delovno silo in potencialnimi delodajalci. Romski zaposlitveni zavod pa naj bi to znanje in vzvode imel. Če bo poskusni projekt pokazal pozitivne rezultate ob koncu prihodnjega leta, bo ta oblika zaposlovanja prenesena v pravni red države, ki bo zanj zagotavljala tudi finančna sredstva.

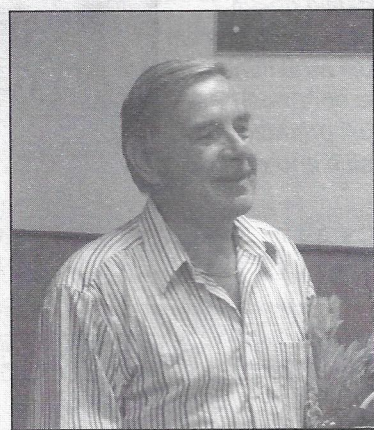
Še ena odprta tema pa je bilo sprejemanj osnutka odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča. Pripravlja se namreč odlok, ki bo natančno opredeljeval posamezna območja občine in kriterije po katerih se bo določala vrednost točke za izračun nadomestila. Tema je vsekakor važna, saj zadeva širok krog občanov, je pa to lahko pomemben vir dohodkov za občinski proračun. Ravno podatki sedanjega stanja kažejo, da je ta vir financiranja slabo izkoriščen, kar naj bi bil še dodaten razlog, da se odlok čimprej sprejme. Vendar sestavljen mora biti na tak način da bo območja glede na kvaliteto zemljišča in njegove opremljenosti pravično opredeljeval za vse občane. Svetniki bodo imeli osnutek v t.i. javni obravnavi do konca avgusta.

Na seji so svetniki in svetnice sprejeli tudi sklep o delni povrnitvi stroškov blizajoče se volilne kampanje. Formalno je bil sprejet tudi sklep o določitvi roka, za sprejemanje vlog za spremembo prostorskega plana (rok je že dejansko potekel), pa tudi končni predlog Letnega programa kulture za obdobje 2006-2009, ki so ga svetniki obravnavali že na zadnji seji.

Ob koncu tokratne seje pa je sledilo še eno prijetno opravilo: v juliju je namreč občinska uprava naše občine po dvanajstih letih delovanja dobila svojega prvega upokojenega delavca, Bogomirja Sušiča, ki je bil eden prvih zaposlenih v občinski upravi po ustanovitvi občine leta 1994. Tokratna seje je bila priložnost, da se mu za opravljeno delo zahvali tudi Občinski svet skupaj z županom Jernejem Lampretom.

Matej Šteh

ŠE SMO MLADI!

Za to, da je občina že preživela nekaj bogatih in nekaj sušnih let, je dokaz, da je prvi uslužbenec nove Občine Ivančna Gorica, Bogomir Sušič, izpolnil svoje delovne obveznosti in se priključil največji interesni skupini. Štirideset let dela je za njim, pred njim pa je obdobje dodatnih

štirideset in več, vendar vedno v spominih na preživeto in na dobre prijatelje: na ljudi, ki so javnimi delovnimi obveznostmi sledili kot list pri knjigi. Tu smo vpisani vsi prijatelji in znanci že od leta 1970 naprej, ko je tovariš Sušič kot mladi učitelj iz štajerskih hribov po naključju prišel v Šentvid in prva leta preživel v temeniški šoli. V šentviški šoli sva se tudi srečala in skupaj preživela nekaj let med vedoželjnimi otroki, s prijetnim kolektivom in odprtimi krajan. Pot se je nama trasirala naprej do stare občine, kjer sva s pogledi preko mize ustvarjala pogoje za dobro delovanje vzgoje, izobraževanja in športa v občini Grosuplje. Poti se križajo: ne slučajno, temveč preudarno, z odmerjenimi koraki. Skupaj sva nadaljevala pri snovanju in izgradnji nove Občine Ivančna Gorica, kjer sva ob dobrih delovnih prijateljih pripravljala zakonno in materialno podlago za življenje občine. Ves čas skupnega dela se je čutila zagnanost, da ne rečem pridnost, z vso odgovornostjo in človeško toplino, ki jo lahko daje le tisti, ki ima bogate

izkušnje in še bolj bogato privzgojeno kulturo.

Med dobrimi prijatelji in poznavalci drug drugega pride marsikaj vmes. Tako kot v prijetni družini, ko znamo izreči kritiko in pohvalo z istimi besedami, nadaljujemo pa v strpnem in ustvarjalnem odnosu. To je vrhina. Tako se ti, spoštovani sodelavec Miro, v imenu vseh svetnikov in delavcev občinske uprave ter vseh, ki so krojili predvsem vzgojno-izobraževalno delo in druga področja družbenih dejavnosti, zahvaljujem za tvoj trud in opravljeno delo, ki je vidno v mnogih krajih naše občine. Prepričan sem in vem, da se bo delo, tako kot je bilo začeto v Šentvidu z vključevanjem v vse dele okoljskega življenja, nadaljevalo tudi v času, ko bodo do izraza prišle bolj interesne aktivnosti, ki bodo prilagojene času in načinu življenja. V imenu vseh ti želim prijetna upokojenska leta in samo tebi povem, da smo še mladi.

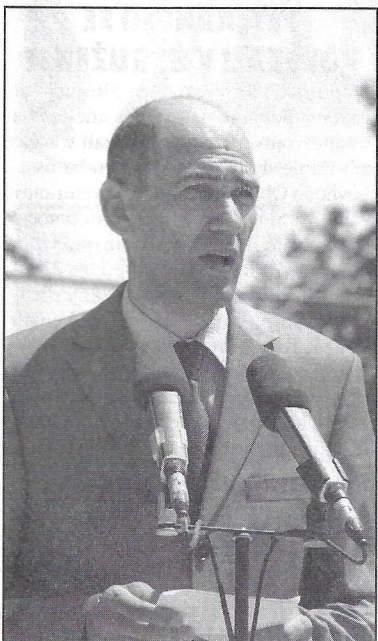
Jernej Lampret

Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica. Sedež uredništva: Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, telefon: 781 21 30, fax: 781 21 31, e-mail: klasje.casopis@siol.net, spletna stran: www.klasje.net. Uredniški odbor: Andrej Agnič, odgovorni urednik, Matej Šteh, pomočnik odgovornega urednika, Natalija Pavlin, Leopold Sever (zadnja stran), Maja Ficko, Marjeta Glavan (lektor), Simon Bregar (šport), Milena Vrhovec (kmetijstvo), Saša Senica (kultura), Nataša Erjavec (gospodinjstva), Danijela Pirman (Uradni vestnik). Oblika: Andrej Verbič; Računalniška priprava: AMSET d.o.o., Grosuplje, Pod gozdom c. 3/9; Tisk: KOCMAN Grafika d.n.o., Grosuplje, Jerova vas 10. Časopis KLASJE izhaja v 4.800 izvodih mesečno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevke sprejemamo do 20. v mesecu.

37. tabor slovenskih pevskih zborov

V ŠENTVIDU PONOVO PEVSKI PRAZNIK

Letos začeli z novim programskim sklopom, imenovanim VEZILO ZA PRAZNIK

Prišel je junij in z njim največji pevski praznik v Sloveniji – letos že 37. tabor slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Kot je to že v ustaljenem redu, se priprave začnejo več mesecev pred vročim poletjem. Upravnemu odboru Tabora je tudi letos uspelo povezati zagnane organizatorje, ki prihajajo iz vrst domačih društev, zaposlenih na osnovni šoli Ferda Vesela in številnih domačinov, ki še vedno »dihajo« s prireditvijo. Seveda samo prostovoljno delo ne zadostuje za tako velik projekt, tako da poleg zvestih sponzorjev finančno breme nosita tudi Občina Ivančna Gorica in država v obliki financiranja preko Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Na predvečer Tabora je bila letos avla osnovne šole Ferda Vesela lepo napolnjena v pričakovanju tradicionalnega koncerta zamejskih pevskih zborov. Gost letošnjega večera pred Taborom je bil državni sekretar v kabinetu predsednika vlade Aleksander Zorn. V svojem nagovoru je pouda-

ril moč slovenske pesmi v zamejstvu, tako v preteklosti kakor danes.

Na koncertu se je predstavilo 7 zborov iz Hrvaške, Madžarske, Italije in Avstrije, tradicionalno pa ta večer nastopijo tudi domačini, Mešani pevski zbor Vidovo in Mešani pevski zbor Šentviški slavčki. Na letošnjem koncertu je domače občinstvo pogrešilo dolgoletno predsednico zbora Avgust Pavel iz Zgornjega Senika na Madžarskem, gospo Ireno Barber. Spomladi je po hudi bolezni umrla, a številnim bo ostala v spominu kot velika prijateljica šentviškega tabora. Od lani ni več še enega velikega prijatelja Tabora, Bogdana Pogačnika.

»VEZILO ZA PRAZNIK«

Slovesnega nastopa združenih zborov se je letos udeležilo več kot 150 pevskih zborov iz vse Slovenije in zamejstva. Kot ugotavlja predsednik Tabora Jernej Lampret, število pevcev ne narašča, ostaja pa Tabor dogodek, kateremu se ljubiteljski kulturni delavci ne nameravajo odpovedati. Letošnji slavnostni govornik je bil predsednik vlade Republike Slovenije Janez Janša. Kako pomenljiva je navzočnost narodovega voditelja, so pokazali številni pozdravi pevcev že med slovesno povorko skozi središče Šentvida mimo častne tribune in tudi na prireditvenem prostoru, ko je predsednik pomahal pevcem, ti pa so se mu odzvali z glasnim aplavzom. Janša je čestital pevcem in organizatorjem, da se še vedno ohranja Tabor, za katerega je dejal, da je živa ljubezen do petja. Med drugim je poudaril, kako je slovenska pesem spremljala Slovence skozi različna obdobja zgodovine, tudi pred 15 leti, ko je v času prvega premirja po desetdnevni vojni za Slovenijo pevski zbor specialne enote Moris v Cankarjevem domu organiziral mini koncert. Izrazil je še svoje zadovoljstvo, da Tabor spremlja

s svojo pesmijo tudi slovensko državo v vseh 15 letih njenega obstoja.

Programsko je pomenil letošnji Tabor prelomnico. Končal se je tematski cikel Hodil po zemlji sem naši, s katerim so pevci v zadnjih letih obdelali slovenske pokrajine – spomnimo se npr. Toneta Pavčka, ki je bil s svojo mehko besedo gost Tabora, ko so pevci prepevali o Dolenjski. Nov petletni tematski cikel ima naslov Vezilo za praznik. Vezilo je, kot razlaga programski vodja tabora Stane Peček, stara slovenska beseda za darilo ob rojstnem dnevu, godu. In to darilo se navezuje na slovenske skladatelje jubilate, katerih pesmi se bodo pele v naslednjih letih. Domiselno je programska komisija določila, da se vsako leto izpostavijo skladatelji, ki praznujejo oz. se spominjamo njihove okrogle obletnice rojstva; letos torej tisti, katerih rojstna letnica se zaključuje s številko šest in ena. Izmed njih je bil posebej izpostavljen Gregor Rihar, roj. 1796, znan kot utemeljitelj slovenskega cerkvenega petja. Od jubilarov, pokojnih in živih, so bili letos najbolj znani Karol Pahor s pesmijo Pa se sliš ali pa Slovenec sem Gustava Ipavca.

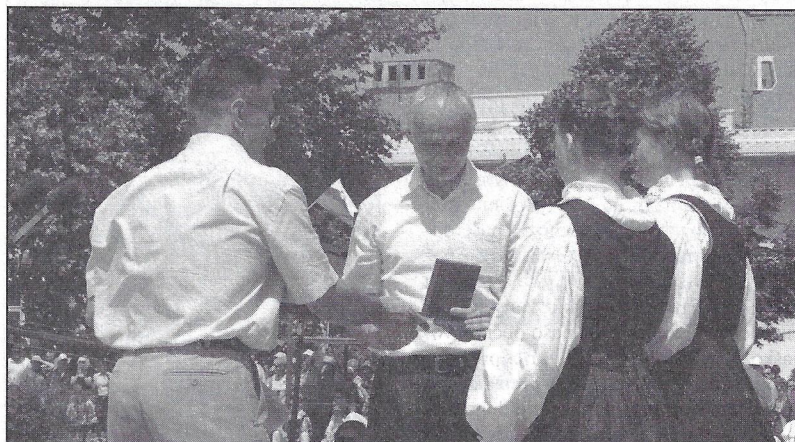
Združenim zborom je že tradicionalno tudi letos dirigiral Igor Švara, program je povezovala Anica Volkar, svoj delež pa so prispevali še plesalci Folklorne skupine Vidovo in orkester Glasbene šole Grosuplje. Kljub hudi vročini so se pevci z radostjo udeležili združenega koncerta, ki ga je tudi letos prenašala Televizija Slovenija. Vročina je bolj zdelala občinstvo, ki se je skrivalo v senci, mnogi tudi v središču Šentvida, kjer je potekalo bogato spremljevalno dogajanje.

Tudi letos ponovimo povabilo predsednika Jerneja Lampreta: »Nasvidenje na 38. taboru slovenskih pevskih zborov!«

Matej Šteh

Letos se je predstavilo 7 zborov iz zamejstva (na sliki MePZ Bazovica, Rijeka).

Plaketa jubilaru MoPZ Grafika, Ljubljana za 35. udeležbo na Taboru iz rok predsednika tabora Jerneja Lampreta.

Vročino in žejo so pevci tudi letos premagovali s pomočjo požrtvovalnih delavcev OŠ Ferda Vesela.

Dan državnosti na Polževem

»NA SLOVENSKEM JE ŽIVLJENJE LEPO«

S temi besedami je končal svoj nagovor letošnji slavnostni govornik srečanja občin Ivančna Gorica in Grosuplje ob dnevu državnosti na Polževem, minister za zunanje zadeve RS dr. Dimitrij Rupel. In res je bilo tisto nedeljo na Polževem, ko je minevalo natanko 15 let od rojstva nove mlade države Slovenije, lepo vreme in praznično razpoloženje. Organizacijski odbor prireditve pod vodstvom našega podžupana Dušana Strnada, je že četrto leto zapored pripravil skupno srečanje občanov, na mestu, ki je neke posebne vrste stičišče obeh občin.

Slovesno praznovanje se je začelo s sveto mašo za domovino, ki jo je v cerkvi sv. Duha na vrhu Polževskega vodil vojaški vikar dr. Jože Plut, sicer naš rojak, doma iz Valične vasi pri Zagradcu. Poleg nekaterih domačih duhovnikov sta z njim sodelovali še vojaški kaplan Milan Pregelj in prvi policijski vikar v Sloveniji Janez Novak, doma iz šentviške fare.

Osrednja svečanost se je začela s slovesno parado, v kateri so sodelovali člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje, člani Veteranskega policijskega društva Sever Ljubljana, člani gasilskih društev iz gasilskih zvez obeh občin, pa člani Združenja šoferjev in av-

tomehanikov iz Ivančne Gorice ter konjeniki iz Višnje Gore in Radohove vasi. Prvi pozdravni nagovor je pripadel županu iz Grosuplje Janezu Lesjaku, še prej pa je v uvodni točki izobešanja zastav sodeloval pred kratkim ustanovljeni Jamarski klub s Krke, katerega člani so spektakularno »prinesli« slovensko, evropsko in obe občinski zastavi na osrednje prizorišče. Med izobešanjem je polževsko nebo preletela formacija letal Letalskega kluba Šentvid. Navzoče, ki so se v lepem številu zbrali na Polževem (med njimi je bil tudi Ivan Borštnar, eden izmed znane »roške četverice«), je pozdravil tudi naš župan Jernej Lampret, ki je ob tej priložnosti obema veteranskima društvoma ob 15-letnici osamosvojitve in vojne za Slovenijo podelil spominsko zahvalo.

Slavnostna beseda je letos pripadla osebi, ki je tesno povezana z dogodki pred 15 leti. Minister za zunanje zadeve vlade RS dr. Dimitrij Rupel je v dneh, ko je orožje v vojni za Slovenijo utihnilo po premirju, sodeloval v diplomatski vojni, s katero si je mlada Slovenija dokončno izborila svojo samostojnost. Minister na Polževem ni skrival veselja in ponosa nad prehojeno potjo slovenske države. Iz omejenih okvirjev, iz katerih je ušla leta 1991, je 1. maja 2004 vstopila v skupnost evropskih držav, v kateri po Ruplovih besedah manjše in šibkejšje države uživajo prednost na račun večjih in močnejših. Tudi zato bo leta 2008 Slovenija na čelu 450-milijonske skupnosti narodov, v imenu katerih se bo pogajala z Ameriko, Rusijo, Latinsko Ameriko, Kitajsko in Azijo.

Značilnost vseh treh dosedanjih srečanj na Polževem in tudi letošnjega je bil bogat kulturni program nastopajočih iz obeh občin. Že z uvodnimi takti in zaigranimi himnami se je najprej predstavila Godba Stična, iz ivanške občine so prišli pevci kulturnega društva Vidovo iz Šentvida in člani mešanega pevskega zbora Šentviški slavčki, člana gledališke skupine Josipa Jurčiča z Muljave sta odigrala kraten dialog iz Desetega brata, predstavili sta se tudi Folklorna skupina Vidovo iz Šentvida in plesna skupina iz Ambrusa. Iz Grosupljeja so prišli člani moškega pevskega zbora Corona, pa ženski pevski zbor Vivavox in tamburaška skupina Prima iz Račne. Na koncu seveda ni manjkala tudi harmonika, in kot se za rojstni dan Slovenije spodobi, so harmonikarji Marjana Skubica zaigrali vsem znano Avsenikovo Na Golici.

Posebna popestritev je bila letos predstavitev aktivnosti Slovenske vojske, ki je na Polževo pripeljala nekaj vozil vojaške policije in na ta način zbujala veliko pozornosti. Posebna točka ob koncu programa je bila prikaz borilnih veščin specialne enote Moris pod vodstvom Tonija Krkoviča ml. Če komu še ni bilo dovolj raznolikosti v ponujenemu programu, pa so za to poskrbeli motoristi s svojimi starodobnimi konjički.

Ob lepem vremenu, ki je krasilo letošnje praznovanje dneva državnosti, se je prireditev prelevila v veselo zabavo do večernih ur, za kar pa so imeli največ zaslug ansambel Pop design in njihove gostje, Polka punce ter Gasilci iz Kriške vasi. Zares: »Na Slovenskem je življenje lepo!«

Matej Šteh

15 LET SLOVENSKE OSAMOSVOJITVE

O dogodkih pred 15 leti je bilo v minulem mesecu veliko napisanega in povedanega v različnih slovenskih medijih. Nekaj misli in vtisov iz tistih prelomnih časov želimo zapisati tudi v Klasju. Prepričani smo namreč, da tudi vi, dragi bralci in bralke, hranite številne spomine na takratne dogodke. Odločitev za samostojno državo s plebiscitom decembra 1990 in osamosvojitveni procesi v letu 1991, so bili dogodki, ki smo jih Slovenci spremljali s posebnim zanimanjem in vznemirjenjem. Kdo se ne spomni Bučarjevih besed ob sprejetju Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije v takratni skupščini in svečane razglasitve naslednji večer na osrednjem trgu pred skupščinsko stavbo? In seveda jutro naslednjega dne; začela se je vojna za Slovenijo, vojna, ki je močno odmevala tudi po krajih in vaseh naše občine.

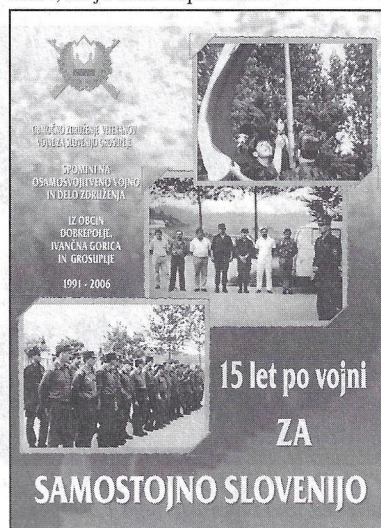
Glede vojne za Slovenijo radi pravimo, da smo jo Slovenci poceni odnesli, še posebej če upoštevamo, kako so se odvijali dogodki drugod po nekdanji Jugoslaviji. Nekaj podobnega pa lahko trdimo tudi za vojno dogajanje na območju naše občine oz. takratne občine Grosuplje. Enote JNA, ki so prodirale proti Ljubljani preko Novega mesta, so bile zaustavljene na Medvedjeku tik pred našo občino, vojaško skladišče na Kamni gorici pri Grosupljem pa je v tistih dneh predstavljalo grozečo nevarnost. O takratnih dogodkih na območju nekdanje občine Grosuplje govori tudi pred kratkim izdani zbornik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje (OZVVS Grosuplje), z naslovom *15 let po vojni za samostojno Slovenijo*. Naj ob tej priložnosti objavljeno pričevanje v spominskem zborniku uporabimo za kratek pregled dogajanja na našem območju za časa 10-dnevne vojne za Slovenijo.

V LJUBLJANO BI MORALI ITI MIMO IVANČNE GORICE

Ko je JLA začela svoj pohod na Slovenijo, si jugoslovansko zvezno vojaško in politično vodstvo še zdaleč ni mislilo, da bo naletelo na odpor, ki jo bo prisilil, da se ustavi. Razloge v tem je moč najti v dobro organiziranih enotah Teritorialne obrambe Slovenije (TO), ki se je na morebiten spopad pripravljala dalj časa. Že 15. maja 1990 je bilo izdano povelje, da mora TO predati JLA vse orožje in strelivo, ki se nahaja izven vojašnic. Takšnemu ravnanju se je večina pokrajinskih in občinskih štabov TO uprla in začela je nastajati tajna vojaška organizacija, ki je na pobudo takratnega ministra za obrambo zade-

ve Janeza Janše dobila ime Manevska struktura Narodne zaščite (MSNZ).

Za organizatorje MSNZ v občini Grosuplje so bili postavljeni: za načelnika Vinko Blatnik, sicer tedanji v.d. načelnik Oddelka za Ljudsko obrambo občine Grosuplje in poznejši direktor naše občinske uprave, za njegovega namestnika je bil določen Janez Skubic, za člana pa poveljnik občinskega štaba za TO občine Grosuplje Janez Lesjak. Organizacija je poskrbela, da so bile večje količine orožja zbrane in skladiščene najprej v Gasilskem centru Grosuplje, pozneje pa na raznih skritih mestih v okolici Grosupljega. Na ta način je bilo poskrbljeno za oborožitev teritorialcev, ko je za to napočil čas.

Občinski štab TO se je sčasoma preimenoval v 57. območni štab za Teritorialno obrambo (57. Obm ŠTO), ki je pokrival takratni območje Grosuplje in Litija. Njegov poveljnik je bil Miloš Šonc iz Grosupljega (zdaj aktiven polkovnik Slovenske vojske). Ob začetku agresije JLA se je preko Upravnega organa za obrambne zadeve občine Grosuplje začela izvajati delna vojaška mobilizacija, podobno kakor drugje po Sloveniji pa se je začel spontan odpor tudi med občani. Zlasti se je na našem območju organiziralo po načrtih Republiške koordinacijske podskupine oviranje prodirajočih enot JLA v smeri Zagreb-Ljubljana, tudi s pomočjo vozne mehanizacije Komunalnega in Gradbenega podjetja Grosuplje ter zasebnikov. Postavljale so se protioklepne ovire – betonski tetraedri in drugo. Zaradi nevarnosti, da bi se združile enote JLA, ki so prihajale iz vrhniške vojašnice, in tiste iz dolenske smeri, je TO poskrbela za nadzor cestnih povezav Bič-Ivančna Gorica-Grosuplje-Ljubljana, Bič-Bogenšperk-Ljubljana, pa tudi dostopa proti Grosuplju oz. Ljubljani iz

krške smeri. Za nas je bila zagotovo najbolj napeta situacija blokada ceste na Hudem, kjer je bil miniran viadukt, ki bi ga porušili v primeru, da bi enote JLA prebile blokado na Medvedjeku. Medtem ko je potekalo rekatiranje blokade na Medvedjeku, je enota TO v bližnjem gozdu pri viaduktu z nestrpnostjo čakala, kako se bo tok nepredvidljivega dogajanja odvijal v naslednjih urah. Bo treba res povzročiti eksplozijo? Poleg tega je neposredno ob viaduktu tudi veliko hiš; posledice bi torej v primeru preboja na Medvedjeku terjale veliko škodo. Do omenjenega preboja k sreči ni prišlo, na Medvedjeku pa so bile žrtve tudi med domačini in šoferji, ki so se nesrečno znašli v blokadi. Na čase postavitve blokade na Hudem spominja tudi zanimiv dogodek, ki ga v zborniku OZVVS Grosuplje opisuje Jože Plut, tedaj kaplan v ljubljanski stolnici, danes pa vojaški vikar, sicer naš domačin iz Valične vasi. Tudi on je bil vpoklican v enoto, ki je bila na Hudem, kjer je bil poveljnik vođa poročnik Avgust Fortuna iz Temenice, v enoti je bil tudi npr. Sašo Hribar. V tistih dneh, ko je bila napetost zaradi dogodkov na Medvedjeku na vrhuncu, je prišlo do spontanе ideje, da bi v gozdu imeli sveto mašo. V stiškem samostanu so dobili mašno opremo in se nato na primernem mestu v gozdu zaustavili ob mislih na svoje domače in prihodnost. Za mnoge so bili po Plutovih besedah to trenutki rešitve – za verne in neverne.

GROSUPLJU GROZILA KATASTROFA

V Grosuplju je bila ena takšnih kriznih situacij povezana z vojaškim skladiščem JLA minsko-eksplozivnih sredstev Kamna gorica. Skladišče je predstavljalo v tistih napetih dneh veliko nevarnost, saj so bili znani primeri mnogih drugih podobnih skladišč, katerih poveljniki so tudi grozili z razstrelitvijo. Kaj takšnega bi imelo za Grosuplje katastrofalne posledice, čeprav ni bilo mogoče povsem natančno oceniti, koliko orožja in streliva je bilo v njem. Po besedah Janeza Lesjaka, ki jih navaja v zborniku, je šlo za 4000 do 6000 ton eksploziva, kar je več kot polovica rušilne moči bombe, ki je padla na Hirošimo. Za zavzetje skladišča je bil izdelan že ustrezen načrt, do realizacije katerega pa zaradi prevelikega tveganja ni nikoli prišlo. Ob začetku agresije so pripadniki TO izvedli blokado skladišča, s čimer so nekako imeli pod kontrolo vojaško osebo skladišča, ki ga je vodil podpolkovnik Anđelković.

Ko skušamo na kratko orisati takratno

dogajanje, pa moramo omeniti tudi delovanje takratnega Občinskega štaba civilne zaščite. CZ je bila organizirana v vseh krajevnih skupnostih in tudi nekaterih podjetjih (Kovinstroj, Grosuplje, Gradbeno podjetje Grosuplje, Komunalno podjetje Grosuplje in IMP Livar Ivančna Gorica). Poveljnik občinskega štaba je bil Janez Bajc iz Šentvida pri Stični, načelnik štaba pa Franc Skalka iz Grosupljega. Štab CZ je bil dobro organiziran, saj je večina njegovih članov delovala že desetletje in več, vedno računajoč na to, da lahko pride do podobnih kriznih časov, kot so nastopili leta 1991. V delovanje štaba je bilo vključeno tudi delovanje gasilske zveze, ki je v takratni občini povezovala 42 gasilskih društev. Zlasti gasilci iz Šentvida in Doba pri Šentvidu so se odrezali z intervencijo ob požaru, ki ga je povzročilo rekatiranje pri domačiji Kotarjevih na Medvedjeku. Podobno kot gasilci je bilo aktivno tudi Območno združenje Rdečega križa. V občini Grosuplje je bilo tudi 14 zaklonišč s kapaciteto za 1975 oseb (dve javni zaklonišči sta bili v Grosupljem, eno v Ivančni Gorici, sicer pa še po podjetjih, stanovanjskih blokih in v Srednji šoli Josipa Jurčiča v Ivančni Gorici).

Kot že rečeno v uvodu tega prispevka, lahko k sreči danes govorimo le o 10-dnevni vojni za Slovenijo in tako tudi vojne razmere na področju nekdanje občine Grosuplje niso dosegle vseh svojih krvavih razsežnosti. Žrtev na tleh občine ni bilo, edina žrtev, ki je prihajala iz tedanje skupne grosupeljske občine, je bil mladi, 20-letni Franci Špelko iz Trebnje Gorice pri Krki, ki je bil 28. junija 1991 ubit pri izhodu iz vojaškega skladišča JLA v Ložnici pri Slovenski Bistrici, kjer je služil vojaški rok. Ker se ni strinjal z dejanji proti Sloveniji, je želel zapustiti kasarno, zato ga je ubil njegov deseter Janković. Takratni župan občine Grosuplje Rudolf

Rome se spominja grozečega preletavanja jugoslovanskih letal med poslovnim govorom na njegovem pogrebu na krškem pokopališču.

Matej Šteh

VETERANI SO SE POVEZALI V ZDRUŽENJE

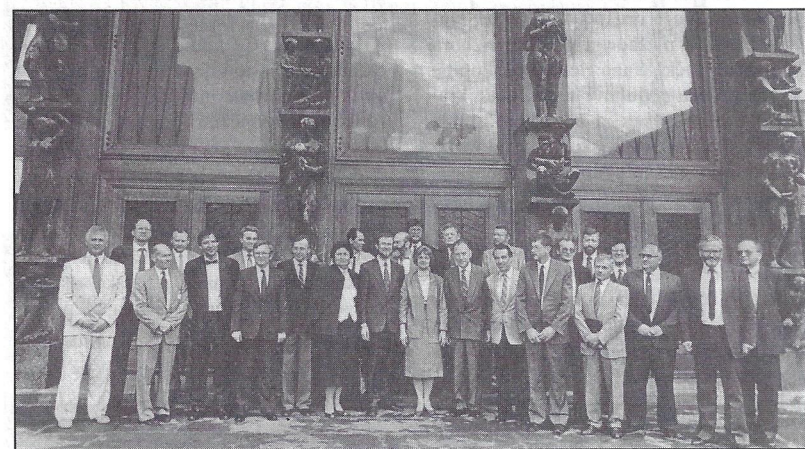
Dobri dve leti po vojni za Slovenijo je nastala pobuda, da bi se udeleženci osamosvojitvene vojne povezali v svoje združenje. Leta 1994 je bilo tako ustanovljeno Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo, ki pokriva območje treh občin: Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica. Prvi predsednik Združenja je bil Janez Skubic, sedanjí predsednik pa je Gregor Bregar iz Velikih Les pri Krki. Združenje povezuje svoje člane na različnih področjih, posebej ponosni pa so na svojega člana Janeza Janšo, ki je pred 15 leti odigral odločilno vlogo pri osamosvojitveni vojni.

Kot že rečeno so ob 15. obletnici osamosvojitve Slovenije v združenju menili, da je primeren trenutek, ko je treba te spomine na takratno enkratno zgodovinsko dogajanje tudi popisati. Uredniški odbor v sestavi Dušan Hudolin, Jelka Janežič, Franc Skalka, Vera Šparovec, Davorin Tomažin in Primož Zgonc ter glavni in odgovorni urednik Jože Miklič so s pripravo zbornika začeli koncem lanskega leta. Ker pa se v združenju vedajo, da je verjetno vsakdo, ki je sodeloval v osamosvojitvenem procesu, doživil pa svoje ta čas, vabijo vse, ki bi želeli zapisati svoje spomine in bi s tem pripomogli k dopolnitvi detajlov v celotni sliki, da jih posredujejo na Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Grosuplje, Gasilska 6, 1290 Grosuplje.

Odkritje spominskega obeležja ob 10. obletnici občine Ivančna Gorica in 13. obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije.

BIL JE MINISTER V PRVI SLOVENSKE DEMOKRATIČNE VLADI

Franc Godeša, v prvi vrsti deseti z leve strani: Minister za borce in vojaške invalide vlade RS od 1990 do 1992.

V dneh, ko smo se spominjali 15. obletnice osamosvojitve Slovenije, so različni komentatorji večkrat omenjali tudi delovanje prve slovenske demokratične, t.i. Demosove vlade, ki je izpeljala pomembne in zahtevne procese osamosvajanja ter končno pripravila tudi razglasitev slovenske samostojnosti in neodvisnosti. Morda marsikdo od naših občanov ne ve, da je bil eden od ministrov te prve vlade, konstituirane 9. maja 1990, tudi naš občan Franc Godeša iz Višnje Gore. Kot dolgoletni sodnik na ljubljanskem okrajnem sodišču je bil v letih 1980–90 svetovalec v predsedstvu SRS, dokler ga ni, dokaj nepričakovano, mandatar za sestavo vlade Lojze Peterle spomladaj 1990 povabil v

vlado. Ob letošnji obletnici je svoje vtise in izkušnje iz tistih časov podelil tudi z našim uredništvom in vami, spoštovani bralci.

Letos praznujemo 15. obletnico osamosvojitve Slovenije. V tistem času ste bili edini minister iz naše občine v Demosovi vladi oz. v katerikoli slovenski vladi.

Res je: bil sem član Demosove vlade, čeprav dejansko nisem bil član Demosa. V 27-članskem kabinetu sem v dveh letih nosil tri nazive: najprej sem bil predsednik republiškega komiteja za borce in vojaške invalide, nato smo se predsedniki preimenovali v državne sekretarje in zatem smo po evropskem zgledu postali ministri. Če-

prav so bili to težki in prelomni časi, se jih danes spominjam z veseljem in ponosom, kajti dosegli smo pomembne zmage.

Kako ste postali član Demosove vlade, če niste bili član Demosa?

Najbolje je, da citiram prispevek iz knjige takratnega predsednika vlade Lojzeta Peterleta z naslovom *Z nasmehom zgodovine: Žal za nekatera mesta nisem imel velike izbire. Nihče iz Demosa se ni zanimal za ministristvo za borce, tako da sem na koncu poklical predsednika Zveze borcev Ivana Dolničarja in mu rekel, naj mi predlaga nekoga. Predlagal mi je Franceta Godeša, ki je bil potem celo med boljšimi in do konca lojalnimi ministri.* Torej nekaj starejših članov Demosa, nekdanjih krščanskih socialistov, ni sprejelo ponujene funkcije, ker so bili že precej v letih. Jaz pa sem to področje poznal, ker sem opravljal strokovno delo v republiški skupščini v komisiji za vprašanja borcev. Delo je bilo izrazito strokovno in ne toliko politično narave, zato se je s temi stvarmi malokdo ukvarjal.

Katero področje dela ste vodili v vašem ministristvu?

Tudi tokrat bi se poslužil citatov, in sicer iz knjige Živeti hočemo v suvereni državi slovenskega naroda, ki so jo izdali lani, ob 15. obletnici izvolitve Demosove vlade: *»To področje je zadevalo tedaj še 84 000 živečih članov borcev, od katerih jih je bilo 46 000 upokojenih, 7 500 osebnih vojaških invalidov, 5 700 družinskih vojaških invalidov in 1 783 civilnih invalidov vojne.«*

Prva skrb je bila, da smo vsem tem osebam zagotovili finančne prejemke, ki so jim na podlagi zakona pripadali iz različnih virov, med drugim tudi iz sredstev federacije. Takrat sem imel »hude boje« tudi z ministrom za proračun Kranjcem, da sem zagotovil sredstva, ki so upokojenim upravičencem, zlasti družinam invalidov, pomenila existenco, še zlasti, ko v času začetka osamosvajanja Slovenije federacija ni redno prispevala sredstva v te namene.

Predlagal sem tudi dva zakona, ki sta bila pomembna za osamosvojitveno vojno. Z Zakonom o žrtvah vojne za Slovenijo, so bile postavljene enake pravice, kot so jih sicer imeli vojaški invalidi in družinski člani žrtev. Drugi tak zakon pa je bil Zakon o civilnih invalidih vojne, s katerim so bile pravice civilnih invalidov izenačene s pravicami vojaških.

Ali ste po prenehanju funkcije ministra v maju 1992 še politično oz. strokovno delovali?

Po koncu dela t.i. Peterletove vlade sem se kot diplomirani pravnik predvsem vrnil k strokovnemu delu. Nekaj časa sem bil v novi Drnovškovi vladi državni podsekretar za področje upravno-pravnih zadev, nato pa sem bil imenovan za svetovaleca predsednika republike Milana Kučana za pravne zadeve, še posebej za področje pomilostitev; potem ko je leta 2002 potekel mandat predsedniku, pa sem odšel v pokoj z 42 leti delovne dobe. Naj še dodam, da sem bil ob odhodu v pokoj odlikovan s častnim znakom svobode Republike Slo-

venije in da sem na to ponosen, ker sem eden redkih v občini, ki je prejel to visoko državno priznanje.

Politično pa sem bil dejaven kot član Občinskega sveta Občine Ivančna Gorica v dveh mandatih: od ustanovitve občine do leta 2002. Pomembno delo sem opravljal zlasti pri pripravi vseh konstitutivnih aktov, od statuta in poslovnika Občine dalje, ki so bili nujni za delovanje novoustanovljene Občine.

Kako ocenjujete naših 15 let po osamosvojitvi in kako gledate v našo prihodnost?

Naš dosedanjí razvoj je tudi po ocenah mednarodnih dejavnikov med novonastalimi članicami kar najbolje ocenjen. Tujina pa ne more razumeti, da se še vedno vračamo k drugi svetovni vojni in v čas po njej ter da so ta vprašanja zgodovine za nas tako pomembna. Naš razvoj bo vsekakor bolj uspešen, če se bodo ti medsebojni spori končali in bomo, neobremenjeni s preteklostjo, enotno gradili – kot smo včasih rekli – lepšo bodočnost. Zavedati se moramo, da zdaj živi že četrtri povojni rod, če ocenjujemo, da je zrelostna doba človeka 20 let, in je torej normalno in pomembno, da se medsebojna nesoglasja končajo, pri tem pa je vsekakor treba poravnati vsakršne krivice na eni ali drugi strani.

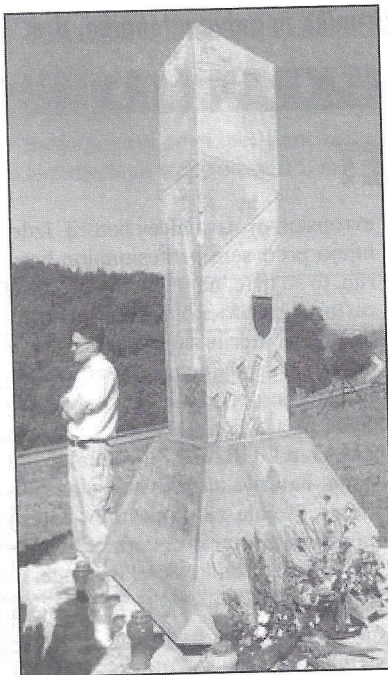
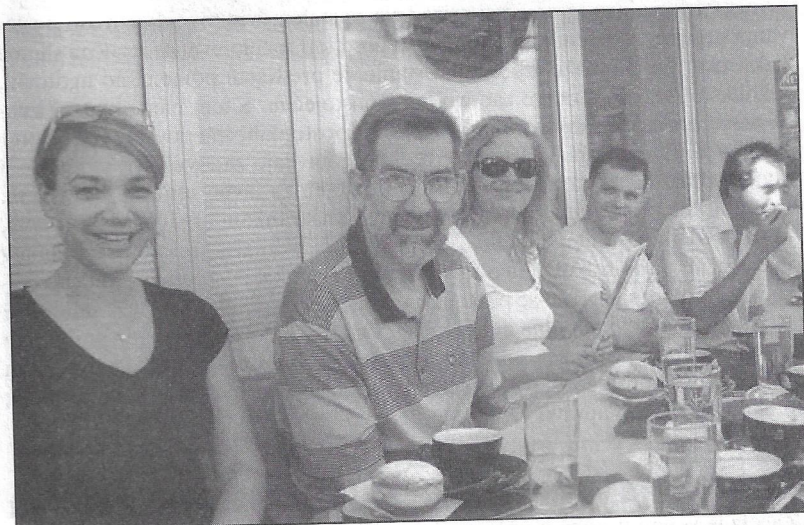
Na koncu bi vsem občanom in bralcem Klasja čestital ob 15-letnici države Republike Slovenije ter jim zaželel vse najboljše.

Hvala za pogovor.

Matej Šteh

MINISTER IN POSLANCI NA OBISKU

N.Si
Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

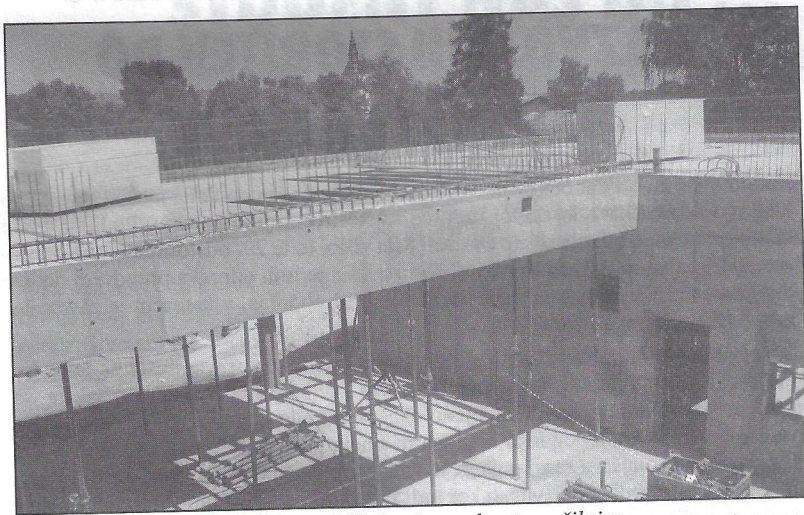
V soboto, 1. julija, so nas obiskali predstavniki Nove Slovenije. Tokrat so bili z nami minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo dr. Jurij Zupan, poslanci Marjeta Uhan, Mojca Kucler Dolinar in Anton Kokalj ter v. d. glavne tajnice N.Si Maruša M. Novak. Pri obeležju osamosvojitve in bitke na Medvedjeku smo položili venec v spomin padlim v vojni za samostojno Slovenijo, vojni veterani pa so nam obudili spomine na tisti čas. Skupaj smo se zatem odpravili še na jutranjo kavo k sosedom v Trebnje. Naši politični predstavniki so se izkazali kot izvrstni in prijetni sogovorniki, ki so se z veseljem zapletli v pogovor tudi z mimoidočimi. Veselimo se prihodnjega srečanja.

OO N.Si Ivančna Gorica

Dozidava in adaptacija OŠ Ferda Vesela

PRI ŠENTVIŠKI ŠOLI SE ŽE GRADI, RUŠI IN OBNAVLJA

Prizidek, kjer bo nova kuhinja, jedilnica in predmetne učilnice.

Potem ko je prišlo do slovesnega podpisa pogodbe o dozidavi in adaptaciji OŠ Ferda Vesela v Šentvidu, so se prva dela v začetku maja končno začela. Gradbišče je živo praktično sedem dni v tednu. Kako tudi ne, saj je pred izvajalcem, konzorcijem Tehnika & Pagras, zahtevna naloga, da v sorazmerno kratkem času opravi veliko delo: izgradnjo dveh prizidkov in adaptacijo obstoječega šolskega objekta. Predvsem pa je čas počitnic, čas, ko na šoli ni pouka in ga je zato treba izrabiti za dela, ki bi pouk sicer motila.

Gradbinci so najprej začeli graditi prizidek na mestu dosedanjega parkirnega prostora. Prizidek, v katerem bo v pritličju del kuhinje in jedilnica ter učilnica in nekaj kabinetov, v nadstropju pa druge predmetne učilnice, je do zdaj že pozidan do plošče, začela pa so se tudi že dela na mestu med šolo in telovadnico, kjer bo stal drugi prizidek. Na tem mestu je že odstra-

njen dosednji povezovalni hodnik med šolo in telovadnico, v prizidku pa so predvidene matične učilnice za nižjo stopnjo. Ta del bo imel tudi svoje sanitarije, v nadstropju pa bo povezan enako kot prizidek na bivšem parkirišču, s pred leti na novo nadzidanim delom. Oba prizidka se bosta torej povezala v svojem nadstropju s prostori, ki so bili pred leti nadzidani, a bo žal nova reorganizacija šolskega objekta zahtevala, da se tudi ta sorazmerno novi del predela in vključi v novo podobo šole. Tako bo v nadstropju nad vhodno vežo in upravnimi prostori šole nova knjižnica z multimedijško učilnico, učilnici, ki sta bili pozidani nad kuhinjo in učiteljsko jedilnico, pa bosta predelani v učilnico za glasbeni pouk in v sanitarije.

Kot že rečeno, so počitnice čas, ki ga je treba izrabiti zlasti za dela, ki so povezana z adaptacijo obstoječih šolskih prostorov. Poleg novih sanitarij

bo v tem počitniškem času največji projekt predstavljala izgradnja nove kuhinje in jedilnice. Sledov o dosedanjih kuhinji ni več, na tem mestu se že pripravlja prostor za novo in večjo sodobno kuhinjo, ki naj bi konec septembra že obratovala. V povezavi s kuhinjo so tudi dela na šolski kotlovnici, ki bo v skladu z razširitvijo ogrevanih prostorov zahtevala dodatni kotel, pri prenovi pa je v načrtu tudi posodobitev sistema delovanja kotlovnice. Dodatno težavo predstavlja cisterna za kurilno olje, ki je pod zemljo na mestu, kjer bo zrasedel nov prizidek pri telovadnici. Prestavitvi jo bo treba, in sicer v prostor ob kotlovnici, kjer je bilo včasih skladišče za premog. Ker je ogrevanje oz. topla voda in prezračevanje povezano z delovanjem kuhinje, je tudi ta zahtevni poseg označen kot prioriteta do jeseni.

Ob vstopu v vhodno vežo tudi ni več sledi o knjižnici, ki bo imela nove prostore, knjige pa so trenutno »izseljene« v šolsko avlo. Na njenem dosedanjem mestu bo razširjena garderoba in nekaj kabinetnih prostorov. Skratka, šola v Šentvidu spreminja svojo notranjo in zunanjo podobo, a je po projektu dozidava in adaptacija zastavljena tako, da bi končna podoba kazala nekakšno simbiozo starega obstoječega dela in novega prizidnega, osrčje vsega pa bo še naprej ostala šolska avla, kot mesto zbiranja učencev in priložnostni prireditveni prostor. Ravnatelj Jernej Lampret je prepričan, da bodo načrtovana dela tekla tako, da bo pouk ostal večinoma nemoten, za učinkovito in uspešno delo pa se na delovnih sestankih redno tedensko srečujejo izvajalec

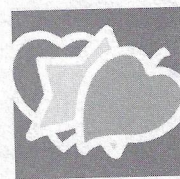
Lokalne volitve 2006

IMELI BOMO PREDVOLILNO PRILOGO

Pred bližajočimi se lokalnimi volitvami obveščamo vse politične stranke v občini, da bo Klasje tudi letos izdalo posebno predvolilno prilogo, v kateri boste stranke lahko predstavile svoje kandidate in kandidatke. Točen datum volitev še ni znan, priloga pa bo izšla predvidoma v oktobrski številki Klasja.

O obsegu prispevkov in rokih za oddajo materiala bodo stranke obveščene v naslednji številki Klasja.

Uredništvo

SOCIALNI DEMOKRATI

VSE NAJBOLJŠE, DOMOVINA!

SOCIALNI DEMOKRATI ČESTITAMO OB DNEVU DRŽAVNOSTI!

Od takrat, ko je Primož Trubar s pisano slovensko besedo postavil temelje slovenske državnosti, smo prehodili dolgo in trnovo pot s številnimi pregradami, ki smo jih ponosno in pogumno odstranili. Pogum naših ljudi v času boja za narodno osvoboditev nam je dal državnost, ki smo jo okronali z razglasitvijo samostojne in neodvisne države Slovenije.

Ponosni na zgodovino slovenskega naroda, Socialni demokrati črpamo moč, da se soočimo z izzivi prihodnosti. Naj nas petnajsti rojstni dan naše države združi v prizadevanjih za lepšo prihodnost vseh nas in naših zanamcev.

Janez Tomažič, Predsednik OO SD Ivančna Gorica

VABILO NA USTANOVNI ZBOR MLADINSKEGA SVETA IVANČNE GORICE

Pododbor za mladino, ki je bil ustanovljen na podlagi sklepa Občinskega sveta Občine Ivančna Gorica, je pripravil vse potrebno za ustanovitev lokalnega Mladinskega sveta Ivančna Gorica in tako končal svoje delo.

Naloge in cilji delovanja mladinskega sveta lokalne skupnosti so: združevanje mladinskih organizacij na lokalni ravni ter ustvarjanje pogojev za njihovo boljše delo in zastopanje njihovih interesov nasproti lokalnim oblastem.

Ustanovni zbor Mladinskega sveta Ivančna Gorica bo v petek, 15. septembra 2006, ob 18. uri v prostorih Občine Ivančna Gorica. Nanj ste vabljeni vsi predstavniki mladinskih organizacij, društev in njihovih sekcij ter podmladkov političnih strank. Vabilo s predlogom statuta pa je objavljeno tudi na spletnih straneh Občine Ivančna Gorica.

Gregor Štrubelj

NOVO v Ivančni Gorici

KOVIDOM

Trgovina Jadran Kovidom
Sokolska 5, center Žolnir, Ivančna Gorica
Gsm: 041/399 458, Tel: 01/787 80 38
www.jadran-kovidom.net

BELA TEHNIKA, AKUSTIKA, MALI GOSPODINJSKI APARATI:

Gorenje - Nardi - Bosch
Elektrolux - Zanussi - Candy
Matrix - Indesit Ariston...

Ugodne cene

Možen kredit od 3 mesecev do 5 let.

del, projektanti, nadzorna služba in vodstvo šole ter občinska uprava. Skupna želja vseh je, da bi dela po-

tekala srečno in časovno usklajeno.

Matej Šteh

Tudi takšni posegi so bili potrebni.

ISKRA TELA, Podjetje za proizvodnjo anten, baterij, industrijske elektronike in galvanotehnike, d.d.

PE BATERIJE V PODJETJU ISKRA TELA PRAZNUJE 50 LET

Maja leta 1956 je namreč podjetje Iskra baterije Zmaj v Šentvidu pri Stični odprlo obrat za proizvodnjo elektrod. Podjetje Iskra TELA je nastalo konec leta 2004, s pripojitvijo družbe Iskra TELA-SEM, d.o.o., in Iskra ANTE-NE, d.o.o., k družbi Iskra Baterije Zmaj, d.d. Konec lanskega leta se je k podjetju pripojilo še podjetje GLINEK, d.d. Združeno podjetje posluje na štirih lokacijah: Glinek, Ljubljana, Šentvid pri Stični in Vrhnika. Večinski lastnik podjetja Iskra TELA je Iskra, d.d. Po besedah direktorja PE Baterije Jožeta Rusa podjetje dobro posluje, saj je lani prodaja izdelkov v primerjavi z letom

2004 narasla za četrtno, dvoštevilično rast prodaje pa beležijo že tretje leto zapored.

Podjetje Iskra baterije Zmaj, d.d., je eden najstarejših proizvajalcev baterij v Evropi. Njegovi začetki segajo v leto 1923, ko je bila v Ljubljani ustanovljena delniška družba za galvanične elemente in elektrotehniko. V PE Baterije v Šentvidu pri Stični ima podjetje 2564 m² proizvodnih prostorov, 988 m² skladiščnih prostorov in 6.716 m² zemljišč.

Že od začetka delovanja nenehno vlaga v znanje, tehnologijo in razvoj, in se je tako uspelo prebiti v sam vrh

evropskih proizvajalcev baterij. Izdelujejo predvsem profesionalne baterije, to so tiste, namenjene opremi za cestno signalizacijo na začasnih gradbiščih, in baterije za pašne aparate. V njihovem prodajnem programu pa so še baterije programa »širokopotrošne«: prenovljena blagovna znamka ZMAJ in DURACELL – alkalne baterije, baterije ultra, baterije za polnjenje, stojala za namestitve baterij na prodajnih mestih, žarnice, svetilke Mellert, svetilke Petzl in druge.

S svojo bogato tradicijo in znanjem na tehnološkem področju 70 zaposlenih delavcev zagotavlja kupcem zelo kakovostne, v laboratorijih pogosto preizkušene izdelke. Prodajna mreža skrbi za njihovo navzočnost na več kot 1000 prodajnih mestih po Sloveniji. Na področju profesionalnih baterij izvozijo kar 99,5 odstotka proizvodov, prodaja pa je usmerjena predvsem na zahodnoevropske trge: največ v Nemčijo, Francijo in Veliko Britanijo.

V podjetju veliko pozornosti namenjajo tudi skrbi za okolje. Vsi tehnološki odpadki, ki nastajajo v proizvodnji, se zbirajo in se v skladu z veljavnimi predpisi, prek pooblaščenih zbiralcev in odstranjevalcev, oddajo v predelavo ali uničenje.

Franc Fritz Murgelj

Novosti Zakona o gospodarskih družbah:

KAKO PO NOVEM IZ ESPEJA V D. O. O.

Eden od ciljev novega ZGD naj bi bila poenostavitev preoblikovanja espeja v kapitalsko družbo. V zakon so tako dodani členi od 667 do 673, ki urejajo statusno preoblikovanje. Samostojni podjetnik, čigar kapital presega 14 milijonov tolarjev, mora ob preoblikovanju še vedno opraviti drago ustanovitveno revizijo.

Samostojni podjetnik se je lahko že po starem zakonu o gospodarskih družbah (ZGD) v d. o. o. preoblikoval tako, da je svoje premoženje prenesel na d. o. o. Vendar pa je moral svoj status podjetnika prekiniti, likvidirati espe, pred tem pa poplačati vse dolgove in izterjati vse terjatve. Šele nato je lahko kapital prenesel na kapitalsko družbo in nadaljeval poslovanje. Po novem ZGD ima podjetnik možnost statusnega preoblikovanja. Zdaj zakonodaja omogoča, da nov subjekt, kapitalska družba, z univerzalnim pravnim nasledstvom takoj nadaljuje poslovanje podjetja, saj preoblikovanje začne učinkovati, ko je vpisano v sodni register. Podjetniku pa pred preoblikovanjem ni treba poravnati vseh dolgov in uveljaviti vseh terjatev na espeju, saj d. o. o. avtomatično postane nosilec vseh njegovih pravic in obveznosti.

Prvi korak: napoved preoblikovanja
Preoblikovanje se lahko opravi na dva načina. Podjetnik lahko espe prenese na kapitalsko družbo, ki jo ustanovi prav z namenom prenosa. Novi ZGD pa predvideva tudi prenos podjetja na prevzemno kapitalsko družbo, to je podjetje, ki je bilo ustanovljeno pred začetkom sprožitve postopka preoblikovanja. V obeh primerih je postopek podoben. Vsekakor mora podjetnik pravočasno (vsaj tri mesece pred vpisom nove družbe v register) s pismi upnikom, v sredstvih javnega obveščanja in

poslovnih prostorih objaviti, da bo svojo dejavnost nadaljeval v drugi pravno-organizacijski obliki (75. člen ZGD).

Drugi korak: sklep o preoblikovanju
Za vpis nove družbe v register mora podjetnik pripraviti sklep podjetnika o preoblikovanju. Ta vsebuje naziv podjetja in sedež, izjavo o prenosu in vrednost podjetja, pojasnjuje šalo-ven. Če vrednost podjetja presega 14 milijonov tolarjev (58.400 evrov), še vedno velja, da mora podjetnik pred preoblikovanjem opraviti ustanovitveno revizijo in poročilo priložiti sklepu. Stroški take revizije, pravijo poznavalci, so navadno precej visoki in se pri malih espejih začnejo nekako pri 300 tisoč tolarjih.

Tretji korak: vpis v sodni register

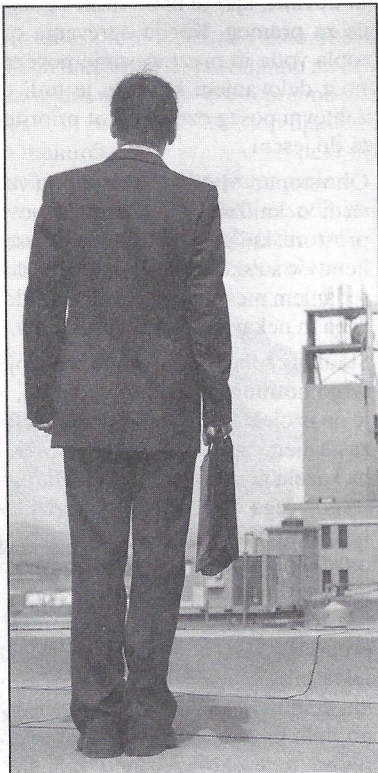
Prenos podjetja se formalno konča na registrskem sodišču s prijavo za vpis prenosa. Ta vsebuje sklep o preoblikovanju in akt o ustanovitvi nove družbe, v katerem je navedeno, da je družba ustanovljena s prenosom podjetja podjetnika. "Za vse preostalo pa se smiselno uporabljajo pravila za ustanovitev d. o. o."

Potreben prenos celotnega premoženja

Podjetnik, ki se odloči za preoblikovanje espeja, mora na novo družbo prenesti celotno podjetniško premoženje. Ni pa nujno, da ga v kapitalsko družbo v celoti vloži kot osnovni kapital. Podjetnik se tako lahko na primer odloči, da med osnovni kapital da le 2,1 milijona tolarjev premoženja (kolikor je zakonski minimum), preostalo pa na druge bilančne postavke, kar je novost, pojasnjujejo na MG.

Podjetnik še pet let odgovarja za likvidirani espe

Po preoblikovanju espeja v kapitalsko družbo, ki je ob preoblikovanju po načelu univerzalnega pravnega nasledstva prevzela tudi vse terjatve, nastale v času poslovanja espeja, pa podjetnik kljub temu nosi še subsidiarno odgovornost. To pomeni: če kapitalska družba ne bi poravnala dolgov, ki so nastali v času espeja, podjetnik zanje odgovarja s svojim premoženjem kot fizična oseba, in to še pet let. Razlog za to subsidiarno odgovornost je varovanje upnikov tudi po preoblikovanju, saj so, ko so sklepali posle, te sklenili z espejem, ki je za vse terjatve odgovarjal z vsem svojim premoženjem. (ffm)

GOSPODARSKI INFO • GOSPODARSKI INFO UGOTAVLJANJE ZADOVOLJSTVA STRANK V UPRAVNIH POSTOPKIH

Ministrstvo za javno upravo si prizadeva za stalen dvig ravni kakovosti poslovanja organov in s tem namenom je že pred leti začelo uvajati različne sheme kakovosti. Da pa lahko izboljšamo stanje, je predvsem pomembno ugotoviti, v kolikšni meri so stranke zadovoljne z obstoječim. S tem namenom se izvaja mesečno anketiranje strank v upravnih postopkih, imenovano Barometer kakovosti. Organi državne uprave redno ugotavljajo zadovoljstvo strank tudi z vprašalnikom, ki ga določi minister, pristojen za javno upravo. Vprašalnik mora biti na primernem mestu dostopen vsem strankam organa. V postopkih, ki so uvedeni na zahtevo stranke, se vprašalnik, skupaj s prošnjo za izpolnitev in ustrezno pisemsko ovojnico za vrnitev vprašalnika, posreduje z odločbo oziroma sklepom, s katerim se postopek zaključuje. Pri izpolnjevanju vprašalnika se strankam zagotovi popolna anonimnost. Organi so dolžni obdelati vprašalnike za vsak koledarski mesec posebej, najpozneje do desetega dne v naslednjem mesecu, in rezultate objaviti na spletni aplikaciji, ki jo zagotovi ministrstvo, pristojno za javno upravo.

NALEPKO NA VSAKO STANOVANJE IN POSLOVNI PROSTOR

Začela je veljati uredba o označevanju stanovanj in poslovnih prostorov z novimi nalepkami. Označitev je potrebna za izvedbo popisa nepremičnin, ta pa je podlaga za njihovo množično vrednotenje in uvedbo davka na nepremičnine. Geodetska uprava Slovenije bo popis izvajala od decembra letos do aprila prihodnje leto, pravi Ema Pogorelec, vodja oddelka za kataster stavb. Do začetka razgrnitve podatkov o stavbah morajo biti vsa stanovanja in poslovni prostori označeni z nalepkami, na katerih bo petmestna številka stavbe v okviru katastrske občine, spodaj pa trimesna številka stanovanja in v okviru stavbe. To označevanje je obvezno in morajo zanj poskrbeti upravniki stavb, če stavba nima upravnika, pa lastniki ter najemniki stanovanj in poslovnih prostorov. To lahko storijo tako, da pri eni od območnih enot Geodetske uprave Slovenije, ki nalepke tudi sama tiska, zahtevajo brezplačno nalepko. Lahko pa na svoje stroške dobijo nalepko ali tablico tudi pri kakem drugem izdelovalcu.

MALA PODJETJA ZAPOSLUJEJO VEČ KO VELIKA

V letu 2004 je delež vseh zaposlenih v malih in srednjih podjetjih (MSP) znašal več kot 65 odstotkov. Največ, kar 156.927, so jih zaposlovala mikropodjetja. Slabše pa so se MSP izkazala pri povprečni dodani vrednosti na zaposlenega, saj je ta v podjetjih Unije še vedno v povprečju dvakrat višja. Po podatkih Slovenskega podjetniškega observatorija (SPO) 2005 je v bilo v Sloveniji v letu 2004 dobrih 97 tisoč podjetij. Od tega jih kar 12.274 ni imelo zaposlenih, 78.301 je bilo takih, ki so zaposlovala od enega do devet zaposlenih, le 284 družb pa je imelo več kot 250 ljudi. To pomeni, da ima Slovenija kar 93,3 mikro družb (podjetja z nič do največ devet zaposlenih) in se po sestavi podjetij zelo približuje razvitejšim državam Unije, ugotavljajo avtorji raziskave SPO.

Z NAKUPOM RAZISKOVALNO- RAZVOJNIH STORITEV DO DAVČNE OLAJŠAVE

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb omogoča, da podjetja uveljavijo davčno olajšavo za raziskave in razvoj tudi, če te storitve kupijo na trgu. Podjetja bodo lahko za letošnje bilančno leto že uveljavila višjo, to je 20-odstotno davčno olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj. Dobrodošla je tudi odprava prepovedi delitve dobička pred iztekom treh davčnih obdobij od obdobja, v katerem je zavezanec izkoristil davčno olajšavo.

Spremembe in dopolnitve zakona o davku od dohodkov pravnih oseb so letos prinesle kar nekaj ugodnih novosti na področju uveljavljanja davčnih olajšav za vlaganje v raziskave in razvoj. Omenjeno olajšavo je bilo lani mogoče izkoristiti le za vlaganja v opremo, poleg tega olajšava ni smela preseči 10 odstotkov teh vlaganj. Od letos pa je olajšava razširjena in se lahko uveljavlja tako za vlaganja v notranje raziskovalno-razvojne dejavnosti kot tudi za nakup raziskovalno-razvojnih storitev, ki jih opravljajo druge osebe (skupaj s povezanimi osebami) oziroma druge javne ali zasebne raziskovalne organizacije (49. člen). Olajšava torej ni več omejena zgolj na nakup opreme. Pri tem ob nakupu storitev od povezanih oseb podjetja ne smejo pozabiti na določbe zakona o določanju davčne osnove pri transfernih cenah.

Nova višina olajšav za raziskave in razvoj

Da bi spodbudili gospodarstvo k intenzivnejšemu vlaganju v raziskave in razvoj, je zakonodajalec olajšavo za vlaganja povišal z 10 na 20 odstotkov vloženega zneska, v določenih primerih pa celo na 30 oziroma 40 odstotkov. Pri tem je treba upoštevati, da se olajšava lahko izkoristi največ v višini davčne osnove, za neizkoriščen del pa znižuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih obdobjih. Pri znižanju davčne osnove zaradi neizkoriščenega dela davčne olajšave iz prejšnjih davčnih obdobij se davčna osnova najprej zniža za neizkoriščen del starejšega datuma.

Delitev dobička kljub izkoriščanju olajšav

Novost je tudi odprava prepovedi razporejanja dobička za udeležbo pri dobičku pred potekom treh davčnih obdobij od obdobja, v katerem je zavezanec izkoristil davčno olajšavo. Če zavezanec razdeli dobiček lastnikom pred iztekom treh let, mu tako ni več treba za znesek izkoriščene olajšave povečati svoje davčne osnove. To velja tudi za zavezance, ki jim je triletni rok začel teči pred letom 2006 (74. člen). Za vse pa velja, da morajo ustrezno korigirati davčno osnovo, če pred iztekom treh let od izkoriščanja olajšave opredmeteno osnovno sredstvo ali neopredmeteno dolgoročno sredstvo, za katero so izkoristili olajšavo, prodajo ali kakorkoli drugače odtujijo. Za odtujitev se šteje tudi prenehanje zavezanca, pri prenehanju s stečajem oziroma likvidacijo pa začetek stečajnega postopka oziroma postopka likvidacije. Pri finančnem najemu se za odtujitev šteje izguba pravice do uporabe sredstva. Za odtujitev sredstva pa se ne šteje prenos dejavnosti, zamenjava kapitalskih deležev, združitve in delitve. (ffm)

Kmetijsko gozdarska zbornica svetuje

SMERNICE ZA UPORABO FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV

V prejšnji številki Klasja smo že spregovorili o dolžnostih uporabnikov fitofarmaceutskih sredstev, tokrat pa podajamo še nekaj drugih smernic povezanih z pravilno uporabo le-teh. Uporabnik je vsak (pravna ali fizična oseba), ki izvaja ukrepe zdravstvene varstva rastlin na kmetijskih površinah ali kakorkoli drugače uporablja FFS, kot je npr. zatiranje škodljivih organizmov na neketijskih površinah (železniški objekti, letališča, avtoceste ipd.), dodelava in razkuževanje semen sadilnega materiala in podobno.

Usposabljanje izvajalcev varstva rastlin oziroma uporabnikov FFS

Osnovno usposabljanje izvajalcev iz varstva rastlin sestavlja tečaj (15 šolskih ur) in pisno preverjanje znanja. Udeležba na tečaju je obvezna. Po uspešno opravljenem izpitu izvajalec varstva rastlin prejme potrdilo, ki velja tri leta in se uporabniku FFS podaljša, če se pred potekom njegove veljavnosti udeleži enodnevnega obnovečnega tečaja.

Načela dobre kmetijske prakse

Uporabnik mora spoštovati načela dobre kmetijske prakse, varstva okolja, integriranega varstva rastlin in drugih postopkov, ki zagotavljajo najmanjšo možno uporabo FFS tako, da ne povzroči nedopustnega onesnaženja okolja.

Prav tako mora uporabnik skrbeti, da FFS ne pride v neposreden stik s človekom in da ne pride do zanašanja v vodotoke, jezera in druge vode, v podtalnico, v objekte za preskrbo s pitno vodo, na sosednje gojene rastline, zemljišča in skladišča kmetijskih proizvodov, v objekte za skladiščenje

in predelavo rastlin, objekte za rejo in oskrbo živali, če taka uporaba lahko ogrozi zdravje ljudi in živali.

FFS moramo uporabljamo v skladu z navodilom za uporabo vključno s predpisanim odmerkom in upoštevanju vseh navedb in opozoril na etiketi.

Prav tako je pri tretiranju treba uporabiti metodo, ki je z vidika dobre kmetijske prakse in varovanja okolja najprimernejša. Uporabnik FFS mora upoštevati določbe predpisov, ki urejajo varnost in zdravje pri delu ter v nočnem času bližini naselij upoštevati predpise, ki urejajo javni red in mir.

Pri tretiranju je potrebno paziti, da fitofarmaceutskega sredstva ne zanaša na sosednje parcele, zato je potrebno upoštevati hitrost in smer vetra. Če parcela meji na cesto ali pot, kjer se v času tretiranja na izpostavljenem delu sprehajajo ljudje ali prevažajo čebele, ki so zaradi tega lahko izpostavljeni negativnemu vplivu FFS, mora uporabnik tretiranje začasno prekiniti.

Uporabniki, katerih parcele mejijo na vrte, šole, otroška in športna igrišča, zdravstvene ustanove, domove upokojencev ali druge podobne objekte, morajo najmanj 24 ur pred uporabo FFS, o tem pisno obvestiti tamkajšnjo upravo. V obvestilu mora biti navedeno trgovsko ime FFS, način, datum in predvidena ura tretiranja.

Traktorske pršilnice in motorne nadržne škropilnice je treba uporabljati v oddaljenosti najmanj 20 m od čebelnjaka, objektov iz prejšnjega odstavka, ali stanovanjskega objekta ter njihovih funkcionalnih zemljišč, kjer se zadržujejo ljudje ali gojijo kmetijski pridelki, razen čimetnik parcele, hišni svet oziroma uprava objekta to pisno dovoli.

Naprave za škropljenje s FFS

Vsak uporabnik FFS, ki uporablja naprave za nanos FFS, mora uporabljati le naprave, ki so redno pregledane vsaki dve leti. Na napravi mora biti dobro viden znak o rednem pregledu.

Prav tako uporabnik lahko uporablja le naprave za nanos FFS, ki imajo certifikat o skladnosti in izpolnjujejo pogoje certifikata. Enake pogoje morajo izpolnjevati tudi vsi rezervni deli, ki se enostavno zamenjajo.

Zelo pomembno je varstvo čebel

Cvetoča podrast v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja s FFS, ki so za čebele strupena, pokošena ali pomulčena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo. Prav tako je prepovedana uporaba sistemskih, čebelam strupenih FFS, v času cvetenja gojenih rastlin.

V času cvetenja gojenih rastlin je dovoljena uporaba kontaktnih, čebelam strupenih FFS največ dve uri po sončnem zahodu in v nočnem času največ dve uri pred sončnim vzhodom, vendar mora uporabnik vsaj 48 ur pred vsakim tretiranjem s kontaktnim FFS, ki je za čebele strupeno ali škodljivo, obvestiti čebelarje, ki imajo panje v oddaljenosti do 3 km od predvidenega mesta tretiranja. Obvestilo mora vsebovati datum in predvideno uro tretiranja, trgovsko ime FFS, njegovo nevarnost za čebele, ime in priimek izvajalca ukrepa ter podatke o mestu tretiranja. Če uporabniku čebelar ni znan, mora obvestiti imetnika parcele, kjer se čebelnjak nahaja ali najbližjo čebelarsko družino.

Irena Bantan, univ.dipl.ing.agr.

OBISK BALTSKIH DEŽEL

UGODNI POGOJI ZA KMETIJSTVO V ESTONIJI

Pod okriljem Zadrúžne zveze Slovenije smo se zadrúžniki v drugi polovici junija odpravili na strokovno ekskurzijo v baltske države, in sicer v Estonijo, Latvijo in na Finsko.

Za začetek smo si ogledali Helsinke na Finskem, ki velja za najbolj hitro razvijajočo se deželo v EU. Finska meri 33800 km², ima 5,2 milijonov prebivalcev in se ponaša z največjo gozdnatostjo na svetu. Kar 73% površin je gozd. Prestolnica leži ob Baltskem morju, ki je najmanj slano morje in je praktično pol leta zamrznjeno. Finska je tudi dežela jezer – ima jih 187.890. Povprečna januarska temperatura je –6 stopinj C, povprečna junjska pa 16 stopinj C. Ob sicer lepih plažah prebivalci baltskih dežel lovijo sončne žarke, kopati pa se v Baltskem morju ne morejo, ker je premrzlo. Poleti so ljudje veseli in sproščeni, saj imajo 18 ur dnevne svetlobe, pozimi pa so zelo dolge noči, zato je veliko ljudi depresivnih.

Prebivalcem baltskih dežel besede zakon, svetloba, delo in mir veliko pomenijo in jih spoštujejo.

Estonska farma Tagia Farm redi 700 glav živine.

Glavni cilj naše strokovne ekskurzije je bila Estonija. S to deželo je Slovenija istočasno stopala v EU. Prestolnica je Tallinn, izredno lepo mesto s starim jedrom, ki je pod zaščito UNESCO. Estonija je zelo hitro razvijajoča se dežela. Po osamosvojitvi od Sovjetske zveze leta 1992 je zelo napredovala. Meri 45.000 km² (je enkrat večja od Slovenije) in ima 1,4 milijona prebivalcev. Je ravninska dežela s peščenimi plažami, rahlo valovita, najvišji »vrh« je visok 318 m. Temperature so take kot na Finskem. Ko pride temperatura pod –20 stopinj C, zaprejo šole, kar se zgodi večkrat na leto.

Denarna valuta so krone, povprečna plača je 5000 kron; najemnina za stanovanje je npr. 1500 kron (1 EST. KRONA je 16 SIT). Kot zanimivost naj povem, da imajo v Estoniji enotno davčno stopnjo. Ceste imajo v primerjavi z našimi slabe, trenutno jih gradijo s pomočjo EU.

Estonija je dežela z ugodnimi pogoji za živinorejo. Prevladuje mlečna predelava, presežke mleka izvažajo. Poleg govedoreje so pomembne dejavnosti še prašičereja, perutninarstvo in ribištvo. V kmetijstvu je zaposlenih 11,8% ljudi, ki ustvarijo 9,2 bruto domačega proizvoda. Po razpadu ZSSR so velika zadrúžna posestva vrnila nekdanjim lastnikom, jih spremenili v delniške družbe ali pa razdelili med člane zadrug.

Zadrúžniki smo si v kraju Poltsama ogledali obrat ene največjih mlekarških zadrug ESPIIM. Zadrúžna mlekarja je bila ustanovljena pred devetimi leti z združitvijo treh mlekarških zadrug. V tem obratu proizvajajo samo sira, v drugih dveh pa maslo in mleko v prahu. Mlekarja zaposluje v treh obratih 180 ljudi, ima 300 članov in dnevno zbere več kot 300 ton svežega mleka. Letno proizvedejo 7000 ton sira, 2500 ton masla in 5000 ton mleka v prahu. Večino, 95% izdelkov, prodajo v države EU in Rusijo. Ves dobiček v mlekarji namenijo za posodobitev mlekarne. Pri obnovi mlekarne pa je s pomembnim deležem sodelovala tudi Evropska unija.

Obiskali smo tudi urejeno živinorejsko kmetijo Tagia Farm, ki je usmerjena v prirejo mleka, katerega v celoti prodajo v mlekarjo ESPIIM. Na kmetiji je poleg družinskih članov zaposlenih še 16 delavcev. Redijo 700 glav živine, od tega 370 molznic, ostalo so teleta in telice. Povprečna letna mlečnost po kravi je 8200 kg. Kmetija dosega povprečno 26 centov na liter za prodano mleko. Od evropske unije so dobili 30 odstotkov sredstev za ureditev hleva. Za hektar zemlje prejmejo 100 evrov subvencij, kmetje pa lahko kupijo kmetijska zemljišča tudi po 100 evrov za hektar. V Estoniji imajo res ugodne naravne možnosti za razvoj živinoreje, očitno pa znajo dobro izkoristiti tudi članstvo v EU.

Na hitro smo si ogledali še Latvijo, ki se je tudi osamosvojila leta 1992. Meri 64.000 km² in ima 2,5 milijonov prebivalcev. Je nižinska dežela s podobnimi razmerami za kmetovanje, kot so v Estoniji. Glavno mesto je Riga in je izredno urejeno in čisto. Vodstvo veliko namenja za promocijo in prepoznavnost cele države. V Latviji in Estoniji imajo enodomni parlament, ki izvoli tudi predsednika države.

Očitno je, da so baltske dežele po vstopu v EU doživele in še doživljajo vzpon na vseh področjih. V določenih stvareh pa se tudi v Sloveniji zgledujemo po skandinavskih modelih.

Milena Vrhovec

SAMOVŽIGI SENA – PREVENTIVNI NASVETI

Naj se sliši še tako neverjetno, se vlažno seno lažje vžge kot suho. V mislih imam namreč 'samovžig sene'. To je pojav, ko pride do ognja brez zunanjega vira, saj se zaradi samodejnega segrevanja kopiči toplota v notranjosti sene, do ohlajanja oz. odvajanja toplote pa ne prihaja. Večja kot je količina sene, težje se hladi in se tako povečuje možnost nastanka ognja.

Marsikdo med nami pozna občutek toplote, ki jo občutimo pri premikanju sveže trave, ki je bila lahko le kratak čas na kupu. Procesi, ki lahko privedejo do samovžiga, se začnejo že pri sobni temperaturi. Rastline v manjši meri proizvajajo kisik tudi ko se jih že uskladišči, kisik pa lahko nato porabljajo mikroorganizmi (termofilne bakterije), ki povzročajo dvig temperature. Poleg tega se v kemičnih reakcijah proizvajajo plini, ki se lahko pri dovolj visoki temperaturi vžgejo.

V senu se razvijajo ogljikov dioksid, dušik, metan in vodikov sulfid.

Eden izmed pomembnejših pogojev za nastanek samovžiga sene je vlaga. Shranjeno seno mora imeti **manj kot 20% vlage**. Razlogi za prezgodnje skladiščenje sene, ki posledično prinesejo preseženo količino vlage, so različni. Lahko gre za nevarnost prihajajočega dežja, nedoslednost pri sušenju, lahko se vlaga v senu poveča zaradi poškodovane strehe objekta in seno moči dež, ali pa se seno vlaži iz tal, če so za to dani pogoji. Eden od pogojev za samovžig sene je tudi višina kopice, ki mora biti visoka minimalno 2–3 metre.

Kritične temperature in ukrepanje:

- 65 stopinj Celzija (C) – Nevarno območje. Potrebna je dnevna kontrola.

- 70 stopinj C – Nevarnost! Potrebna je kontrola vsakih nekaj ur.

- 80 stopinj C – Treba je poklicati gasilce in začeti močiti seno!

- 85 stopinj C – Nastajanje požarnih kotanj in kanalov, nevarnost izbruha ognja ob dotoku zraka!

- 100 stopinj C – Kritično! Seno se bo skoraj zagotovo vžgalo.

Temperature so samo okvirne in vam ne povedo dosti, če nimate sistema za merjenje oz. kontrolo. Pomembno je, da ste pri segrevanju pozorni na vonj sene in v primeru kislega vonja ali vonja po karameli nemudoma ukrepate. **Vendar bodite previdni pri premetavanju sene, ker lahko s tem dovedete**

svež zrak in pospešite vžig. Nikakor ne hodite po senu, ker zaradi tvorbe požarnih kotanj obstaja nevarnost, da se senena kopica vdre ali sesede, če pa je to nujno, naj bo oseba navezana in nikakor ne sama na kopici.

Nevarna doba za samovžig je 3 do 6 tednov od datuma skladiščenja sene.

Do samovžiga sene pa lahko pride tudi po veliko daljšem času (npr. po več letih), če je shranjeno v kopici ali balah brez ovoja in delno pokrito. Takrat je izpostavljeno različnim vremenskim vplivom; v primernih okoliščinah (dežju sledi več dni zelo toplega in sončnega vremena) se procesi, ki pripeljejo do samovžiga, ponovijo.

Omeniti moramo, da se tudi dobro posušeno seno v prvih nekaj dneh skladiščenja segreje do okoli 50 stopinj Celzija, vendar se nato po 15–60 dneh ohladi, pri tem pa je le neznatna možnost vžiga ali zmanjšanja kvalitete krme. Hitrost ohlajanja je odvisna od gostote sene, temperature okolja, količine vlage in prostorov skladiščenja.

Vedeti moramo, da se samovžig sene z upoštevanjem dobre prakse in s previdnostjo lahko povsem prepreči; tako ohranimo premoženje pa tudi kvaliteto krmo.

Informacijo so pripravili v Sektorju kriminalistične policije Policijske uprave Ljubljana.

Martina GRAMEC
TISKOVNA PREDSTAVNICA
POLICIJSKE UPRAVE

TRADICIONALNO TEKMOVANJE V ŽETVI PŠENICE S SRPOM NA KITNEM VRHU

Požrtvovalni vaščani Kitnega Vrha so pod okriljem Turističnega društva Zagradec in predsednika Slavka Blatnika organizirali že sedmo občinsko tekmovanje v žetvi pšenice s srpom. »Folklorna pšenica«, kot jo slikovito imenujejo »Kitenci«, je vsako leto posejana na drugi njivi. Letos je bila na Črnivčevi. Gospodinja Marica in gospodar Lojze sta vsem žanjcem v jerbasu prinesla malico na njivo.

Zgledno pripravljeno prireditev vsako leto obišče mnogo obiskovalcev in tudi letos jih je sončna druga julijska nedelja mnogo privabila na Kitni Vrh. V žetvi se je pomerilo 16 tekmovalcev (enajst žensk in pet moških); vsi so bili tradicionalno oblečeni – ženske so imele dolga krila, predpasnik in ruto.

Žanjce je ocenjevala komisija v sestavi Stane Kralj, Alojz Žnidaršič in Milena Vrhovec, časomerilec pa je bil Uroš Kristan. Komisija je ocenjevala trdnost in poravnost snopa ter čistost njive. Vsi žanjci so se zelo dobro odrezali. Vaška otročad je za njimi pridno pobirala klasje.

Jožica in Vanja Erjavec, mama in hči, sta pred razglasitvijo rezultatov z vaškimi nadebudneži odigrali simpatičen skeč o odnosih med taščo in »tamlado« na kmetiji.

Obiskovalci so ga z navdušenjem spremljali. Za prijetno vzdušje so poskrbeli člani ansambla Dolenjci, za dobro hrano in pijačo pa domačini.

NOVI OBČINSKI MUZEJ

Na Glogovici pri Šentvidu raste novi in edini etnografski muzej v občini Ivančna Gorica. Znani zbiralec starin, Ciril Klemenčič - Zamančkov Ciril, se je odločil, da bo brez pomoči za to poklicanih, »postavil na ogled« vsaj del svoje zelo obsežne zbirke starih predmetov, ki jih že dolga leta zbira, pretežno v naši občini.

Kdaj bo zbirko na ogled postavil, pa je v glavnem odvisno od finančnih sredstev. Če se bo našel kak sponzor, morda Občina, bo to lahko kaj kmalu.

Za smelo potezo, postaviti muzej, zaenkrat brez tuje pomoči, Cirilu čestitamo.

AA

3. mesto: TD Grad Šumberk (Roza Ozimek, Štefan Ozimek, Boštjan Štrus)

Najboljši vtis je naredila Marija Turk z Lučarjevega Kala in postala najžanjica za letošnje leto. Priznanje za najstarejšo žanjico je prejela Marija Erjavec s Kitnega Vrha, za najmlajšo Darja Germ z Brega, za najstarejšega žanjca je priznanje prejel Milan Trunkelj s Kitnega Vrha, za najmlajšega pa Boštjan Štrus, TD Grad Šumberk.

Vsi nagrajenci so prejeli lična priznanja ter zlatorumen in lepo aranžiran domači kruh.

Naj žanjico so organizatorji okitili s spletenim vencem iz pšeničnega klasja in ji optali na hrbet vrečo pšenice za v mlin. Prav vsi nastopajoči pa si zaslužijo pohvalo za izvrstno žetev.

Prireditev so omogočili tudi številni sponzorji s sodelovanjem krajevnih skupnosti Zagradec.

Kitni Vrh, simpatična vasica nad Zagradcem z 840-letno zgodovino oz. pisanimi viri, vsako leto znova dokazuje, da je v slogi moč in razvoj kraja. Motor vasi je Slavko Blatnik oz. cela njegova družina, v sodelovanju s prav vsemi vaščani. Z zadovoljstvom ugotavljam, da imamo poleg »Kitencev« tudi »Lučarce«, ki si s prav tako vne- mo, slogo in predanostjo prizadevajo za razvoj kraja.

Naj bosta ti dve vasi za zgled tudi drugim v naši občini.

M.V.

REZULTATI TEKMOVANJA

*Ženske:

1. mesto: Majda Muren, Korita
2. mesto: Angela Trlep, TD Grad Šumberk
3. mesto: Marija Kastelic, Lučarjev Kal

*Moški:

1. mesto: Jože Črnivec, Kitni Vrh
2. mesto: Štefan Ozimek; TD Grad Šumberk
3. mesto: Franc Lekan, Tolčane

*Ekipe:

1. mesto: TD Grča, Lučarjev Kal (Marija Kastelic, Marinka Brčon, Marija Turk)
2. mesto: Tolčanska luža (Ivanka Urbančič, Marija Erjavec, Angela Trlep)

KOSOVNI ODVOZ ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV - JESEN 2006

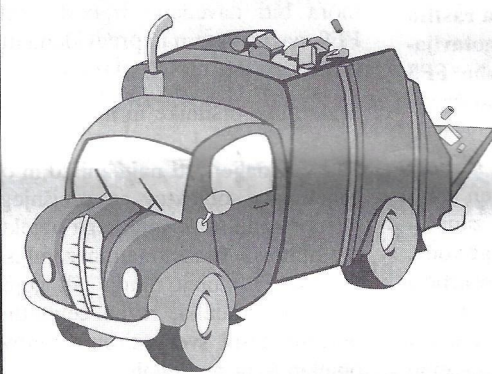
Javno komunalno podjetje Grosuplje obvešča občane občine Ivančna Gorica, da bo v jesenskem času odvažalo kosovne odpadke iz gospodinjstev po naslednjem vrstnem redu:

Plan kosovnega odvoza:

Četrtek	14.09.2006	KS Ambrus in KS Zagradec, naselje Korinj in Laze nad Krko.
Petek	15.09.2006	KS Krka, KS Muljava
Ponedeljek	18.09.2006	KS Temenica, KS Sobrač
Torek	19.09.2006	KS Dob, KS Šentvid - naselje
Sreda	20.09.2006	KS Šentvid - okolica
Četrtek	21.09.2006	KS Stična, KS Metnaj
Petek	22.09.2006	KS Ivančna Gorica - okolica
Ponedeljek	25.09.2006	KS Ivančna Gorica - naselje
Torek	26.09.2006	KS Višnja Gora

Med kosovne odpadke spadajo pohištvo, sanitarni elementi, gospodinjski aparati in drugi kosovni predmeti iz gospodinjstev. **Izrabljene avtomobilske gume ne sodijo med kosovne odpadke.**

Kosovne odpadke je potrebno primerno zložiti, povezati oz. zapakirati ter jih na dan odvoza do 7. ure zjutraj odložiti pri zabojnikih kjer običajno pobiramo odpadke.

*Naša
prihodnost je
čisto okolje!*

*Javno komunalno
podjetje Grosuplje*

Iskra

Iskra TELA, d.d.

Smo podjetje, ki v nenehni rasti in širitvi dejavnosti združuje dolgoletno tradicijo, znanje in izkušnje s področja trženja, razvoja, tehnologije in proizvodnje na programih anten, baterij, časovnih relejev, EMC električnih filtrov, merilnih in pozicionirnih sistemov za obdelovalne stroje, transformatorjev in jeder, mehanskih sestavnih delov ter galvanizacije.

Za uresničevanje naših visoko zastavljenih ciljev potrebujemo in iščemo visoko motivirane, strokovne in usposobljene kadre z novimi idejami, držnim razmišljanjem ter usmerjenostjo v spremembe in nove cilje.

V poslovni enoti Baterije, Šentvid pri Stični, iščemo:

VODJO SKUPINE – LINIJE

Opis dela:

- vodenje linije in proizvodne skupine
- skrb za nemoten in optimalni proizvodni proces
- izvajanje zahtevnih nastavitvev, menjav in vzdrževanja strojev in naprav

Od kandidatov pričakujemo:

- izobrazbo elektrotehnične smeri (IV. ali V. st)
- delovne izkušnje pri vodenju proizvodnih linij ali vzdrževanju
- organizacijske sposobnosti in smisel za vodenje manjših skupin
- samoiniciativnost in odgovornost
- voziško dovoljenje B-kategorije

BATERIJSKEGA DELAVCA – KEMIJSKEGA PROCESNIČARJA

Opis dela:

- posluževanje mešalnih sistemov za pripravo elektrolitov in mas

Od kandidatov pričakujemo:

- da imajo poklicno izobrazbo ali so priučeni delavci
- natančnost in odgovornost
- opravljen izpit za viličarista

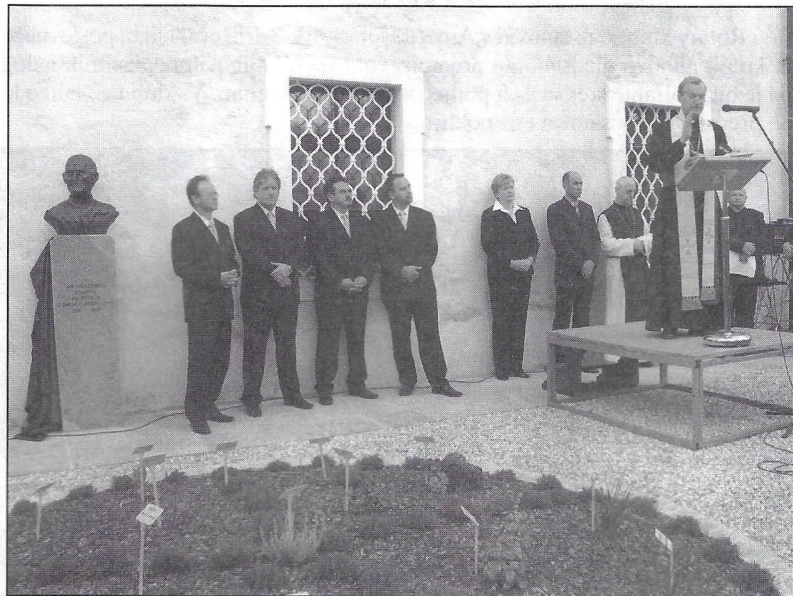
Prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov:

Iskra TELA, Proizvodnja anten, baterij, industrijske elektronike in galvanotehnika, d.d., Cesta dveh cesarjev 403, 1102 Ljubljana
Dodatne informacije dobite na tel. 01/780 08 00

Ašičevo leto

SLOVESNO ODPRTJE AŠIČEVEGA PARKA

Odkritju spomenika patru Simonu Ašiču je prisostvoval tudi predsednik vlade RS Janez Janša

Prva pomembnejša letošnja prireditve ob 100-letnici rojstva p. Simona Ašiča je bila v stiškem samostanu 9. junija. Ob vhodu je samostanska skupnost v spomin na svojega pokojnega sobrata in znanega stiškega zeliščarja uredila spominski park, v katerem bo na bogato dediščino p. Simona spominjal

njegov doprsni kip in več kot 80 različnih vrst zelišč, zasajenih po parku. Spomenik, ki je delo domačega umetnika, kiparja Jožeta Trontlja, je odkril predsednik vlade RS Janez Janša, ki se je prijazno odzval povabilu samostana, da se udeleži slovesnosti.

Ob tej priložnosti sta se pravzaprav v Stični srečala dva nekdanja dijaka stiške gimnazije, ki je v povojnih letih domovala v samostanskih prostorih: poleg predsednika Janše tudi novi ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik. Pred začetkom slovesnosti sta se srečala s samostanskim vodstvom na kratkem pogovoru, nato pa je v uvodu slovesnosti zbrane nagovoril opat dr. Anton Nadrah. Omenil je Ašičevo bogato dediščino in njegovo bivanje v stiškem samostanu, ki je trajalo celih 73 let. Spominov na samostan in predvsem tudi na p. Simona sta se v svojem nagovoru dotaknila tudi premier Janša in škof Jamnik, ki je tudi slovesno blagoslovil Ašičev kip in park.

Ob tej priložnosti je kratek oris zeliščarstva in dela p. Simona Ašiča predstavil tudi njegov naslednik mag. Jože Kukman, s svojim programom pa so slovesnost še dodatno oplemenitili člani Stiškega kvarteta.

Po odkritju in blagoslovitvi kipa je sledila še otvoritev in blagoslovitev novih prostorov samostanskega podjetja Sitik. V prostorih stare sirarne, kjer so do pred kratkim delovale Ljubljanske

mlekarnе, je namreč samostansko podjetje, ki je bilo ustanovljeno po Ašičevi smrti leta 1992, da bi nadaljevalo delo pokojnega patra, odprlo prenovljene prostore, preurejene v zeliščno lekarno in čajnico. Vsak obiskovalec starodavnega samostana se bo lahko zdaj tam primerno okrepčal in stiške izdelke

tudi kupil.

Ob sklepu je bila v stiški baziliki še sveta maša za pokojnega p. Simona, ki jo je daroval škof Jamnik ob somaševanju opata Nadraha in župnika p. Janeza Novaka.

Matej Šteh

Predsednik Janša je pozdravil tudi 96-letno rodno sestro p. Simona, s. Benjamino.

ZELIŠČARSKI DAN V STIŠKEM SAMOSTANU

V soboto, 10. junija, so se v Stični srečali zeliščarji in zagovorniki alternativnih metod zdravljenja, da bi s tem srečanjem na nek način počastili stoletnico rojstva p. Simona Ašiča, znanega stiškega zdravilca in zeliščarja. Da v Sloveniji ni skorajda nikogar, ki ga ne bi poznal ali vsaj slišal o njem, priča dejstvo, da so njegove knjige z nasveti za nabiranje zelišč in pripravo ter uporabo zdravnih čajev in mazil na slovenskem trgu že davno pošle. Ob stoletnici njegovega rojstva se pripravlja nova, dopolnjena izdaja, ki jo marsikdo že težko pričakuje; vedno več ljudi se namreč odloča za t.i. »domača zdravila«, najpogosteje kot dopolnilo uveljavljeni, uradni medicini.

Srečanje je z uvodnim nagovorom začel mag. Jože Kukman, ki je kot sodelavec p. Simona dobil spoznal njegov način razmišljanja in delovanja. Po stroki magister farmacije v podjetju Sitik uspešno povezuje uradna medicinska in farmacevtska znanja z znanji in metodami, ki jih pozna ljudsko zdravilstvo in ki jih je uporabljal in upošteval tudi p. Simon Ašič.

Sledili sta dve predavanji s področja gojenja in pravičnega sušenja zdravnih zelišč ter ustreznega pridobivanja zeliščnih pripravkov. Žal se vsi udeleženci niso mogli udeležiti strokovnega dela zeliščarskega dne, saj jih je bilo preveč za dvorano, ki je bila na razpolago. Kljub temu jim ni bilo dolgčas, saj so si lahko ogledali novi Ašičev zeliščni park, Sitikovo novo čajnico in samostan s Slovenskim verskim muzejem.

Jesen se bodo Ašičeve zeliščarske prireditve nadaljevale, saj bo v prostorih Slovenskega verskega muzeja odprta razstava, posvečena delu in življenju p. Simona Ašiča.

M.A. Ficko

Stiški jubileji

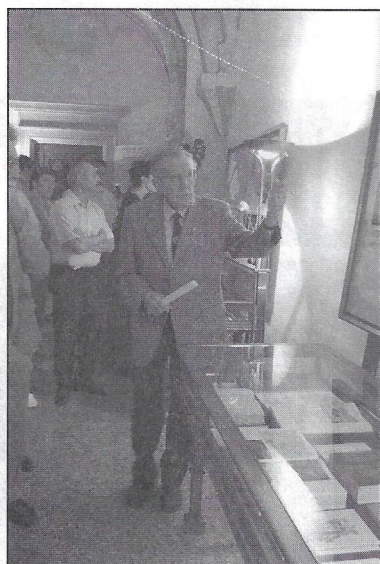
850 LET STIŠKEGA SAKRALNO-KULTURNEGA BISERA

7. julija je minilo natanko 850 let, odkar je bila leta 1156, na dan svetega Kilijana, posvečena stiška samostanska cerkev. Tedanji oglejski patriarh Peregryn je posvetil stiško baziliko natanko 20 let potem, ko je izdal ustanovno listino samostana. Letos mineva torej osem stoletij in pol edinstvenega sakralnega objekta na Slovenskem, ki ima posebno mesto tudi v evropski cistercijski zgodovini. A vsa ta stoletja je to tudi hram molitve in vere na tem kraju. Ob taki simboliki je tudi potekalo dvodnevno praznovanje okroglega jubileja, 8. in 9. julija.

Sobotni večer 8. julija je v samostanski cerkvi pričaral posebej slovesno vzdušje, pristno in mirno, kot je za samostan značilno. K temu prav posebnemu vzdušju, ki ga ljudje zunaj samostana nismo velikokrat deležni, je dalo svoj pečat koralno petje študentov Akademije za glasbo. Pod vodstvom prof. Toneta Potočnika so med klopmi t.i. meniškega kora, kjer se stiški menihi še danes zbirajo k vsakodnevni molitvi, prepevali responzorije iz t.i. nočnega oficija, nato pa na koro ob glasbeni spremljavi še križev pot Franca Liszta. Sedanji opat dr. Anton Nadrah je v svojem nagovoru predstavil kratek oris zgodovine stiške bazilike, ki je središče samostanskega duhovnega in župniškega življenja. Dotaknil se je pomembnih mejnikov njene kulturne zgodovine, poudaril pa zlasti njen pomen v življenju samostana in ljudi nekoč in danes. Svoj nagovor je zaključil

s pomenljivo željo, da bi postale klopi, v katerih se menihi zbirajo pri skupni molitvi, polne, kot so bile nazadnje še pred drugo svetovno vojno, in da bi tudi cerkvene klopi napolnjevali verniki ob praznikih in nedeljah.

V sklepnem delu večera je beseda pripadla še velikemu stiškem prijatelju in častnemu članu samostanske družine Hubertu Patzeltu. Za veliki jubilej stiške bazilike je namreč pripravil že svojo peto razstavo, posvečeno zgodovini samostana, ki ga z ženo Inge že desetletja dolgo obiskujeta in občudujeta. Razstava v različnih tematskih sklopih predstavlja zgodovino cerkve in samostana ter življenja v njem nekoč in da-

nes. Postavljena v križnem hodniku in se začne s slikami akademskega slikarja, pokojnega p. Gabrijela Humeke, in fotografijami z motivi samostana v različnih letnih časih p. Branka Petauerja. Posebej se avtor posveča zgodovini cerkve v delu križnega hodnika, kjer je razstavljena njegova maketa – rekonstrukcija romanske podobe samostana, ki jo je napravil že leta 1986. Oris zgodovine cerkve se zaključuje s pregledom zadnjih sto let, z zgodovino stiških orgel in zvonov ter živahnega župniškega življenja. Obiskovalec se lahko seznani tudi z obsežnim opusom knjižnih del, ki govorijo o stiškem samostanu, pa s faksimilom stiškega rokopisa iz 15. stoletja in sodobnimi publikacijami, ki jih izdaja samostan. Razstava, pri postavitvi katere je sodeloval tudi Slovenski verski muzej, bo na ogled v čudovitem ambientu križnega hodnika do konca oktobra.

Slovesno vzdušje se je nadaljevalo v nedeljo, 9. julija, ko je bilo praznovanje 850-letnice samostanske cerkve zaključeno s slovesnim bogoslužjem, ki ga je vodil ljubljanski nadškof in metropolit msgr. Alojzij Uran. Pri slovesnem somaševanju so poleg opata Nadraha sodelovali tudi opat samostana Mehre-rau Kassian Lautherer, ki je predstojnik kongregacije, v katero je vključen tudi stiški samostan, prav mehre-rauski samostan pa je bil tisti, ki je leta 1898 poslal svoje menihe, da obnovijo in ponovno oživijo stiško cisterco; škof iz Linza Maximiljan Ajcheren in upokojeni beograjski nadškof dr. Franc Perko.

Slovesne maše se je poleg številnih vernikov, gostov iz Hirschaide z županom Andreasom Schlundom in predstavnikov naše občine z županom Jernejem Lampretom na čelu, udeležilo tudi več duhovnikov. Goste iz pobratenege Hirschaide, ki so prišli v Stično že v soboto, je v nedeljskem dopoldnevu gostil župan Lampret, ogledali pa so si Jurčičevino in Krško jamo.

Tudi nadškof Uran je v mašni pridigi omenil misel o klopih, ki čakajo, da bodo ponovno polno zasedene, poudaril pa je pomembnost stiškega samostana, da je v svoji dolgi zgodovini zvesto vztrajal na svoji poti in znal živeti tudi z ljudmi. Naj bo tako tudi v bodoče!

Letošnji stiški jubileji se nadaljujejo s praznovanjem 100-letnice rojstva p. Simona Ašiča.

Matej Šteh

profin trade d.o.o. Da ideja postane pohištvo

Profin trade d.o.o., Cesta na Brdo 85, Ljubljana
tel.: 01 423 87 50, faks: 01 423 87 55, gsm: 041 75 31 34
e-mail: profin2@siol.net - www.profintrade.si

EURODEKOR EGGER
Oplemenitene iverne plošče
EGGER 2800 x 2070 x 18mm

EURODEKOR W954ST2 - BEL cena za ploščo 6500,- sit 5200,- sit 21,69 €	EURODEKOR U708ST2 - SIV cena za ploščo 7615,- sit 6090,- sit 25,41 €	EURODEKOR H1582ST15 BUKEV NARAVNA cena za ploščo 7750,- sit 6200,- sit 25,87 €	EURODEKOR H1511ST15 BUKEV PARJENA cena za ploščo 7750,- sit 6200,- sit 25,87 €
---	---	--	--

Znižane cene robnih trakov ABS EGGER 23/2, 31/2 do - 50%

Novo v ponudbi!
MEDIAPAN HALLEIN
2650 x 2070 mm, 12 mm, 16 mm, 19 mm, 25 mm, 28 mm, 38 mm
Promocijska cena za plošče 19 mm!
cena za m³
60.000,- sit
250,37 €

JAVOR VEZANE PLOŠČE
2500 x 1250 mm, 4 mm, 6 mm, 8 mm, 10 mm, 12 mm, 16 mm, 18 mm, 22 mm, 25 mm
Breza, Bukev, Topol, Okume, Mahagoni

Kupljeno blago Vam tudi dostavimo!

Navedene cene so brez DDV. Kolikšne so omejene in veljajo do razprodaje zalog.
PROFIN TRADE D.O.O.

VIŠNJANSKI LOVCI PRAZNOVALI 60-LETNICO OBSTOJA SVOJE LOVSKE DRUŽINE

V soboto, 17. junija, in v nedeljo, 18. junija, je Lovska družina Višnja Gora proslavila svoj pomembni jubilej.

Leta 1946 se je na pobudo Iva Krevsa in Alojza Škufca ustanovila Lovska družina Višnja Gora. Že v prvem letu je delalo v njej 27 članov. Ob ustanovitvi jim je država dala v zakup 4008 ha lovišč. Najprej so zapuščeno zgradbo na Ravnem Brdu preuredili v svoj lovski dom, leta 1968 pa zgradili nov, velik in sodoben lovski dom na Vrhu nad Višnjo Goro, le malo pod vrhom 706 m visokega razglednega Gradišča.

Seveda so bili lovci v Višnji Gori tudi pred tem. Višnjanski nadučitelj Janko Škrbinec je bil lovski zakupnik že davnega 1907. leta, z Janezom Ponikvarjem pa sta 1. marca 1913 postala člana slovenskega lovskega društva.

Danes je lovska družina razporejena v Lovsko upravljavsko območje Zasavje. Lovišča višnjanske lovske družine, ki šteje 60 članov, so na območju treh občin: 50% na območju občine Ivančna Gorica, 40% na območju občine Grosuplje in 10% na

območju ljubljanske občine.

Sobotne slavnosti se je udeležilo nekaj sto lovcev, prijateljev lovstva, visokih predstavnikov slovenske lovske zveze ter župana občine Grosuplje in Ivančna Gorica.

Slavnostni govornik je bil starešina Franc Košak st. V svojem govoru je slikovito opisal zgodovino lovske družine, govoril je o pomembnosti delovanja pri ohranjanju naravnega ravnovesja, opozoril pa je tudi na probleme, s katerimi se srečujejo lovci, in na neljubi podatek o povprečnem staranju članov družine.

Župana občine Ivančna Gorica Jernej Lampret in občine Grosuplje Janez Lesjak sta pozdravila slavnostni zbor z željo, da bi lovska družina opravljala svoje poslanstvo še naprej tako uspešno kot doslej.

Lovska zveza Slovenije in Kinološka zveza Slovenije sta na slavnosti podelila tudi svoja priznanja. Znak za lovske zasluge II. stopnje je prejel starešina Franc Košak st., znak za lovske zasluge pa so prejeli Bojan Eršte, Samo Pogačar, Andrej Kaste-

lic in Rudolf Radenčič. Zlati znak za zasluge kinološke zveze sta prejela Franc Kogovšek in Stanko Janežič, srebrni znak za zasluge pa Franc Košak st., Milan Potokar in Bojan Eršte.

Slavnost so zelo lepo s svojim nastopom obeležili Zasavski rogisti, ki imajo v svojem tri desetletja dolgem delovanju za seboj že več kot 1500 nastopov doma in v tujini.

Po prireditvi so bili vsi postreženi s slastnim srninim golažem in pečenko iz divjega prašiča, ki ga je nekaj dni pred slavnostjo v bližnji dolini Kosce uplenil tajnik družine, ing. Franc Kogovšek.

V nedeljo, naslednji dan po slavnosti, pa je bilo na strelišču za glinaste golobe do konca tekmovanja napeto in razburljivo.

V ekipnem delu tekmovanja je bila najboljša ekipa LD Trebnje, drugi so bili člani iz LD Grosuplje, tretji pa iz LD Velika Loka.

V kategoriji veteranov je bil zmagovalc Peter Slatnar iz LD Udinboršt, na zmagovalne stopničke pa sta se kot drugi povzpela še domači starešina Franc Košak st. in kot tretji Mile Jurič iz LD Toško Čelo.

V članskem delu tekmovanja je zmagal Peter Korelc iz LD Dobrič pred Miranom Kozlevčarjem iz LD Velika Loka in Petrom Flisom iz LD Preserje.

Dvodnevno slavlje se je končalo, delo in naloge Lovske družine Višnja Gora bodo v prihodnje člani opravljali enako zavzeto, upajmo pa, da se jim bodo pridružili tudi novi mladi člani.

Pavel Groznik

Letna skupščina Rotary kluba Grosuplje na Krki

LETOS MILIJON TOLARJEV ZA ŠTIPENDIJE

Prvi Rotary klub so ustanovili v Ameriki leta 1905. Združeval naj bi poslovneže in krepil njihovo medsebojno prijateljstvo. Ena od njihovih glavnih nalog pa je bila zbiranje sredstev za pomoč socialno ogroženim. V klubu je lahko le en predstavnik posameznega poklica.

Po uradnem delu so se skupaj s prijatelji, rotarijci iz Nemčije, ki so se udeležili njihove skupščine, postavili za skupinsko fotografijo.

Te vrednote in tradicijo nadaljuje 24 članov Rotary kluba Grosuplje za občine Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobropolje in Velike Lašče.

Na letni skupščini kluba na Krki je njen dosedanj predsednik Boris Kuhar v svojem poročilu med drugim povedal, da so v minulemu letu zbrali 140.000 evrov in omogočili družini na Bovškem, da že živi v novi hiši. Kot pomoč družini v Dobropolju so zbrali 100.000 tolarjev.

Skrbeli so tudi za dobre medsebojne prijateljske odnose s številnimi srečanji in izleti.

Posebno pozornost so posvetili članom podmladka (rotaracta), ki na nekaterih področjih že uspešno deluje.

Nova predsednica Zdenka Cerar (nekdanja ministrica za pravosodje) pa je obljubila, da bo izpeljala začete naloge in skrbela za še boljše prijateljske odnose med člani. Še posebej pa se bo potrudila, da bo zaživela varna hiša za otroke v Grosupljem. Hišo je podaril Mercator, a menda zaradi zakonodaje še vedno ne služi svojemu namenu.

Po uradnem delu je sledilo za rotarijce tradicionalno prijateljsko srečanje, med drugim tudi spust po Krki s kajaki.

44

ŠENTVIŠKI PRITRKOVALCI OSVOJILI NOVA PRIZNANJA

V nedeljo, 28. maja, smo se pritrkovalci iz župnije Šentvid pri Stični udeležili pritrkovskega tekmovanja v Ajdovščini. Priredilo ga je Pritrkovsko društvo Ivan Mercina.

Društvo, ki nosi ime po znanem pritrkovalcu in zvonoslovcu Ivanu Mercinu, doma iz Goč pri Vipavi, je v sklopu praznovanja Ajdovščina v maju priredilo prvo primorsko pritrkovsko tekmovanje. Poleg primorskih pritrkovskih skupin iz Ajdovščine, Budanj, Slapa pri Vipavi in še nekaterih so se na vabilo organizatorja odzvale tudi skupine iz Dolenjske in Gorenjske. Med dolenjskimi so bile kar tri iz Šentvida pri Stični: starejša, srednja in mlajša.

Nekaj šentviških pritrkovalcev se je

na pot odpravilo že zjutraj. S seboj so peljali tudi komplet novih šestih miniaturnih zvonov. Z ajdovskimi pritrkovalci smo se namreč dogovorili, da jim bomo ob njihovem krajevnem prazniku posodili mini zvonove, da bi pritrkovanje na zvonove predstavili tudi širšemu krogu ljudi. Ti so se odzvali zelo pozitivno in kmalu se je pod prireditvenim šotorom zbrala množica ljudi in z veseljem prisluhnila melodijam, ki so jih iz mini zvonov izvajale številne skupine primorskih pritrkovalcev.

Popoldanski del je bil obarvan s pritrkovskim tekmovanjem, ki je potekalo v zvoniku farne cerkve sv. Janeza Krstnika. Zvonik, ki v višino meri 36 metrov, se ponaša s kar pet-

imi bronastimi zvonovi, uglasenimi v lepem mol intervalu. Tekmovanje je potekalo po že ustaljenem redu. Vsaka skupina je imela na voljo 5 minut časa, da odigra eno ali dve melodiji. Skupina sodnikov, ki so jo sestavljali pritrkovaletarstarosta, predsednik društva in strokovnjak s področja glasbe, je ocenjevala dinamiko, težavnost, usklajenost in lepoto melodij. Ker primorske skupine slovijo kot zelo dobre pritrkovske skupine, katerih posebnost je predvsem hitro in zelo dinamično igranje melodij, smo mi imeli kar veliko treme.

Po končanem tekmovalnem delu je sledila prava primorska pogostitev in podelitev pokalov prvim trem skupinam. Sledilo je veliko presenečenje, saj smo vsa tri mesta zasedli pritrkovalci iz Dolenjske. Tretje mesto je osvojila srednja skupina iz Šentvida pri Stični, drugo mesto skupina z Otočca in prvo mesto pritrkovalci iz Šmarja - Sapa. Kljub začetnemu »šoku« za primorske pritrkovalce je sproščeno vzdušje kmalu sprostito tekmovalno napetost in vsi skupaj smo bili kot velika skupina prijateljev, ki jo družijo ljubezen do zvonov.

Šentviški pritrkovalci smo bili zelo veseli novega uspeha, saj je bil tako poplačan ves trud, ki smo ga vlagali v pritrkovanje v zimskem času. Predvsem smo veseli, da se lahko vesela pesem zvonov iz zvonika oglasi za praznike. To pa je tudi končni cilj vsakega tekmovanja in našega dela.

Jože Mehle

DAN ODPRTIH VRAT NA LETALIŠČU ŠENTVID

Na letališču v Šentvidu smo člani Letalskega kluba v počastitev dneva državnosti organizirali v nedeljo, 25. junija, dan odprtih vrat, da bi predstavili našim občanom in drugim obiskovalcem naše letališče, letalsko šolo in letalsko floto. Formacija treh letal iz Šentvida je tudi preletela prizorišče osrednje medobčinske proslave na Polževem.

Dneva odprtih vrat se je udeležilo veliko obiskovalcev iz naše in tudi iz sosednjih občin. Z zanimanjem so si ogledovali vseh dvanajst letal (motorna in jadralna letala ter motorne zmaje), ki so bila opremljena z osnovnimi podatki. Obiskovalci so tudi z veseljem poleteli pod nebo za promocijsko ceno, ki je veljala ob tej priložnosti. Na našem letališču je pristalo kar nekaj letal iz sosednjih društev: iz Maribora, Zagorja, Novega mesta itd. Glavna atrakcija je bil helikopter, s katerim je priletel pilot Stroj. Poleg tega je na letališču pristalo tudi kar nekaj zasebnih lastnikov letal. Skratka, v lepem nedeljskem sončnem popoldnevu je bilo na letališču skoraj tako kot na velikih mednarodnih letališčih. Letala so stala v vrsti, tako za polet kot za pristanke. Vmes pa so »brenčali« še motorni zmaji. Piloti in ostali obiskovalci so se družili, si izmenjavali izkušnje in uživali v prekrasnih poletih. Kot se za tako prireditev in praznični dan spodobi, so se vsi obiskovalci lahko okrepčali z dobro hrano in pijačo.

Milena Vrhovec

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 MHz
ZELENI VIKEND

18.8 - 20.8 2006

Letališče Šentvid pri Stični

Ostanite z nami – program vam razkrijemo na 93.1 in 97.0.
WWW.ZELENIVAL.COM

OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI V KRIŠKI VASI

Zavod za usposabljanje Janeza Levca je znana organizacija, ki se ukvarja z otroki s posebnimi potrebami. Vendar pa njihova vzgoja in izobraževanje ne potekata le strogo v učilnicah, ampak skušajo svojim varovancem dati nekaj več. Skupina otrok s posebnimi potrebami s pedagoginjami in varuško že nekaj let prihaja za teden dni v Kriško vas. Tam se ukvarjajo z različnimi delavnicami, ustvarjajo izdelke iz lesa, blaga, siporeksa, glin in drugih materialov. Svoje izdelke tudi razstavljajo, svoj razstaveni prostor pa so poimenovali galerija Polžek. Spremljevalci skušajo spodbujati otroke k čim večji aktivnosti in samostojnosti. Letošnja skupina je štela šest otrok med 12. in 14. letom. Zanje so skrbele specialni pedagogi-

nji Marjeta Perko in Slavica Grum ter varuška Jana Tomšič. Spremljevalke so posebej izpostavile posluh

sosedom, ki so udeležence oskrbovali s hrano in pijačo.

Lojze Grčman

PIKNIK V RUPAH

Vaščani Rup in okolice so se spet dobili na svojem tradicionalnem pikniku. Tokrat je bila številka že skoraj okrogla, saj so se pri neutrudni gostiteljici Demčevi Olgi dobili že devetič. Spet je po mesnih dobrotah in letošnjem kulinaricnem hitu – pečenih bučkah – dišalo daleč naokrog. Dobrot z žara in domačega vzdušja so se naužili tudi nekateri novi obrazi, ki bodo v bližnji prihodnosti postali štorovčani. Letos se je pod vplivom svetovnega prvenstva obudila tudi tradicija nogometa, pri katerem je večina moških udeležencev »pokurila« nekaj pridobljenih kalorij. Popoldan se je neopazno prevesil v večer, zadnji udeleženci pa so piknik zapuščali že skoraj v nedeljo. Tako so vaščani Rup uspešno »prestali« deveti piknik, o jubilejnim pa se šušlja, da naj bi v Rupe povabili celo Natalijo Verboten ...

Lojze Grčman

IVANČNA GORICA – »MOSTIŠČARSKO NASELJE«

V našem občinskem središču se je junija spremenilo na bolje. Zakaj? Ker se je naredilo nekaj za skupno dobro. Zakrpali smo luknje na cesti med bloki, za kar gre predvsem zahvala donatorju, Peskokopu Podsmreka, še posebej g. Kastelicu. Upam, da se bodo podobne akcije nadaljevale tudi v prihodnosti!

VČERAJ

DANES

Avtor akcije in prispevka Tomo Habjan.

GRESTE Z NAMI V LURD?

Vabimo vas, da se nam pridružite pri romanju v romarsko središče Lurd v Franciji.

Iz Šentvida se bomo podali od 13. do 16. avgusta.

Dodatne informacije: 041 647-380 (Joži) ali 041 666-515 (Jana).

Prijazno povabljeni!

MALI OGLAS:

Vino cviček prodam, lahko tudi ustekleničenega – možnost dostave!

Pokličite na tel.

031/288-936.

Evrosong 2006

POGOVOR S KATJO LEKAN

Med večje medijske dogodke vsako leto zagotovo sodi tudi izbor evrovizijske popevke. Mnoge in mnogi sanjajo, da bi nekoč nastopili na t.i. Evrosongu. Letos smo Slovenci stiskali pesti za našega predstavnika Anžej Dežana. Vendar pa mladi slovenski zastopnik v Grčiji ni bil sam, saj je nastopil s skupino plesalk, ki so prispevale svoj kamenček k mozaiku slovenskega nastopa. Morda mnogi niste vedeli, da je bila med njimi tudi Katja Lekan, dijakinja naše Srednje šole Josipa Jurčiča, doma iz Ivančne Gorice. Ob koncu letošnjega šolskega leta smo jo poprosili, da nam predstavi svoje vtise ob zmagovalstvu na Emi in slovenskem zastopanju na Evrosongu, ki se je sicer končalo v predtekmovanju.

Kako so izgledali tvoji plesni začetki?

Plešem že od malega. Resneje pa sem se s tem začela ukvarjati pred tremi leti, ko sem v plesni šoli Bolero začela trenirati hip hop.

Kako pa si pristala na odru z Anžejem in družino?

Na Emo me je povabil moj trener Gena Zenelli, ki je bil tudi Anžejev koreograf, in seveda sem povabilo z veseljem sprejela.

Koliko časa si se pripravljala in kako so izgledale te priprave?

Za Emo smo se pripravljali približno 2 meseca in prav tako za Evrovizijo; a tam so bili treningi še bolj intenzivni.

Veselite ob zmagi na Emi 2006 je bilo verjetno nepopisno.

Res je, še toliko bolj, ker je bila ta nepričakovana. Občutki so bili res izjemni.

Nato pa v Grčijo ...

To je bila zame res velika izkušnja, iz katere sem se tudi veliko naučila. Ves ta medijski pomp! Tiskovne konference, fotografiranje, vse je bilo tako, kot sem vajena gledati na tv-ekranu (smeh). Vzdušje je bilo zares fenomenalno.

Kako ste se ujeli z vzhajajočo pevsko zvezdo in ostalimi nastopajočimi?

S celotno ekipo smo se odlično ujeli, verjetno tudi zato, ker smo bili približno enake starosti.

Boš z Anžejem še sodelovala?

Se pustim presenetiti ...

S čim pa se sicer še ukvarjaš v prostem času?

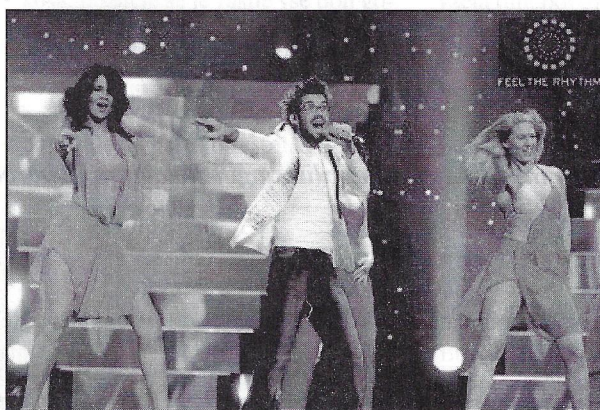
Seveda veliko časa namenjam plesu. Poleg tega sem včasih igrala tudi flavto in sintesajzer, pa tudi za šolo je treba dosti postoriti, saj mora biti ta na prvem mestu.

Na šoli pa si znana tudi kot voditeljica oz. povezovalka programov.

Včasih mi profesorji ponudijo vodenje prireditve v sklopu šole in te ponudbe vedno sprejemem, saj se s tem tudi naučiš premagovati tremo, navajaš se nastopati pred množico ... Vse to mi pride prav tudi pri plesu.

Zdaj so pred tabo zaslužene počitnice. Kam se boš odpravila?

Ja, končno počitnice (smeh)! Poleg tega da bom delala, se bom seveda za kakšen teden odpravila tudi proti morju, letos na Hrvaško, pa tudi na slovensko obalo za kakšen vikend. Mislim, da bodo počitnice prav tako pe- stre kot preteklo leto.

Hvala za pogovor in veliko sreče na tvoji poti!

Lojze Grčman

AVTO

Transport
Vleka
Elektrika
Vulkanizerstvo

PRODAJA IN POOBLAŠČENI
SERVIS AKUMULATORJEV
VESNA in DYNAMIC FULMEN

01/ 7878 603, 041/ 613 551

Avto - tek Kavšek Branko s.p., Mirzo polje 3A, 1295 Ivančna Gorica

e-mail: kavsek.branko@siol.net, internet: www.avtotek.com

Zdravnik svetuje

TUDI TI SE ODLOČI ZA GINEKOLOŠKI PREGLED

Odločitev za preventivni ali redni ginekološki pregled za preprečevanje raka materničnega vratu – torej za pregled, na katerega gre ženska, čeprav nima nikakršnih ginekoloških težav – je dokaz njenega ozaveščenega in odgovornega odnosa do lastnega zdravja. Na takem pregledu je mogoče najti spremembe celic materničnega ustja, ki bi lahko postale rakave. Če so pravočasno odkrite, jih je mogoče preprosto odstraniti in prava bolezen sploh ne nastane. Za rak materničnega vratu je namreč značilno, da se začne klinično neopazno, ko pa povzroči zaznavne in moteče težave, je zdravljenje zahtevnejše in manj uspešno.

KAJ JE TEST PAP?

Bris materničnega ustja in materničnega kanala je sestavni del rednega, preventivnega ginekološkega pregleda za preprečevanje raka materničnega vratu. Gre za neboleč, kratek in preprost poseg:

- ginekolog s posebnim loparčkom in krtačko podrsa po sluznici materničnega ustja in kanala, da pridobi vzorec nujnih celic,

- odvzete celice prenese na objektno stekelce ter jih pripravi za poznejše obarvanje in pregled pod mikroskopom. Z obarvanjem se namreč v celicah pod mikroskopom pokaže, ali je njihova struktura normalna ali pa spremenjena.

Pri večini žensk, ki pridejo na pregled, so celice povsem normalne – to pomeni, da so zdrave in nimajo pred/rakave bolezni; pri vsaki deseti pregledani ženski test PAP odkrije spremembe, vendar te niso pred/rakave, ampak so posledica raznih vplivov (vnetij ipd.); zelo redko so odkrite spremembe pred/rakave, prav v teh primerih pa se pokaže prednost rednih preventivnih ginekoloških pregledov s testom PAP. Ta ženski zagotovi pravočasen in nezapleten poseg, ki prepreči, da bi rak sploh nastal.

KAJ POKAŽE TEST PAP?

Spremembe celic, ki jih zdravnik ugotovijo pod mikroskopom, razvrščajo v pet razredov. Izvid testa je lahko od PAP I do PAP V. Ženske s pozitivnim izvidom testa PAP so napotene na nadaljnje preiskave, tudi zdravljenje, če je potrebno. Zdravljenje začetnih predrakavih sprememb materničnega vratu ne zmanjšuje sposobnosti za poznejšo zanositev in porod.

KAKO POGOSTO JE POTREBEN TEST PAP?

Raziskave kažejo, da se spremembe materničnega vratu razvijajo v raka postopno več let. Zato pri ženski, ki nima ginekoloških težav, zadošča test PAP vsako tretje leto, potem ko sta izvida dveh testov, opravljenih v obdobju enega leta, negativna. Pogostejši preventivni pregledi za odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu pri njih niso potrebni.

Kako in kdaj boste izvedeli za rezultat testa PAP, vam bo povedal ginekolog, ki vam bo vzel bris. Če bi bil vaš bris neustrezen, ocena le-tega negotova ali pa bi bile odkrite sumljive spremembe, bi vam ginekolog to pojasnil in vas povabil na ponovni pregled.

NEKAJ NASVETOV PRED PREGLEDOM

Če na ginekološkem pregledu niste bili že tri leta (ali celo več), se sami čim prej naročite pri ginekologu. Če pri spolnih odnosih uporabljate kemično zaščito (kondom s spermicidi, kreme, pene ipd.), je bolje, da 24 ur pred pregledom nimate spolnih odnosov. Ta sredstva namreč vplivajo na izvid testa.

Na pregled in odvzem brisa pridite v času, ko nimate menstruacije (kri v brisu otežuje oceno). Le če krvavite, ko bi se menstruacija že morala končati, naj vas to ne zadrži, ampak spodbudi za obisk pri ginekologu.

V ginekološkem dispanzerju ZD Ivančna Gorica lahko po predhodnem naročilu obiščete dva ginekologa. To sta:

Andrej Pogačnik, dr. med., specialist ginekolog in porodničar

URNIK DELA:

ponedeljek 15.–19. ure
četrtek 15.–19. ure

Za pregled se lahko predhodno naročite vsak ponedeljek ali četrtek v času od 15. do 19. ure, na telefonsko številko 781 90 15.

Čakalne dobe ni!

Jadranka Domazet Fink, dr. med., specialistka ginekologinja in porodničarka

URNIK DELA:

torek 15.–20. ure
četrtek 7.–12. ure

Za pregled se je treba predhodno naročiti vsak torek od 15. do 20. ure ali četrtek od 7. do 12. ure. Čakalna doba je 14 dni.

Vse ženske, ki že dalj časa niste obiskale ginekologa, vljudo vabimo, da se naročite na preventivni pregled in s tem pravočasno preprečite nastanek raka materničnega vratu.

ZD Ivančna Gorica obvešča, da bo v času letnih dopustov spremenjen način naročanja, zato prosimo za strpnost pri obiskih zdravnika.

Podrobnejše informacije o delu služb ZD Ivančna Gorica lahko najdete na spletni strani zdravstvenega doma: <http://sl.zd-ivg.si>

ZD Ivančna Gorica

ZAHVALA

Ob nesreči, ki nas je doletela se podjetje Agrograd d.o.o. iz Šentpavla zahvaljuje vsem, ki ste nam pomagali pri gašenju požara, pospravljanju in obnovi, še posebej pa vsem gasilcem za izredno hitro pomoč in požrtvovalnost.

Družina Medved

DRŽAVLJANI IN POLICIJA – SKUPAJ ZA VARNOST

VLOME LAHKO TUDI PREPREČIMO

V zadnjem času smo policisti zabeležili porast vlomov tako v stanovanjske hiše kot tudi v vozila, predvsem v tista, ki so parkirana na območju pokopališč, turističnih krajev in izletniških točk.

Zaradi svoje nepazljivosti ne ponujate priložnosti nepridipravom, saj za varnost svoje lastnine lahko največ storite sami. Kako?

- hiše in stanovanja redno zaklepajte, pri tem pa uporabite kvalitetne in zanesljive ključavnice, da storilci ne bodo mogli vlomiti;
- po možnosti vgradite kvalitetne alarmne naprave, ki bodo onemogočile vlom v stanovanje ali hišo;
- v svoji odsotnosti ne hranite doma denarja, zlatnine ali drugih vrednejših predmetov;
- preden greste na dopust, se dogovorite s sorodniki, sosedi ali prijatelji o nadzoru vaše hiše in o sporočanju policiji ob pojavu neznanca, ki se gibljejo okoli hiše ali so poskušali nasilno priti v vaše stanovanje.

Ko zapustite svoje vozilo:

- svojih torbic, kovčkov in drugih predmetov ne puščajte na policah, sedežih ali na drugih vidnih mestih. Ti predmeti so vaba za tatove; varneje

bodo shranjeni v prtljžniku. Zlatnina, denar, kreditne kartice, čeki in dokumenti ne sodijo v predale vozila;

- prtljago naložite v vozilo tik pred potovanjem. Ne puščajte je na strehi avtomobila;

- če je le mogoče, ne puščajte ključev v avtomobilu brez nadzora (avtopralnice, servisi ...). Preprečili boste ponaredek ključev in tatvino vozila;

- ko zapuščate vozilo, zaprite vsa okna in vrata ter obvezno zaklenite vozilo, prtljžnik in pokrov posode za gorivo;

- vključite alarmno napravo;

- nikoli ne puščajte ključa v kontaktni ključavnici, tudi če zapustite vozilo le za kratek hip.

Storilec lahko vlom v vaš avto v manj kot 30 sekundah.

Če je bilo v vaše vozilo, hišo ali stanovanje vlomljeno, pri tem pa odvzeti predmeti, vam svetujemo, da se ničesar ne dotikate ali premikate (storilec je morda pustil kakšno sled, po kateri ga bomo lažje odkrili), o vladu pa obvestite najbližjo policijsko postajo ali pokličite tel. številko 113 in počakajte na prihod patrulje.

VPO Marjan FRIC in Rudi GRUNBACHER

POTOVALA JE ŠTIRI MESECE

Našemu občanu, velikemu ljubitelju Jurčičeve poti in nasploh naše prelepe občine, evropskemu sodniku Marku Ilesiču, smo prijatelji z letošnjega pohoda po Jurčičevi poti poslali kartico s pozdravi. To ne bi bilo nič nenavadnega, če bi le-ta zaradi »pomankljivega« naslova ne prišla iz Luksemburga nazaj v Slovenijo, in sicer natanko po štirih mesecih. Markovi prijatelji smo izvedeli, da sodišče v Luksemburgu vsi dobro poznajo tudi po kraticah CJCE, ki smo jih zapisali v naslovu. Očitno pa smo se tokrat zmotili, četudi nas močno zanima, kje je kartica potovala oz. »ležala« štiri mesece. Vsekakor je ne bomo še enkrat pošiljali, ker obstaja nevarnost, da ne prispe na cilj vse do naslednjega pohoda po Jurčičevi poti. K sreči pa se Marko te dni vrača domov na dopust na Dobravo nad Stično, kjer bo kartico končno prejel. Priprani smo, da se je bo razveselil.

Tel. 01/780 50 23, 01/780 50 24
Fax: 01/78 74 518

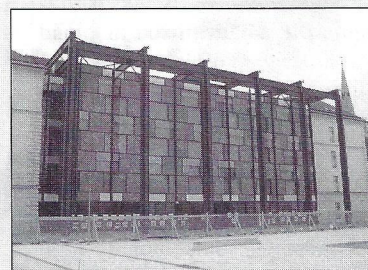
ABV KOVINSKI IZDELKI d.o.o.

Sela pri Dobu 3
1296 Šentvid pri Stični

e-mail: abv@abv.si
www.abv.si

IZDELAVA in MONTAŽA:

- težkih in lahkih jeklenih konstrukcij
- jeklenih stopnišč z ograjami,
- nadstreškov in manjših podkonstrukcij,
- ograj in izdelkov iz inox materiala
- dobava in montaža izoliranih strešnih in jeklenih fasadnih plošč
- drugi jekleni izdelki iz dejavnosti

STORITVE

- svetovanje in izdelava delavniške dokumentacije in PZI projekta

Čiščenje jeklenih profilov in pločevine na linijskem peskalniku

Mehanski razrez in krivljenje pločevin dim. 6000 mm in debeline do 15 mm

Plamenski razrez pločevine

Usluge z dvigali z možnostjo dostave

Kontaktni osebi: **Andrej Verbič** 041 628-606 in **Anton Jakše** 041 569-665

JUHUUUUUUU, POČITNICE!!!!!!!

Na Srednji šoli Josipa Jurčiča so v petek, 23. junija, zaključili šolsko leto. Konec je spraševanja in testov, konec je učenja, čas je za dolgo pričakovane in zaslužene počitnice. Vsako delo pa je treba primerno nagraditi. Zato so pred šolo pripravili zanimivo proslavo, ki je ob taktih popularne glasbe pomenila sproščen, a slovesen zaključek šolskega leta. Na njej je bila tako ali drugače nagrajena vsa ustvarjalnost dijakov. Ob tem pa je bila proslava posvečena tudi petnajsti obletnici osamosvojitve. V ta namen je eden izmed dijakov pripravil domišljen govor, na katerem je predstavil svoj pogled na polpreteklo slovensko zgodovino.

Vrnimo pa se k uspehom dijakov. V preteklem šolskem letu jih je bilo veliko, tako šolskih kot tudi obšolskih. Priznanja so dobili odličnjaki. Teh je bilo v vseh programih skupaj kar 84, kar pomeni več kot 10 % vseh dijakov. Mnogi so se izkazali na različnih tekmovanjih ter v drugih dejavnostih. Za različne dosežke so dijaki prejeli 11 Jurčičevih priznanj, 4 bronaste in 4 srebrne Jurčičeve nagrade. Posebej se je odlikovala Tina Kek, ki

je na državnem tekmovanju iz kemije dosegla prvo mesto z zavidljivim rezultatom – 100%. Najvišje priznanje šole – zlato Jurčičevo nagrado – pa je prejela rokometna ekipa, ki se je spomladi ovenčala z naslovom državnega prvaka.

Da pa ne bi bilo preveč protokola, so poskrbeli sami dijaki s plesnimi, glasbenimi in pevskimi nastopi.

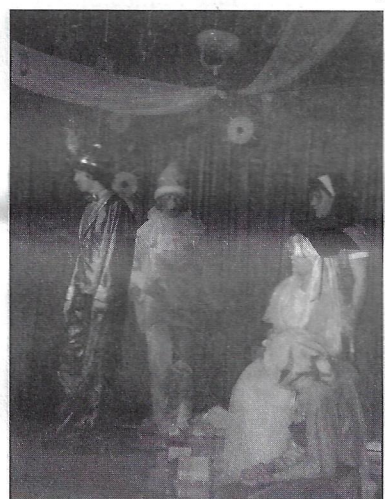
Peli so tudi Vse najboljše. To voščilo je bilo namenjeno samemu ravnatelju prof. Jevnikarju, ki je prav ta dan praznoval rojstni dan. Petje dijaške množice bi bilo sicer lahko bolj ubrano, vendar ne dvomimo, da bo prof. Jevnikar kot sijajni pevovodja znal poskrbeti tudi za to hibo.

A najprej so na vrsti počitnice, medtem ko maturantje nestrno pričakujejo rezultate letošnje mature.

Lojze Grčman

»SALON EKSPON« IZ ŠENTVIDA NAVDUŠEVAL PO SLOVENIJI

Vsestransko ustvarjalni učenci na OŠ Ferda Vesela v Šentvidu pri Stični radi pripravljamo gledališke predstave, ki jih pod vodstvom mentorice Marte Steklasa obogatimo tudi z instrumentalno spremljavo, lepim petjem in plesom. Seveda ne manjka fantazijsko obarvanih kostumov in dobre scene, kar naša mentorica izdelava kar sama. Učenci se res radi ustvarjalno izražajo z gibom, petjem, mimiko, dramsko besedo ... in se tako vsaj za nekaj trenutkov lahko preselimo v pravljčni svet junakov: Ostržka, Pepelke, palčkov, Skazomaza, treh prašičkov ...

Verjetno se mnogi, ki ste si v minulem šolskem letu ogledali našo predstavo Salon Ekspozicije, še spominjate svet junakov: Ostržka, Pepelke, palčkov, Skazomaza, ki v svojem salonu popravlja osebne napake ...

Vse se je začelo že kar na začetku šolskega leta pri izbirnem predmetu Gledališki klub, ko nam je naša profesorica Marta Steklasa predstavila dramsko besedilo in smo si premislili razdeliti igralske vloge. Začeli smo vaditi in se, medtem ko smo študirali posamezne like in ustvarjali predstavo, zelo zabavali. Že sama zgodba nas je pritegnila, zato smo sproti predlagali izvedbo: izmišljali smo si napeve, koreografijo, instrumentalno spremljavo ... Tako je bila vsaka vaja za nas izziv in bogato ustvarjalno doživetje.

Prvi nastopi so se nam ponudili že sredi decembra, ko smo na šolskem odru večkrat nastopili za različne gledalce: najprej so bile predstave za sošolce, učitelje in naše starše, za nekatere delovne kolektive iz okolice šole, spomladi pa tudi za otroke vseh vrtcev občine Ivančna Gorica. Kot vsako leto doslej smo se predstavili tudi v Grupslju na območni reviji šolskih gledališč in na 4. festivalu otroške gledališke igre »Gledališke sanje«, kjer smo na odru Mladinskega gledališča v Ljubljani z našo izvedbo presenetili avtorico Jano Kolarič, ki je bila resnično očarana v svojem »Salonu Ekspozicije«, kot nam je vsa navdušena čestitala in obljubila, da nam bo še kaj napisala. Predvsem pa smo bili veseli festivalske nagrade, 20-urnega tečaja dramske igre v Pionirskem domu v Ljubljani, ki jo je kot obetavni igravec prejel Davorin Polončič za vlogo Skazomaza.

Z našim izvajanjem smo navdušili tudi Trebanjce, ko smo za materinski dan nastopili v njihovem kulturnem domu.

Prejeli smo tudi povabilo, da bi nastopili na Ponikvi ob podelitvi Slomškovih bralnih priznanj in tako smo na Štjerskem navdušili več kot 700 gledalcev iz vse Slovenije. Nam pa bo ostal v spominu ta prečudoviti dan tudi po nagradi, ki smo si jo zaslužili – kopanju v Rogaški Slatini.

Vest o našem Salonu se je hitro širila, in čeprav se je šolsko leto bližalo koncu, smo se odzvali povabilu Katehetskega urada iz Ljubljane, da bi našo vsestransko otroško ustvarjalnost prikazali še seminaristom – katehistom na njihovem srečanju v Stični. Tako smo jim 27. junija zvečer v dvorani stiške opatije predstavili Salon Ekspozicije. Kljub počitnicam smo se zbrali in še (verjetno) zadnjikrat zaigrali našo lepo predstavo.

Občutkov, ki smo jih med izvajanjem vsakokrat doživljali, ni mogoče opisati. Srečni smo, da smo lahko skoraj kot pravi igralci osrečevali toliko drugih ljudi.

Zahvaljujemo se požrtvovalni mentorici Marti Steklasi in ravnatelju Jerneju Lampretu za vso navdušujočo podporo.

Svoje gledališko ustvarjanje smo zaključili v Strunjanu na zasluženem odihu v toplem morju in se tako lepo poslovili od ustvarjalnega šolskega leta ter našega gledališkega druženja.

Sara Hribar (Čarovnica)
Lina Mak (Pepelka)
Lana Mak (Drugi pusek)
iz 7. razreda, OŠ Ferda Vesela, Šentvid pri Stični

OGLED KRŠKE JAME

PONEDELJEK-PETEK od 17. do 19. ure, SOBOTA, NEDELJA IN PRAZNIKI od 10. do 13. ure in od 15. do 19. ure
SKUPINSKI OGLEDI (od 5 oseb naprej), DOGOVOR NA TEL.ŠT. 041/ 276-252, ga. Joži Globokar!

OGLED JAME POLTARICE

Jama Poltarica, sosedja Krške jame, je bila odkrita aprila leta 2003. Nahaja se nad vasico Gradiček, tik nad izvirom Poltarice, prvega pritoka reke Krke. Do danes je raziskanih 740 metrov podzemnih rogov, dvoran, kanjonov in sifonov. Jama je po svoji dolžini in lepoti že prehitela sosednjo turistično urejeno Krško jamo. Krasijo jo številni kapniki, zavese, cevčice, pet sifonskih jezer, človeške ribice in brzice. Ob visokem vodostaju reke je moč videti tudi podzemno reko in podzemni slap. Temperatura v jami je med 8 in 9 stopinj.

Raziskave vodi Jamarski klub Krka. Jama ni turistično urejena, si jo je pa v spremstvu jamarjev in v soju karbidovk možno ogledati v dolžini 180 m. Za dodatne informacije in dogovor o ogledu se lahko obrnete na Marka Pavlina, GSM 040/549-529, ali Božidarja Hribarja, GSM 031/ 873-369.

Jamarski klub Krka: Marko Pavlin

Turistično društvo Krka: Nataša Lukman

PRVI DEVETLETKARJI ZAPUSTILI OSNOVNO ŠOLO

Letošnje šolsko leto je prvo, v katerem so svoje osnovnošolsko izobraževanje zaključili tisti naši osnovnošolci, ki so že bili vključeni v program devetletke. V naši občini je sredi junija osnovnošolske klopi zapustilo skupaj 184 devetošolcev.

Devetošolci OŠ Stična. (Foto: Mateja)

Največ jih prihaja iz stiške osnovne šole, kar 132, vstevši tudi oddelek s podružnične šole v Višnji Gori. Z valetu so se od svoje osnovne šole, predvsem pa od svojih razrednikov Jožice Globokar, Zlate Kastelic, Petre Rus Mušič, Mojce Hrvatin, Štefke Klemenčič in Janeza Laha poslovili 14. junija s prijetnim programom, ki so ga izvedli tako na matični šoli kot na podružnici v Višnji Gori.

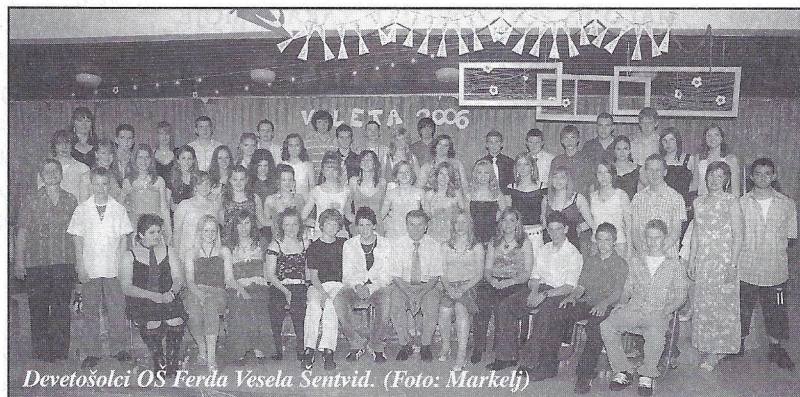
Če bi hoteli izpostaviti posebne dosežke posameznih učencev višjih razredov, je treba omeniti 12 doseženih zlatih priznanj na državnem nivoju v predmetnih tekmovanjih. Kar pet od njih je bilo po besedah ravnatelja Marjana Potokarja doseženih na tekmovanjih iz matematike. Med devetošolci pa sta ob zaključku šolanja posebno priznanje za dosežke prejela stiška devetletkarja Tjaša Kavšek in Matija Omejec, ki sta prejela v letih šolanja tudi več priznanj z območnih in državnih tekmovanj iz posameznih predmetov. Za najuspešnejša športnika pa sta bila izbrana Nastja Srebrnjak, uspešna v rokometu, nogometu, atletiki in odbojki, ter Uroš Zorec, ki je dosegal uspehe v atletiki, nogometu in odbojki.

Devetošolci OŠ Višnja Gora. (Foto: Travnik)

Na šentviški osnovni šoli je valeta potekala 15. junija. Srednjim šolam naproti je od tod odšlo 52 devetošolcev. Od osnovne šole so se poslovili s prijetnim programom, s katerim so se želeli zahvaliti posebej ravnatelju Jerneju Lampretu, pa tudi obema razredničarkama, učiteljicama Jelki Rojec in Anici Vozel. Po posebnem pravilniku je šola letos prvič podelila posebna priznanja za izjemne dosežke pri izobraževanju učencem in učenkam, ki so zaključili izobraževanje na šoli. Zlati znak, ki se je podelil za odličen šolski uspeh v vseh letih šolanja ter tri uspehe na državnem nivoju sta prejela Nika Mrzelj in Jure Rus. Nika je bila med drugim uspešna tudi v športu, na teku na 1000 metrov na državnem prvenstvu je osvojila 7. mesto. Srebrni znak za druge vidne dosežke pa so prejeli Neža Mikelj, Dajan Topalovič in Matjaž Kotar.

Šentviška šola pa je ob letošnji valeti še zadnjič slovesno »zadihala« pred preureditvijo in adaptacijo, ki se je začela takoj ko so učenci in učenke odšli svojim počitnicam naproti. Nove generacije ne bodo poznale »dobre stare« šole, bodo pa zato imele nove in boljše pogoje za svoje izobraževanje in nastopil bo čas novih nostalgčnih spominov, ki bodo govorili o novi šentviški šoli.

Devetošolci OŠ Ferda Vesela Šentvid. (Foto: Markelj)

Prepričani smo, da bodo vsi doseženi uspehi naših osnovnošolcev koristna popotnica za nadaljevanje šolanja na srednjih šolah, bodisi v naši občini bodisi drugje v Sloveniji. A še prej ko se bodo zavedli, bodo današnji devetošolci postali zreli mladostniki, ki bodo že čez tri ali štiri leta pred življenjskim zrelostnim izpitom. Srečno!

mš

ORATORIJ SMO IMELI

100 SONČKOV NA ORATORIJU V ŠENTVIDU

Tudi letos smo animatorji v Šentvidu pri Stični pripravili oratorij. Lani je potekal samo tri dni, letos pa smo se odločili, da ga podaljšamo na 6 dni. Potekal je v tednu od 3. do 8. julija. Začel se je ob 9. uri zjutraj s petjem himne in dvigom zastave, končal pa ob 15. uri, ko smo zastavo spustili.

Že mesec dni prej smo se začeli pripravljati delavnice ter program oratorija. Odločili smo se, da uredimo tudi našo »štalo« pri župnišču. Naši pridni animatorji (predvsem fantje) so poskrbeli za ravna tla in police na oknih, animatorice pa za pripravo delavnic, v katerih otroci med oratorijem izdelujejo najrazličnejše stvari.

Oratorij je ves čas potekal pod geslom POVEJ NAPREJ! Temu primerno smo izdelali tudi prijavnice: »POVEJ NAPREJ, DA ORATORIJ BO!« Čez teden je 25 animatorjev skrbelo za več kot 100 otrok, starih od 6 do 15 let. Za otroke so vsak dan zaigrali igrice s pomočjo lutk. Pripravili pa so tudi kateheze, delavnice ter tekmovalne igre.

V delavnicah so otroci izdelovali vrtavke iz CD-jev, torbice iz mrve, šah, metle iz brezovih vej, rožice v vazi, figure iz plutovinastih zamaškov, rožice iz rolic, lučke, metuljčke, slike na pladnju, poletne ogrlice. Lahko so se igrali tudi z žogo.

Igre so potekale vsak dan. Otroci so bili razvrščeni v enakovredne skupine, ki so ves teden tekmovala med seboj na tako imenovani oratorijadi. Najboljše tri skupine so na koncu dobile medalje. V torek smo pripravili veliko igro, ki je potekala v Loki. Otroci so po zemljevidu iskali postaje, na katerih so morali opraviti zastavljene naloge.

V sredo nas je naš župnik Stane Kerin (t.i. Rambo Priest) popeljal na Šmarno goro. Med potjo nam je na-

ročil, naj vsak izdela križ iz vej. Križe smo nato pustili pri kapelici, mimo katere je vodila naša pot do vrha. Ko smo prispeli na vrh, smo se pripravili na mašo.

Za petek so bile pripravljene vodne igre, a nas je že prej namočil dež, tako da smo jih prestavili na soboto.

V soboto je bil zadnji dan oratorija. Še zadnjič smo imeli igrice in katehezo, nato pa smo se lotili pospravljanja in pripravljanja razstave. Pri

vsem tem so nam pomagali otroci. Za zaključek oratorija smo sodelovali pri maši. Po maši smo starše povabili na ogled razstave, medtem pa smo razglasili najboljše tri skupine in

jim podelili medalje. Še zadnjič smo zapeli našo himno in spustili zastavo, otokom pa obljubili, da naslednje leto ORATORIJ BO!

Animatorji

IMELI SMO SVOJ OKLEPNIK

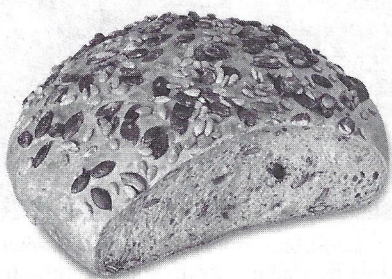
Na letošnji oratorij z naslovom Povej naprej se je v Stični prijaviло okrog 70 otrok, za katere je skrbelo 23 animatorjev. Ti so v sodelovanju s kaplanom p. Maksimilijanom Filejem oblikovali zanimiv program. Kot v preteklih letih so tudi letos slavo najbolj priljubljene dejavnosti pozele vodne igre. Svoj čar imajo seveda tudi nočitev, pohod in vse ostalo. Zagotovo pa je bil nekaj posebnega obisk Slovenske vojske in njenega pripadnika Mirana Stanovnika, ki je udeležencem povedal in pokazal marsikaj zanimivega. S seboj je v Stično pripeljal tudi svojega jeklenega konjička, s katerim premaguje puščavsko vročino.

Lojze Grčman

ZGODBE IZ PEKARNE

POMEMBNO JE SODELOVATI IN SE DOBRO IMETI

LETOŠNJE POLETJE POTEKA V ZNAMENJU ŠPORTA. SVETOVNO PRVENSTVO V NOGOMETU JE STVAR, KI JO JE V TEM ČASU NEMOGOČE ZAOBITI. ANTONA BRLANA SMO POKLICALI MED NJEGOVIM LETNIM DOPUSTOM IN GA POVPRASALI O AKTUALNIH DOGODKIH V TEM ČASU. »SVETOVNO PRVENSTVO SPREMLJAM PREDVSEM ZARADI SVOJEGA INTERESA, MALO PA POD »PRISILO« ZARADI MOJE DRUŽINE, KI JIM JE NOGOMET V VESELJE,« MALO V ŠALI POVE ANTON.

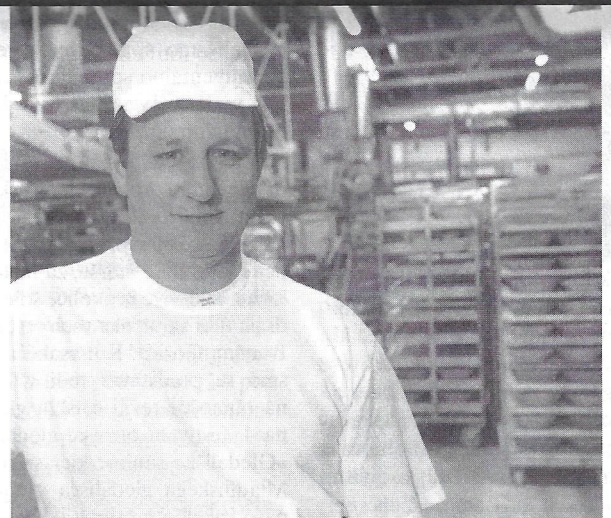

S semeni bogati Sosed je zelo priljubljen pri kupcih in tudi pri Antonu.

Njegov šport številka ena je namreč kegljanje. S kegljaško ekipo Pekarne Grosuplje se je junija udeležil letošnje Mercatorijade, med petnajstimi ekipami pa so osvojili zavidljivo peto mesto. Vendar Antonu zmaga ni najpomembnejša stvar pri športu. Bolj ceni medsebojno druženje in prijateljski klepet. Poleg kegljanja se rekreativno ukvarja tudi s kolesarjenjem. »Kolesarim predvsem po čudovitih okoliških krajih in takrat prevozim kakšnih dvajset do trideset kilometrov,« o svojem športnem življenju pove Anton.

Veliko mu pomenijo tudi družinski sprehodi po okoliški naravi. Njegov najljubši čas je jesen. Takrat so dolenski gozdovi polni gob. Anton je namreč ljubiteljski gobar. K dobri gobarski beri in tovrstnim gurmanskim užitek sodi tudi dober kruh. »Priznati moram, da nisem pravi jedec kruha. Pojem ga malo. Takrat pa imam najraje toplo žemljo ali pa še rajši Sosed,« še pristavi.

Čprav po kruhu seže poredko, Anton kot iz topa izstreli: »Naš Sosedov kruh je izredno priljubljen tudi pri še tako zahtevnih kupcih.« Zato je še toliko bolj vesel, da je na letošnjem ocenjevanju kakovosti kruha pri Gospodarski zbornici Slovenije »njegov« Sosed že četrč zapored prejel zlato medaljo.

Antonu šport pomeni prvotno druženje in način sprostitve.

Anton pekarske izdelke v Pekarni Grosuplje soustvarja že dobrih dvaindvajset let. Zadnjih nekaj let opravlja delo vodje izmene v pekarski proizvodnji. Posebno zadovoljstvo mu predstavlja vzdušje, ki vlada med zaposlenimi. S sodelavci preživi osemurni delavnik in tudi dobršni del svojega prostega, športnega časa na kegljaški stezi. Zato ni čudno, da se je med njimi razvil pristen, prijateljski odnos.

Pekarna Grosuplje

NAREJENO Z LJUBEZNOSTJO

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA V VRTCU SONČEK

Že jeseni na prvem sestanku smo se starši in vzgojiteljci dogovorili, da za zaključek šolskega leta organiziramo izlet na Gradišče nad Stično. Napočil je petek, 23. junij. Popoldne smo se odpeljali izpred vrta proti Stični in nato do vasi Mekinje, od tam pa smo se peš skozi gozd podali do Lavričeve koče na Gradišču.

Že med hojo skozi gozd smo se dobro počutili, vzdušje je bilo prijetno, otroci so bili polni pričakovanj. Otroški smeh in pesem nas je spravila v dobro voljo.

Pot ni bila naporna in kaj kmalu smo bili na cilju. Ustavili smo se na jaši nad kočo poleg cerkve, si malo opomogli in že se je začel program, ki sta ga pripravili vzgojiteljci Nataša in Marija v sodelovanju s Sončki. Vsi skupaj smo se najprej zabavali v igrici mačke in miške in kaj hitro spoznali, da so naši otroci v igri miši precej bolj spretni in iznajdljivi od nas staršev, ki smo se preizkusili v vlogi mačk. Opaziti je bilo, kako so otroci uživali v igri, in v sproščenem vzdušju se je program nadaljeval z igro, v

kateri so najprej starši z zavezanimi očmi odkrivali svoje partnerje in v drugem delu starši svoje otroke.

Po tej igri je sledila podelitev malih modrih kolajn enajstim otrokom, ki jeseni odhajajo v šolo in so sodelovali v športnem programu »zlati sonček«. Naj omenim, da so se morali za pridobitev omenjene kolajne med letom preizkusiti v sledečih nalogah: plavanje, rolanje ali vožnja s kolesom, smučanje, spretnost z žogo, opraviiti pa so morali tudi pet izletov. Manjši otroci, ki ne zapuščajo vrta, pa so prejeli obeske s štampiljko Lavričeve koče.

Med letom so vsi otroci sodelovali tudi v projektu knjižna vzgoja v vrtcu na temo »s knjigo na potep« in v tem delu programa je vsak Sonček prejel predstavitevno mapo, ki prikazuje otroka in njegove izdelke ter sodelovanje vsakega posameznika.

Zadnja točka je bila slovo od enajstih otrok, ki zapuščajo vrt in bodo jeseni prestopili prag šolskih vrat. Spet sta jih vzgojiteljci presenetili s praktičnimi darili v spomin na vrt in

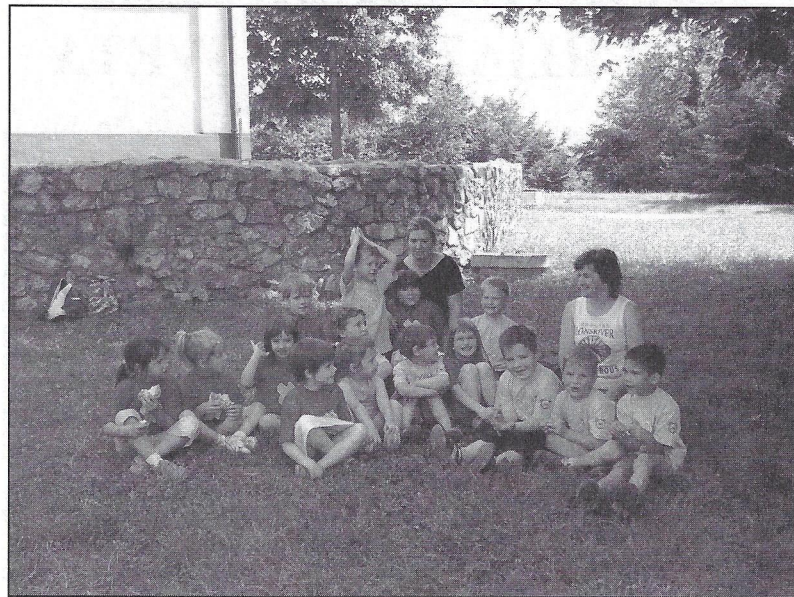
sledila je še poslovilna pesem naših Sončkov. V ušesih nas staršev še danes odmeva njihov nastop: »Mi smo mini maturantje, v šolo kmalu bomo šli, pridno bomo se učili ..., za nas se igra je končala, šola nam bo delo dala; a prav nič se ne bojimo, šole vsi se veselimo ...« V zraku je bila tišina in vsi smo poslušali male nadebudne otroke kako ponosno zapuščajo vrt in gredo novim dogodivščinam naproti. Program se je zaključil, sledil je prijeten klepet staršev in vzgojiteljic, otroci pa so odhiteli na igrala, da se še malce pozabavajo. Samo še slovo in že smo se podali v dolino, polni prijetnih vtisov.

Za konec bi se v imenu vseh Sončkov in njihovih staršev zahvalila vzgojiteljicama Nataši in Mariji za tako prijetno pripravljen program in trud z našimi otroki skozi vse leto. Lepe počitnice vsem skupaj, jeseni pa se spet srečamo.

Ana, Laurina mamica

LOV ZA SKRITIM ZAKLADOM

Tudi na Muljavi imamo vrtec! Mogoče vsi tega niti ne veste. To je dislocirani oddelek vrta Marjetica iz Ivančne Gorice. Mi smo »Medvedki«. Majhni, prijazni, nagajivi, včasih celo ubogljivi. Imamo dve krasni vzgojiteljici: Tatjano Zorec in Andrejo Črnogoj. Svoj brlogec imamo na gričku, kjer stoji šola. Šolarji so bili zelo prijazni, da so nam odstopili eno učilnico in v njej se dogajajo razne zanimive stvari. Zunaj imamo pa čudovite terene za sprehode po travnikih, gozdičku in bližnjih poljih. Skratka, imamo se lepo in radi hodimo v naš vrt.

Leto se je hitro zavrtelo in pred nami so počitnice. Za nekatere nekoliko krajše, za druge daljše, za tretje tiste zadnje, preden bomo postali šolarji. Vsak konec si zasluži lep zaključek. Tako sta se naši vzgojiteljici dogovorili z našimi starši, da nam pripravijo lep predpočitniški izlet. Nismo šli daleč, saj je tudi v naši bližini veliko zanimivih krajev, če pa smo tam že bili, jih lahko naredimo še bolj zanimive. Prav to sta storili naši vzgojiteljici in odpravili smo se na »LOV ZA SKRITIM ZAKLADOM« na Gradišče nad Stično. Vi ne veste, kako je bilo lepo.

Preden smo zaklad našli, smo morali poiskati različne kačipote, na vsaki taki postaji pa smo staršem kaj lepega zapeli, jim povedali kaj zanimivega ali se z njimi igrali kakšno igrice. Na koncu, ko smo že popolnoma izpraznili svoje nahrbtnike, pa smo našli skriti zaklad. Vsak je dobil svojo majico in nekaj sladkega za sladkosnede medvedke.

Kar nekaj časa smo še ostali na Gradišču, se igrali in lovili, naši starši pa so v hladni senci pod veliko lipo prijetno klepetali.

Še posebej pa bi se naši Tatjana in Andreja zahvalili »MEDVEDKI – ŠOLARJI«. Dvanajst nas je, ki zapuščamo vrt in bomo postali šolarji.

Hvala TATJANA- ANDREJA, da bila si naša druga mama, se z nami smejala, včasih jokala in nas do šolskega praga pripeljala.

Radi smo bili vajini »MEDVEDKI«!

Tjaša, Tanja, Neža, Nika, Rok, Gal, Luka, Martin, Gregor, Andraž, Jaka in Benjamin

Bojana Sinjur

MED NEBOM IN ZEMLJO

V. DEL

PEPIJEVO SLOVO OD OTROŠTVA

Omenili smo, kakšne misli in name-re so se pletle v glavi šolarja Pepi-ja. Mnogo fantičev iz širšega okolja se je odločilo za odhod k trapistom. Tako bi bilo tudi s Pepijem, če ne bi mati odločila drugače. Najbrž je intuitivno vedela, da živahni in klepetavi Pepi ni najbolj primeren za »molčečega« meniha.

Ko so jo jeseni 1919 znanci opozorili na članek v verskem listu Bogoljub, da stiški samostan sprejema v svoj internat in notranjo šolo fantiče, ki bi se želeli šolati in se morda odločili za redovno življenje, se je po posvetu z najbližjimi hitro odločila. Pred leti oživel stiški samostan se ji je zdel nadvse primeren za sinovo šolanje. Otroka so izpisali iz brestaniške šestrazrednice. Pepi je sicer imel že skoraj 13 let, vendar dokončane komajda štiri razrede osnovne šole, ko je zapustil brestaniško šolo. Kljub temu mu v Stični ob sprejemu niso delali težav.

STIŠKI SAMOSTAN OB ZATONU MONARHIJE

V redu cistercijanov je običaj, da se ob pomembnih jubilejih proslavi častitljiva obletnica bodisi z ustanovitvijo nove ali pa z obnovitvijo že ne-

koč obstoječe skupnosti. Leta 1898 so cistercijani obhajali 800-letnico ustanovitve svojega reda. Na tromeji med Švico, Avstrijo in Nemčijo še danes ob Bodenskem jezeru stoji cistercijanski samostan Mehrerau-Wettingen, kjer so se v jubilejnem letu odločili, da bodo ta dogodek dostojno počastili. Od avstrijskega Verskega sklada so odkupili stiški cistercijanski samostan z vsem njemu pripadajočim premoženjem. V letu 1784 je namreč cesar Jožef II. v svoji prosvetlenski vnemi s cesarskim odlokom stiški samostan ukinil, samostanske premočnine in nepremičnine pa poddržal. Vse na ta način »nacionalizirano« premoženje je postalo last Verskega sklada. V jubilejnem letu 1898 je bila med verskim skladom in cistercijanskim samostanom Wettingen-Mehrerau sklenjena kupoprodajna pogodba, ki sama na sebi ni predstavljala večjih problemov.

Kmalu pa se je izkazalo, da brez težav ne bo šlo. Skupina cistercijanov, ki je prišla iz matičnega samostana Wettingen-Mehrerau in se naselila v stiškem samostanu, je prihajala z nemškega govornega območja, in njihov materni jezik je bil nemščina. Ob prebujajoči se narodni zavesti pa je bilo to dejstvo moteči element. Zaradi slabega znanja slovenščine

jim je bilo med drugim onemogočeno pastoralno delo v župniji. Kar nekaj let so zaradi tega v Stični kot župniki delovali škofijski duhovniki. Novi prišleki so pokazali mnogo dobre volje in so se resnično trudili, da bi se naučili slovenskega jezika. Med slovenskimi in nemškimi redovniki pa je kljub vsemu prihajalo do trenj in nasprotij, kar je neugodno vplivalo na vzdušje v redovni skupnosti. To stanje je izredno žalostilo tako opata Gerarda Maierja, ki je zbolel in se odpovedal svoji službi, kot tudi njegovega naslednika Bernarda Wid-

manna, ki se je z dušo in telesom trudil za duhovno in materialno obnovo stiškega samostana. Opat Widmann, ki se je zelo dobro naučil slovenščine, je gledal daleč v prihodnost. Vedel je, da bodo samostanu v novih časih samo domačini, torej Slovenci, zagotavljali varno in uspešno prihodnost. Še v času monarhije je načrtoval notranjo samostansko šolo, v kateri naj bi se šolali in vzgajali poleg nemških tudi bodoči cistercijani slovenskega rodu. Da je imel prav, se je kmalu pokazalo.

M.A. Ficko

Stiški samostan na razglednici, nekaj let po obnovi leta 1898.

DOMOZNANSKA GALERIJA

VIDA TAUFER

ŽLAHTNO SRCE SREDI
NEPRIJAZNEGA SVETA

Na Vido Taufer me veže bežen, pa vendar zelo živ spomin. Srečali smo jo na nekdanji Šelenburgovi cesti, nasproti centralne pošte. Ustavila se je, da bi z mojo mamo poklepetali. Oblečena je bila v star, siv, ponošen plašč, tudi lasje so bili sivi in popolnoma gladki, ravno pristrizeni, obraz pa me je spominjal na zelo zelo staro, nekoliko žalostno gospo. Prav po učiteljsko se je sklonila k meni. Bila sem majhna, drobna in suhljata. Bilo je kmalu po vojni, ko smo bili prebivalci med vojno z žico obdane Ljubljane še vsi prestradani. Pokroviteljsko je rekla: »Tako majhna punčka, pa že pišeš pesmice. Tista o sončku mi je bila najbolj všeč!« Postalo me je sram, ker objavljena pesem sploh ni bila moja in se mi je njena pohvala zdela nezasluzena. Pozneje sem Vidino življenje spremljala le posredno – poznali smo namreč nekatere njene znanke in prijatelje.

Leta brezskrbnega otroštva

Vida Taufer se je rodila 15. junija 1903 v Toplicah pri Zagorju. Tam so bile apnenice, kamnolom, pozneje tudi steklarna. Njen oče je bil lastnik takrat zelo donosnih apnenic, kamnoloma in precejšnje posesti. Bil je spreten poslovnež, vendar je imel tudi izostren čut za umetnost. Otrokom je pogosto prebiral pesmi – Tauferjevi so imeli bogato knjižnico. Vida je ure in ure prebirala slovenske pesnike in si tako ustvarjala svoj osebni duhovni svet, ki jo je spremljal vse življenje in postal zatočišče njeni pesniško občutljivi naravi.

Bistro, umetniško nadarjeno, tenkočutno dekletce je že v osnovni šoli začelo pesniti. Ko so jo trinajstletno vpisali na ljubljanski licej, da bi ji omogočili lažji prehod na gimnazijo in pozneje študij medicine, je s pesnjenjem nadaljevala. Njeni učitelji, med njimi dr. Ivan Lah, so jo v tem podpirali, tako da je pesmi iz svojih rokopisnih zbirk objavljala v dijaškem glasilu Preporod; pozneje je sodelovala tudi v reviji Lepa Vida, ki so jo izdajali Srečko Kosovel in njegov krog. V ta brezskrbna, skorajda sanjska otroška in mladoletna leta sta usodno posegla prva svetovna vojna in čas po njej.

ROKA

MRLA SI, VOŠČENA BLEDA ROKA,
NE ČUTIS VEČ IN NIČ VEČ NE TRPIŠ.
VSA MRZLA, LEPA KO TELO OTROKA
MED BELIM CVETJEM TIHO ZDAJ LEŽIŠ.

UMRLA SI, VOŠČENA BLEDA ROKA,
TVOJ TOPLI VONJ ZA VEDNO JE PRESTAL.
ŽIVLENJE MOJE JE FISKAL BRIZ ZVOKA,
SRCE JE BOLNI VETER SREDI TRAV.

Bolezen za smrt

Leta 1919 se je v Evropi razvijala španska gripa. Prebivalstvo je umiralo v desetisočih, ne da bi kdorkoli mogel zajeziti nevarno bolezen. Težko je zbolela tudi šestnajstletna Vida; ostala je sicer pri življenju, vendar je posledice smrtonosne gri-

pe čutila vse življenje. Zbolela sta tudi oče in mati ter oba leta 1921 umrla. Zapustila sta nepreskrbljene, mladoletne otroke. Odtlej je morala predvsem Vida skrbeti zanj. Odpovedala se je svojim sanjam o študiju medicine, prešla se je na mariborsko učiteljsko, l. 1923 končala šolanje, se vrnila domov v rodno Zagorje in se zaposlila.

Tega časa (1923–1928) se spominja z grenkobo. Breme, ki ga je morala prevzeti, je bilo zanjo pretežko. Skrbnik njihovega premoženja je z nespretnimi potezami le-to zapravil. Vidi so ostali celo dolgovi, ki jih je morala odplačevati s svojo skromno učiteljsko plačo. V pesmih tistega časa se pogosto pojavlja tema smrti, saj izgube staršev, posebno matere, dolgo ni mogla preboleti. Mati je imela izreden čut za naravo. Ob njej je Vida izkušala, kako blagodejna je ta lahko za ranjeno človekovo srce. V njenem intimnem svetu, ki ga odlikava vsa njena poezija, ima narava pomembno mesto.

NARCISE

OČOJ NEBO JE ČRN BALDAHN,
TEŽKO VSI NAD ZEMLJO IN VODO.
NARCISE V TRAVI ČAKAJO VOLINO,
DEHTILO KAKOR PESMI BOLEČIN.

ONAMIL ME JE TEŽKI VONJ NARCIS,
NA DEBLU SEM SE TRUDNA NASLONILA.
NJEVOVA ROKA MOJO JE OVILA,
POBOZAL MI JE KITO PLAVIH LAS.

NARCISE BELE, V TRAVI RAZMETANE,
NARCISE MOJE, ZVEZDE BELIH SANJ,
ODTRGANE, VSE TIHE IN VDANE,
VE STE KO TOPLA, TIHA MIŠEL NANG.

UGASNI, LUC, ČEMU MI BOŠ SVETILA,
SRCE, UMRI, ČEMU BI SE LJUBILA,
POZABI JE NA MOJO OZKO DLAN.

Doma je tudi čutila, da ji ljudje v Zagorju niso naklonjeni. Da je njeni občutki niso varali, lahko sklepamo tudi iz pripovedovanja njenih danes še živčih, nekaj let mlajših sodobnikov. V mladi učiteljici so ljudje videli neuravnovešeno bitje, ki jih je vznemirjalo tako s svojim videzom kot s svojim vedenjem. V petih letih, kar jih je preživela kot učiteljica v Zagorju, so krožile o njej opravljivo privoščljive zgodbe. Za mlade rudarske inženirje in dobro plačane uradnike premogokopne družbe Vida, obubožana, kot je bila, ni bila več dobra »partija«. Ljudje so se zgražali enkrat nad njenim modnim, za Zagorje »ekstravagantnim« oblačenjem, drugič nad njeno skorajda beraško skromnostjo. Razburjala jih je enkrat njena hrupna in nenavadna družba pesnikov in slikarjev, drugič njena skorajda pretirana odmaknjenost od sveta. Vida je prijateljela s slovenskimi ekspresionisti, ki je bilo za provincialno ozko meščansko okolje gotovo šokantno. Osemnajstletna je l. 1921 sodelovala v Podbevškovi reviji Trije labodje, ki se je likovno in vsebinsko navdihovala pri nemškem ekspresionizmu in italijanskem futurizmu. Njena pesem o Beračici z lilijami je bila objavljena celo na naslovnici, ki jo je oblikoval slikar France Kralj. Revija je bila kratkega življenja, izšla je samo še enkrat l. 1922, nato pa se je slovenski ekspresionizem s Kosovelom in sopotniki obrnil v družbenokritično smer.

Vida Taufer (15. junij 1903–18. oktober 1966)

Premestitev v Stično je bila za
Vido rešitev (1928–1944)

Vsaj v začetku je naravno okolje podeželskega kraja Vidi omogočilo, da je bolj sproščeno zadihala. Prijateljstva z umetniki svoje generacije so ji omogočala, da je v tem času sorazmerno veliko objavljala. Za tisti čas, ko so se ženske le z muko uveljavljale v javnosti, je presenetljivo, da je ona objavljala tudi v osrednjih slovenskih revijah, npr. Dom in svet ter Ljubljanski zvon. Veliko so jo tudi prevajali, posebno pozneje, ko je bila uvrščena v zbirko Slovenska sodobna lirika, ki jo je l. 1933 uredil pesnik Anton Vodnik. Mnogi so v njej videli obetajočo mlado pesnico. Ljubezenska romanca s šolskim kolegom, za katero še danes vedo njeni nekdanji učenci, se je končala na nerazumljivo surov način. Navdihnila je njene najlepše in najbolj pretresljive verze. Vida se v njih kaže kot krhko, nežno, po ljubezni hrepeneče in v duši globoko ranjeno bitje.

III
LEČIM OB TEBI, MIR ME JE PREVZEL,
NA VZHODU SE JE ZARJA ZAHLEBALA.
VONJ MIRT SE USIPLE TIHO ČEZ PEPEL,
ČEZ ŽRNA, KI SO V ŽARI VZPLAPOLALA.

TVOJ GLAS POSLUSAM, TI SI KAKOR CVET,
OGUTIM TE, SLADKOST SE JE RAZILILA
ČEZ MOJ OBRAB, RAZJASNIL SI POGLAD,
TEMA NOČI JE PRED TEBOJ MINILA.

LJUBEZEN DIHAM, POLNA SEM BESED,
KI SO JIH TVOJA USTA GOVORILA.
OB TEBI, JEZUS, JE IZGINIL SVET
IN S TVOJO LUCJO SEM SE PREBUDILA.

V Stični je gotovo težko našla dovolj tenkočutne in razumevajoče sogovornike. Tudi učiteljevanje ji ni bilo ravno pisano na kožo. Večina otrok je prihajala iz revnega, duhovno neoblikovanega okolja. Mlada učiteljica se je mučila s ponavljalci, ki so »v neskončnost« gučili šolske klopi v prvem razredu in jih je šola prav malo brigala. Takim fantinom ne telesno ne poklicno ni bila dorasla. Njeni učenci še da-

odrasli tja niso smeli. Zagledali so velikanski kup ruševin, na vrhu pa svojo učiteljico Vido na oz. v zaboji za premog. Ta prizor jim je zaradi svoje tragikomičnosti ostal za vedno v spominu. Križa takrat ni bilo v pisarni, ubit je bil le oficir, ki ga je nadomeščal, ranjenci pa so bili pretežno civilisti – gasilci, ki so se zadrževali v sosednjem prostoru. Vida je ob eksploziji izgubila vse svoje imetje, njeno že tako rahlo zdravje se je hudo poslabšalo. Umaknila se je v Ljubljano k brezposelni sestri Niki.

Veje v vetru. Maribor: Tiskarna sv. Cirila in Metoda, 1939; banovinska nagrada

Po vojni je dobila zaposlitev na Ministrstvu za prosveto in tam ostala do 1950, ko so jo predčasno upokojili. V tem letu so ji natisnili tudi pesniško zbirko Izbrani listi. Kljub vsem zaslugam je ostala brezdomka, kajti stanovanja so se takrat delila po kaj čudnem ključu. Končno se je je usmilila pesnica Lili Novy. Sprejela jo je v stanovanje v svoji nacionalizirani hiši na Starem trgu. Vendar je bilo skupno življenje osebnostno zelo različnih bitij tako rekoč nemogoče. Rahločutna, (pre)občutljiva in skromna Vida se z energično svetovljanko Lili nikakor ni mogla ujeti. Ko v svojem spominu primerjam obe: Vido v sivem, ponošenem plašču, in Lili, vedno urejeno, v temnem modnem kostumu, v čevljih z visoko peto, v klobuku in skrbno naličeno, kot smo jo videvali na ljubljanskih ulicah, razumem, da je bilo sobivanje za obuda preizkušnja, prave vice, kot bi rekla ljudska modrost. Vidi je ostala ena sama pot: umik v intimni svet. Ko je precej starejša Lili Novy 1958 umrla, se je tudi Vida umaknila iz tega zanjo tako neprijaznega sveta. Hudo bolna in utrujena od življenja se je preselila na Bokalce, v dom za ostarele. Tam je l. 1961 še uredila svojo zadnjo zbirko pesmi Svetli sadovi, nato pa v samoti in zapuščenosti, skorajda hroma in priklenjena na bolniško posteljo, ostajala zvesta svojemu pesniškemu daru. Njene pesmi iz tega obdobja, ki jih je zapisovala njena bolniška strežnica, saj sama ni več mogla pisati, govore o z nenavadno milino obsijani naravi in o njenem presunljivo ženskem občutenju sveta. Leta 1966 jo je smrt odrešujoče sprejela v svoj objem.

M. A. Ficko

* Major Križ je sodeloval z angleško protiotobveščevalno službo. V začetku l. 1945 ga je gestapo s še nekaterimi drugimi protinemškimi usmerjenimi domobranskimi častniki aretirjal in poslal v Dachau. V tej luči je omenjena partizanska akcija še toliko bolj nerazumljiva.

NOVA IN STARA KOSCA

Poroka Micke Groznikove, ki je odšla v Goričane.

Zadaj z desne proti levi: Španova Reza, sestre Meta in Franca, sodnik Tone, brat France (Ostala dva mi nista znana.), spredaj z desne proti levi: sestra Lojzka, ženina mama, nevesta Micka, ženin, Mickina mama, Lojze, oče Anton, Jakobček.

Kosca je ena izmed stranskih dolin pri Višnji Gori. V starih listinah sem našla poimenovanje Kosica. Skozi to dolino teče potok z enakim imenom, ki je bil v spodnjem toku deloma reguliran. Izteka se v Višnjico. Če gremo proti njenemu izviru, naletimo sredi gozda na prelep slap, ki je sicer majhen, a zelo zanimiv. Ob izviru so lehnjakove stene; to je naravna znamenitost Višnje Gore. Včasih so lehnjak lomili in ga uporabljali za gradnjo hiš. Koški gospodar Karel Grčman je nekaj vozil te kamne za gradnjo hiš v t.i. Zadolžno vas – naselje na hribu v Ivančni Gorici. Slap v Kosci je bil v zadnjem času velikokrat opisan v raznih člankih, med drugimi tudi v prispevku v zborniku z naslovom V Višnjo Goro, ki je izšel ob 520-letnici mesta Višnje Gore (str. 34, avtorja Franc Kogovšek in Katarina Groznik). Znameniti slap

je danes bolj znan in obiskan kot včasih. Obiskujejo ga mnogi turisti, pa tudi šolski otroci.

V Kosco je še po drugi svetovni vojni vodil ozek kolovoz, ob katerem je bil znameniti jarek; ponekod zelo globok z majhnim potočkom, kamor so nekaj prebivalci hodili celo po vodo. Danes je zasut. Zdaj vodi tod široka cesta. V Kosco je peljala kolovozna pot tudi po drugi strani čez hrib mimo Mohoretove in Babčnikove hiše. Na sončni strani Kosce je zraslo kar nekaj vikendov. Še danes se pojavi kakšen nov. Prvi vikend v Kosci je zgradil Trnovčan Stresen. Ob njem je imel velik zidan bazen z mnogimi ribami. V dolini Kosce živijo danes štiri družine v svojih hišah.

Na desni strani proti vikendom se nahaja zelo majhna Petelinčja dolina, levo, mimo Pelenovih, pa je na

koncu Pramen dol, kjer izvira zelo majhen potoček. Na levo od Pelenovih pelje pot v gozd, kjer izvira Dramljica, ki so jo skušali regulirati za vodovod na Vrhu. Vse je bilo skoraj urejeno, a zaradi nekega spora zadeva ni bila do konca izpeljana. Dramljica se izliva v Kosco malo nad Stresenovim vikendom.

Na poti proti Grčmanovim stoji pred kozolcem leseno znamenje s Kristusovim kipom. Postavil ga je nekdo iz stare Groznikov družine, preden je šel v Ameriko. Staršem je bil rojen zelo pozno – na njihova stara leta. Rekli so mu pométavček. Starši so ostalim otrokom iz družine zapustili vse imetje, njemu niso mogli ničesar.

V srednjem veku je v Kosci živel lončar, po katerem je dobila ime njiva nad starim Groznikovim mlinom. Rekli so ji Lončarjeva njiva.

Med prvo svetovno vojno so imele v Pramen dolu cesarjeve čete vaje. Postavili so figure, na katerih so se vojaki učili streljati. Prav tako so se stari ljudje spominjali, da so vojaki med to vojno pripeljali v Markljevčevo dolino pod Faturjev kozolec (nad bivšo Mohoretovo hišo) lačne in bolne konje, ki so poginili. Ljudski glas pa je pripovedoval, da je ob tem kozolcu pozneje strašil bel konj.

Ljudje v Kosci so nekaj verjeli v coprnice in strahove. Večkrat so pripovedovali, kako ponoči svetlje letijo. To naj bi bila okrogla svetloba, ki je hitela nad gozdovi in dolinami v cerkve. Nekdo je videl, kako je svetlja letela k svetemu Tilnu v Višnji Gori in proti Dednemu Dolu. Tako naj bi sredi noči kopanjska Marija hodila k dedendolski v vas. Ljudje so po pustu ho-

dili na pepelnično sredo poslušati v kozolce, kjer je cvililo in škripalo ter jadikovalo, saj se je slišalo, kako coprniki babe žagajo. Stari stric Bos pa je videl, da se je nad Borštkom v Kosci (gozdiček na jugovzhodu Kosce) dvignil cel gnojni koš coprnice pod nebo.

Še danes ljudje vedo, da je na mestu stare Pelenove hiše živel Groznikov Janez, ki je bil zoboder. Pri hiši se je reklo Pri Janezu. Možakar je drl zobe s pilkanom (posebne klešče). Imel je dosti dela.

V koški dolini je bilo včasih veliko grmovja. Stari Groznikovi so tod pasli ovce, koze in krave. Nekoč se je pastirju izgubila krava. Ker je jokal, jo je šel stari oče iskat po dolini do Apne doline pa še naprej do konca, kjer je Jernčkova skala. Tam je čepel škrtat. Na vprašanje, kdo je, je rekel, da se imenuje Piškal. Očeta je postalo strah in je odšel domov. Krava pa se je sama vrnila. Suharebrnikovi in Groznikovi so nekaj v Kosci lovili rake, vsak po eni strani potoka. Ko so prišli do Piškalove skale, je škrtat tako zapisal, da so vsi raki izginili.

Stara Groznikova hiša v Kosci je imela grunt in veliko živine, predvsem krave in drobnico. Pozneje so postavili tudi mlin, v katerem je mlela hči Franca. Vedno je imela rdeča lica, saj se je pobarvala s cikorjevim papirjem. Pri njej je živela sestra Meta, ki je bila manjše postave. Obe sta bili samski. V Groznikov družini je bilo veliko otrok. Oče Tone je kmetoval. Kmetovanje je bilo naporno zaradi slabe zemlje. Sin Tone je bil sodnik v Czinu, kamor se je poročil. Sin France je ostal na kmetiji. Bil je poročen, a brez otrok. Hči Micka se je poročila v Goričane pri Polici. Ni rada šla od hiše, pa še prva se je omožila. Takrat so vsi jokali. Najmlajši sin Lojze je bil čevljar. Poročil se

je na Šrango. To je bil znani čevljar Šrangarjev oče. V začetku je imel več pomočnikov. Jakobček, tudi eden izmed Groznikovih sinov, je bil živčno bolehen. Franceta je nasledil Karel Grčman iz Izirka, ker pač France ni imel otrok, Karlova mama Ana pa je služila pri Groznikovih. Groznikov oče Anton je imel dva brata: Janeza in Jožeta. Oba sta si naredila v Kosci skromni koč: Jože na hribu ob kolovozu proti Mohoretu, Janez pa v dolini, kjer je bila pozneje stara Pelenova hiša. Jože je bil lovec, žena Katra pa je gospodinjala. Imela sta štiri hčere. Ena od teh je bila Jerebka, ki je živela v Višnji Gori. Najprej se je poročila s Polžkom (Škufca), ko pa je le-ta umrl, pa z Jerebom, tudi iz Višnje Gore. Imela sta dva otroka: sin je umrl kot otrok, hči Fani je bila napovedovalka pri slovenskem radiu v Celovcu. Druga Jožetova hči je bila Katra – po poklicu babica. Tretja hči se je poročila v tujino. Tudi Groznikov Janez je bil poročen. Imel je sina in tri hčere. Sin je šel v Nemčijo in se ni več vrnil. Hči Neža se je poročila z Vrataričkovim Matijo in sta v Kosci nad Janezovo hišo zgradila svojo – na mestu današnje Miklavčičeve. Druga hči se je poročila s Pelenom, tretja pa na Sela pri Višnji Gori.

Pred 80 leti, ko sem hodila na počitnice k staremu očetu v Višnjo Goro, smo se otroci kopali v Kosci. Potok smo zajezili in se vsi naučili plavati. Takrat še ni bilo kopališča, saj so ga zgradili leta 1937.

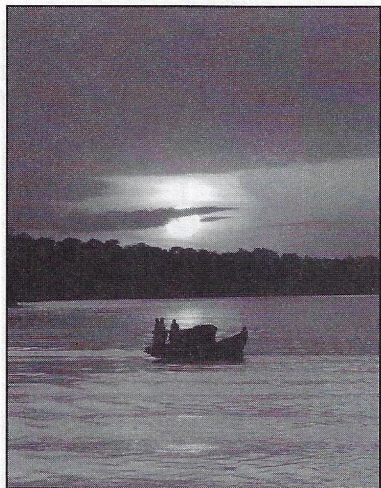
Spominjam se starih prebivalcev Kosce: Groznikovih, Suharebrnikovih, Pelenovih in Jožetove Katre s hriba. Danes pa je tu več priseljencev kot domačinov.

Mihaela Jarc Zajc

BRAZILIJA – potovanje po zvezni državi Pará ob Amazonki, III. del

Santarém in Alter do Chão

V notranjost države Pará smo se odpravili z letalom. Let je bil kratek. Beli, vlažni in gosti oblaki so nam zastirali pogled na pokrajino. Ob pristanku smo za trenutek uzrli širino Amazonke in prostranstvo zelenih gozdov. Pri izhodu z majhnega letališča so nas obkrožili taksisti in nas vztrajno prepričevali, da se ne izplača čakati na avtobus. Nismo popuščali, ampak smo se z avtobusom le prebili do mesta Santarém, ki ima 270000 prebivalcev in leži ob sotočju rek Tapajó in Amazonka. Nastanili smo se v hotelu z izvrinim imenom Brazil.

Zadnji sončni zahod na enem izmed kanalov Amazonke.

Mesto nas ni navdušilo. Po ogledu muzeja z indijanskimi predmeti in nekaj prazgodovinske keramike ter muzeja neke znane šivilje in oblikovalke smo nekako izgubili ideje. Sprehodi ob obali in brskanje po trgovinah z imitacijami indijanskih izdelkov ter obvezni postanek v barčku z najrazličnejšimi sadnimi sokovi so nam zapolnili dan. Kaj hitro je padla odločitev o odhodu v Alter do Chão.

V nedeljo smo se z množico nedeljskih kopalcev, ki so odhajali na plažo na Ilha do Amor, zrinili na avtobus. Vasica Alter do Chão nam je bila takoj všeč. Hitro smo se dogovorili za sobo v prijazni pousadi Tia Marilda. Čez cesto je največja trgovina z indijanskimi izdelki iz Amazonije - Arariba. Nekaj sto metrov navzdol po ulici se pride do glavnega trga vasi, od koder je zaenkrat še lep pogled na Ilha do Amor (Otok ljubezni). Otoček v deževni dobi tvori reka Tapajó in manjše jezerce ali laguna Lago Verde. Žal bo v kratkem ta pogled s trga zakril velik hotel, ki ga gradijo tik ob obali.

Malo više po ulici je restavracija Tribal. Privoščili smo si odlične ribe Pirarucu in meso na žaru. Pozneje nas je lokalni kanu – taksi odpeljal na otok, kjer smo se z množico kopalcev predali sončnim žarkom, srkali caipirinha in se namakali v rjavi vodi Lago Verde.

Ena zadnjih pustolovščin je bil načr-

tovani treking v predel s primarnim tropskim gozdom. Po nekajdnevem pogajanju smo se uspeli dogovoriti s prijaznim Argentincem Claudiem, lastnikom agencije Mãe Natureza. Celodnevni izlet v indijansko skupnost Maguary in treking skozi primarni tropski gozd do velikega drevesa Sumauna je bil kot naročen za zapolnitev enega zadnjih dni pred odhodom nazaj v Belém.

Motorni čoln je odbrzel s pomola točno ob 8. uri zjutraj. Naš mladi vodič se je samostojno odločil, da nas

popelje še malo dlje v skupnost Jamaracuá. Po kratkem postanku v veliki hiši skupnosti, ki šteje okrog 100 članov, smo dobili vodičko. Po stezi smo se odpravili skozi gozd. Sprva smo hodili po sekundarnem gozdu, mimo maniokinih polj in nasada kokosa, pozneje se je rastje vse bolj gostilo, steza pa ožila. Pridružil se nam je še mož naše vodičke Rui. Po kratkem vzponu smo prihajali v čedalje bolj neokrnjen del gozda. Rui je res dobro poznal živali, rastline, njihove sadeže in uporabo. Po kakih dveh

urah smo prišli do drevesa sumauná. Gre za ogromna drevesa iz rodu Ceiba, ki so že precej redka in ogrožena. Zanje je značilen širok spodnji del debla in ogromna krošnja. Vračali smo se v smeri reke Tapajó. Prišli smo do razgledne točke, ki mi je res vzela dih: povsod, kamor je segel pogled, strnjeni gozdovi, vmes pa rjava voda reke Tapajó. Ko smo se vračali, smo spet začutili spremembo klime ob prehodu v sekundarni gozd. V naselbini nas je presenetil krajši brodolom, kajti reka je, medtem ko smo uživali pri kosilu, napolnila naš čoln z vodo. Že skoraj v mraku smo pristali na pomolu ob glavnem trgu vasi. Pošteno utrujeni smo se podali v zavetje sobe v Tia Marildi.

Branatnje za indijanske izdelke, popoldansko opazovanje rečnih delfinov sredi reke in precej naporna, skoraj tridnevna plovba nazaj v Belém, in že je bil tu dan odhoda. Še zadnji obiski tržnice ter nakupi izdelkov in dobrot iz Amazonije. Ob čakanju na let proti São Paulu se je nebo še zadnjič odprlo in okolico je zalila gosta tropska ploha. Pot preko vseh možnih letališč je zgodba zase, precej manj zanimiva od vsega, kar se nam je dogajalo prej. Slovo pa vsekakor ni bilo dokončno. Sem se nekega dne še vrnem, saj smo navsezadnje obiskali in doživeli le majhen delček Amazonije.

Martin Bajc

Drevo sumauna v osrčju pragozda.

Letno gledališče na Muljavi

UPRIZORITEV DESETEGA BRATA V POČASTITEV 140-LETNICE NJEGOVEGA NASTANKA

Letošnje muljavske igre navduševale številne obiskovalce

V Letnem gledališču so se Muljavci, letos jih je bilo več kot 60, ponovno zbrali, da bi širnemu občinstvu predstavili svoje igralske sposobnosti. Vsaj tri generacije igralcev so se letos preizkušale v predstavi Deseti brat; za dramatisacijo je poskrbela Danica Kastelic, režiserka in organizatorica pa je bila Tatjana Lampret.

Med igralci je bil tudi letos pranečak Josipa Jurčiča Ciril, ki svoje izkušnje deli med mlajše v igralskem ansamblu; ta šteje okoli 40 igralcev, preostali pa so tehnična ekipa, ki poskrbi za odlično scenografijo in kostumografijo ter ozvočenje in osvetlitev. Vse to je še kako pomembno na odprtem prostoru, ki lahko sprejme tudi 1500 ljudi. Tako za igralce kot za gledalce je poseben občutek, igrati pod zvezdami, čeprav včasih trepetajo in s strahom pred dežjem gledajo v nebo, ko ga zagrnejo oblaki.

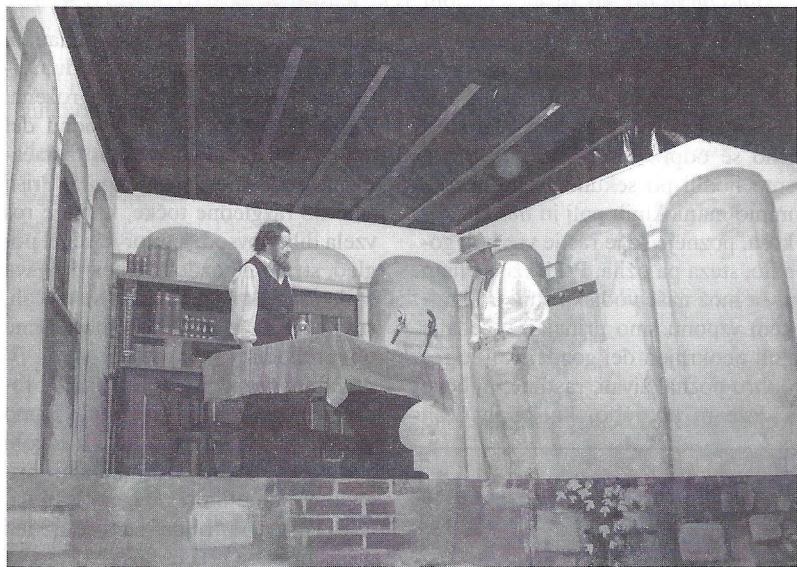
V igri Krjavlja – tistega, ki je hudiča presekal – pa tudi letos uživa župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret.

Sprva so na Muljavi razmišljali o uprizoritvi Sosedovega sina, a so se pozneje odločili za med občinstvom izredno priljubljeno igro Deseti brat, predvsem zaradi dveh jubilejev: letošnje leto je namreč za Muljavčane in tudi širšo okolico še posebej slovesno, saj se praznujeta kar dve obletnici, in sicer 25-letnica neprekinjenega uprizarjanja Jurčičevih del, mineva pa tudi 140 let od nastanka prvega slovenskega romana Deseti brat, ki ga je napisal pisatelj in publicist Josip Jurčič.

SS

Deseti brat prebira usodna pisma ...

Oče in sin – smrtna sovražnika.

Uglajeni doktor Lovro Kvas se po petih letih vrne z Dunaja in sreča šegavega Krjavlja.

KAR NA DRŽAVNEGA!

Zaključek zelo uspešne sezone Folklorne skupine Stična

Plesalci Folklorne skupine Stična, ki deluje v okviru Kulturnega društva Stična, smo se prvič zbrali pred slabim letom in pol ter začeli vaje z vsega tremi pari. Majhni skupini neizkušenih plesalcev se je kmalu pridružilo več mladenk in mladeničev, ki so pod strokovnim vodstvom mentorja Boštjana Genoria osvajali nove in nove plesne korake, obrate in cele koreografije. Sedmega februarja letos je skupina prvič zaplesala na odrskih deskah na prireditvi ob kulturnem prazniku. To je bila »generalka« za prvi folklorni večer 25. marca, ki so ga gledalci sprejeli z navdušenjem, plesalcem pa je vtil še večji »plesni polet«. Mentor nas je neprestano bodril in spodbujal, zato smo, tudi zaradi številnih vaj, postajali vedno boljši in bolj samozavestni.

Nekoliko napeti, a veseli smo 21. aprila priplesali na oder Kulturnega doma v Ivančni Gorici. Potihem smo vsi upali na najboljše, vendar si na glas tega nismo upali izreči. Prav zato smo bili vsi presrečni, ko smo izvedeli, da smo se kljub resni konkurenci na območni reviji odraslih folklornih skupin uvrstili na medobmočno revijo v Artiče. Sledile so vaje, vaje in spet vaje. V Ar-

tičah, vasi blizu Brežic, je 13. maja nastopilo 14 plesalcev in 3 godci naše skupine. Bili smo najmlajši po starosti plesalcev in po času delovanja. Veseli in sproščeni smo se zavedali, da smo dosegli veliko. Še več: za nas se je zgodilo nekaj sanjskega: UVRSTILI SMO SE NA DRŽAVNO REVIJO FOLKLORNIH SKUPIN – ta novica se je med nami razširila kot najhitrejši virus.

Izmed 180 folklornih skupin, kolikor jih nastopa v Sloveniji, smo se uvrstili med 10 najboljših! Prireditve se je odvijala v sklopu že tradicionalnega Jurjevanja v Črnomlju, 17. junija. Poleg nas, ki smo bili osmi najboljši v Sloveniji, so

se predstavile še tri tuje skupine: iz Srbije in Črne gore, Nemčije in Slovaške. Za nas je bil to najlepši folklorno obarvan dan, saj dotlej pred tako številčno publiko še nismo nastopili. Prireditve je namreč obiskalo več kot 2000 ljudi. Imeli smo se fantastično, zabavali smo se do zgodnjih jutranjih ur, ko nas je avtobus odpeljal nazaj v Stično. Z nastopom na državni reviji smo nadvse uspešno zaključili letošnjo prvo sezono. Upamo, da jih je pred nami še veliko, saj nam volje in zagona ne manjka, predvsem pa nas vse povezuje pesem in ples.

Ksenja Pušlar
foto: Aljaž Celarc

ČEVAPČIČI, PIVO IN GOLICA

Ob koncu pomladi, ko večina ljudi najraje poseđa v kakšni senčki, se za godbenike začne pravo »delo«. To je čas raznih obletnic, veselic, prireditve, na katerih smo godbeniki skoraj stalni gostje. Včasih imamo kar dva nastopa na dan, to pa seveda ni tako lahko.

Da si boste lažje predstavljali, kako to naše »delo« izgleda, sta tukaj dva primera: Območna revija godb 27. maja v Dobropolju ter Revija godb Dolenjske in Bele krajine 10. junija v Trebnjem, pa še praznovanje 80-let-

nice delovanja godbe Trebnje.

27. maja smo se ob dogovorjeni uri dobili pred gasilskim domom v Stični in gospod Rokavec nas je z avtobusom odpeljal v vas Kampilje v Dobropolju. Že na avtobusu smo bili kljub vročini glasbeno razpoloženi (kot se za »taprave« glasbenike spodobi). Vsi »pošlhtani« skupaj z godbami iz Novega mesta, Črnomlja, Vodice, Vogrškega in Dobropolja smo se zbrali na začetni točki, s katere smo v povorki odkorakali skozi vas. Na koncu pa smo še vse godbe sku-

paj zaigrale nekaj pesmi, kar je navdušilo opazovalce. Potem pa se je začelo: čevapčiči, pivo in Golica, kar se je nadaljevalo pozno v noč.

Drugi »šiht« pa nas je čakal 10. junija. Po že ustaljenem redu smo se odpeljali z avtobusom do Trebnjega, kjer smo se ponovno lepo urejeni zvrstili v povorko skupaj z mažoretami. Tokrat so sodelovale godbe iz Črnomlja, Novega mesta, Sv. Ruperta, Šentjerneja, Kočevja, Kostanjevice, Dobropolja, Metlike, Trebnjega, Sarvanja na Madžarskem, Lauingena iz Nemčije in mi. Vsaka godba je s svojo skladbo zakorakala skozi glavno prizorišče. Nato se je predstavila vsaka posebej in na koncu so še vse skupaj zaigrale skladbi Pokonci, Trebanjci in Pozdravljena, Slovenija. Po formalnem delu pa se je tudi tokrat nadaljevalo s čevapčiči, pivom in dobro glasbo. »Veselica« je trajala vse do zore.

Zdaj naj pa še kdo reče, da godbeniki nimamo težkega dela!

V Trebnjem smo se predstavili s skladbo Visoko nad oblaki.

Anja Bučar

KAVA, ČIKI, ALKOHOL, ŽIVCI ...

je naslov najnovejše igre, ki so jo na odru pod režisersko taktirko Dejana Spasića upodobili Drzne in lepi. Gre za prizore, ki se dijaku Klemenu dogajajo v sanjah v noči pred odločilnim testom matematike. Prikazujejo se mu usode različnih ljudi in njega samega. Kristalizirajo se problemi (sodobnega) človeka: odnos moški-ženska, mladi brezdelneži, šola ... Vse to najde skupni imenovalec v substancah in stanju iz naslova. Klemen Janežič, Tanja Jurečič, Matej Lampret, Maja Nograšek, Branko Strmole in Ana Zupančič so svoje vloge odlično interpretirali, predstava pa bo še na ogled.

Lojze Grčman

festival Krka

Krka, junij–september 2006 – Festival Krka se odvija z velikim navdušenjem tako obiskovalcev in nastopajočih kot tudi organizatorjev. Za nami so že trije prekrasni koncerti in mala šola cirkusa.

Zahvaljujemo se vsem obiskovalcem, ki so nam zaupali svoj prosti čas in se skupaj z nami izobraževali in veselili. Vsi, ki si v prvem mesecu festivala niste mogli vzeti časa, pa se nam boste lahko pridružili v naslednjem. Obljubljamo Vam, da boste preživeli nekaj uric v prekrasnem ambientu, ob poslušanju in gledanju visoko kulturno-umetniškega programa.

Janez Škof & skupina Čompe na Kmetiji odprtih vrat Javornik. S svojim nastopom so nas popeljali na pot čisto posebne glasbe – preigravanja lumpenproletarske godbe, povsem brez elektronskih instrumentov. Združevali so poezijo in poživljajočo cirkusantsko muziko.

17. junija 2006 smo uživali tako najmlajši kot malo starejši ob cirkuških lumparijah članov teatra Cizamo na Kmečkem turizmu Staneta Podražaja. Otroci so izdelovali cirkuške rekvizite, se učili animacijskih iger in soustvarjali predstavo male šole cirkusa. Po koncu delavnice je sledila cirkuška predstava diplomantov Moskovske cirkuške akademije Nataše in Ravila Sultanov, ki sta tudi ustanovitelja in člana Mini cirkusa Buffetto.

24. junija 2006 pa smo gostili izvrstne glasbenike, skupino Kontrabant. Zvoke slovenske, ciganske, panonske, balkanske, mediteranske etno glasbe z užitek prepletejo z urbani glasbenimi praksami v neizgledni švecerski, kontrabantovski kolaž melodij in napevov. Poslušalci so aktivno spoznavali in predvsem bolj razumeli ljudi z drugačnim načinom življenja, kulturo in razumevanjem sveta.

Vtisi skupine Kontrabant:

»Omogočili ste nam, da smo se udeležili enkratnega festivala in izkoristili priložnost, da smo se v ljubezni do glasbe zliili z občinstvom tako, kot se pri vas zlijejo vsi izviri v Krko. Hvala za kraljevsko pogostitev in za vso pomoč pri izvedbi našega koncerta. Komarjem pa bomo oprostili, saj bodo kmalu z nogami v zraku.«

Bela Szomi Kralj

foto Milena Bregar

PROGRAM

• Julij

GWEN HUGHES / koncert; nedelja, 16. 7., ob 20. uri; Kmetija odprtih vrat Javornik.

Pevka Gwen Hughes prihaja iz Atlante na jugu ZDA. Večkrat okronana z nazivom najbolj priljubljene izvajalke jazza v Atlanti, spodbuja in izziva z vsakim nastopom. Gwenini prvi zgoščenki sta bili deležni velikega priznanja z nominacijo za Grammyja, prejela pa je tudi dve Merit Grammy nagradi.

TEOFIL MILENKOVIČ / violinski koncert; sobota, 29. 7., ob 20. uri; Cerkev sv. Kozme in Damijana. Violinist Teofil Milenković je star 6 let in ima nadpovprečen talent za ta zahteven instrument. Do danes se je predstavil z več kot petdesetimi javnimi nastopi.

• Avgust

PITJE PO EVROPI / gledališka predstava: Matjaž Javšnik & Valter Dragan; sobota, 5. 8., ob 20. uri – Skedenj Žgajnar. Predstava Pitje po Evropi je avtorski projekt Matjaža Javšnika in Valterja Dragana, nastala pa je v koprodukciji s SNG Dramo Maribor. Koncipirana je kot izrazita črna komedija, ki poleg smeha ponuja veliko prostora za razmislek o različnih čustvenih stanjih in poteh do njih.

BOŠTJAN GOMBAČ TRIO / koncert; sobota, 19. 8., ob 20. uri – Kmetija Magovac. Trio je sestavljen priložnostno, za vsak nastop posebej, kar mu daje svojevrsten pečat. Na Festivalu Krka se nam predstavljajo pod imenom Crka, ki so ga izbrali samo za ta nastop. Trio bo nastopil v zasedbi Boštjan Gombač, Igor Leonardi in Žiga Golob.

GLASBENA IN LIKOVNA DELAVNICA / otroška delavnica

Ponedeljek, 21. 8.–petek, 25. 8. – Družbeni center Krka. Delavnico vodita lutkovna animatorka Maja Kunšič in glasbenik Tomaž Rauch, ki je na Festivalu Krka že drugič.

SOUL FINGERS in OMAR NABER / koncert; sobota, 26. 8., ob 20. uri – Družbeni dom Krka. Zvok hrvaške zasedbe Soulfingers se ponaša z odlično mešanico funka, jazza in soula, rocka in popa, s prepleti moških in ženskih vokalov, z bogatimi spremljevalnimi vokali in pestro instrumentalno spremljavo ter nepredvidljivimi solo vložki pihalcev in trobilcev.

Omar Naber je vsekakor najbolj zaslovel kot zmagovalac na tekmovanju Bitka talentov na nacionalni televiziji. Konec leta 2004 je izdal prvi singl Vse, kar si želiš, februarja leta 2005 pa je nastopil na EMI, kjer je zmagal s pesmijo Stop.

• September

BORIS CAVAZZA QUARTET / koncert; sobota, 2. 9., ob 20. uri – Kmetija odprtih vrat Javornik. V pesmih nas Boris vabi na glasbeno popotovanje, kjer nam govori o svetu in občutkih, ki ga obdajajo, vrata pa zapre na toplem mediteranskem otoku, v soju lune in zvezd.

DARJA ŠVAJGER S SKUPINO / koncert; sobota, 9. 9., ob 20. uri – Kmečki turizem Hočevar, Gradiček pri Krki. Odlična slovenska pevka Darja Švajger je ena najbolj znanih in najboljših izvajalk kvalitetne pop glasbe, njen repertoar pa sestavljajo tudi pesmi iz stilno različnih vrst, kot so džez, musical, šanson in tango.

Prepričajte se tudi sami z vašo prisotnostjo med nami in
»**POJDI TE Z NAMI ... POLETIMO SKUPAJ NA KRILIH
USTVARJALNOSTI!**«

Za prireditve je treba odšteti simboličnih tisoč tolarjev oziroma 4,17 EUR. Podrobnejši opis Festivala Krka, prireditev in lokacij najdete na spletni strani <http://www.festivalkrka.si/>

Dodatne informacije: Nataša Lukman, GSM 041/ 691-800 ali elektronski naslov festivalkrka@yahoo.com.

KNJIŽNICA V IVANČNI GORICI MED POČITNICAMI

Enota Ivančna Gorica, Cesta II. Grupe odredov 17
1295 Ivančna Gorica, tel. št.: 787 81 21

sikivancna@gro.sik.si

Počitniški delovni čas:

Od pon. do pet. od 11. do 18. ure, Ob sobotah zaprto.

Izposojevališča so med počitnicami zaprta.

RAZSTAVA: V času počitnic bo v knjižnici na ogled fotografska razstava nakita, ki so ga izdelale mlade članice Društva Ferdo Vesel iz Šentvida pri Stični. Vabljeni.

IZPOSODJENO DO SEPTEMBRA: V začetku počitnic smo knjižničarji en teden po ves dan izposojali v izposojevališčih. Naj spomnimo: Vse gradivo imate lahko doma do 7. septembra, po tem šele začne teči običajen rok izposoje. Prijetno in mirno branje torej.

Na začetku počitnic je knjižnica počitniškim otrokom podarila ogled gledališke predstave Midva sva najboljši par. Po igri so se lahko tako veliki kot mali obiskovalci tudi vpisali v knjižnico. Knjižnica in bralec sta se še enkrat izkazala za "najboljši par".

Mili d.o.o.
IZDELAVA NOGAVIC

TC Ivančna Gorica
tel: 01/7878220

- nogavice za vse priložnosti
- žensko, moško, otroško spodnje perilo
- izdelava nogavic po naročilu

**VELIKA IZBIRA
KOPALK**
www.mili.si

KAR NEKAJ DOGODKOV IZ AMBRUSA

Moški pevski zbor Ambrus proslavlja 15-letnico delovanja

Razlogov za praznovanja nikoli ne zmanjka, za veselje pa še manj. V Ambrusu je takih priložnosti vedno dovolj.

Na dan pred državnim praznikom se je že v dopoldanskih urah v Primči vasi začel nogometni turnir med ekipami iz okoliških vasi. Zdaj že tradicionalni športni dogodek je postregel z zanimivimi tekmami in skoraj zagotovo ni bilo nikomur žal, da si je na vroč sobotni dan čas krajšal v prijetni senci med prijaznimi ambruškimi kraji v primčanski dolinici za vasjo. Razpleta tekme so bili ponovno najbolj veseli prav domačini, ki so v finalni tekmi premagali prvo ekipo Ambrusa. Nagrada je igralce iz Primče vasi čakala na igrišču v Ambrusu, kjer se je proti večeru začela proslava ob državnem prazniku.

Kot vsako leto je uvodnemu nagovoru, mešanemu pevskega zboru in krajšemu skeču dramske skupine sledil golaž in zabava pozno v noč. Tradicionalni golaž je vsako leto bolj obiskan in za tradicijo se v Ambrusu ni bati. Za to so v prvi vrsti zaslužni organizatorji, katerim se velja posebej zahvaliti.

Tako kot naša država pa petnajsto obletnico letos praznujejo tudi pevci moškega zbora Ambrus. Ambruški oktet je skupaj s Kulturnim društvom Ambrus nastal leta 1991 in se nato preimenoval v Moški pevski zbor Ambrus. Skozi leta so se zboru

pridružili novi pevci, nekateri pa so odšli. Od prve zasedbe pa do danes vztrajajo štirje: Jože Hočev, Tone Žnidaršič, Stane Zupančič in Ciril Hočev, ki od začetka zbor tudi vodi. Danes z njimi pojejo še Jože Novak, Stane Godec, Brane Hočev, Lojze Šinkovec, Viktor Muhič in France Perko. Zbor je gostoval po vsej občini Ivančna Gorica pa tudi izven nje. Redno so se udeleževali občinskih oz. medobčinskih pevskih revij, za svoje uspešno delo pa so ambruški pevci leta 2000 prejeli tudi občinsko nagrado. Do zdaj so imeli že več kot 300 nastopov, prepevali pa so tudi na vrhu Triglava, dvakrat gostovali v pobrateni občini Hirschaid v Nemčiji, peli na sejmu Alpe-Adria v

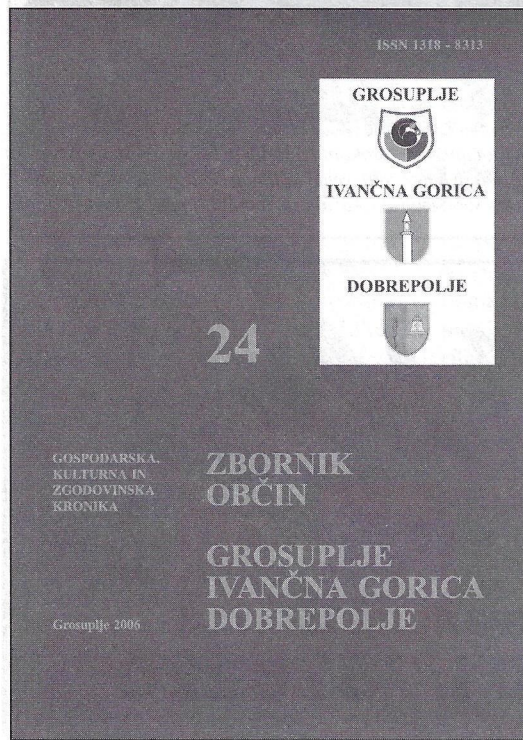
Ljubljani in še bi lahko naštevali. Zadnja leta so redni obiskovalci Velike planine, kjer vsako leto pojejo tudi pri maši. Fantje so obletnico proslavili s svojimi zvestimi poslušalci, ki so tudi tokrat napolnili dvorano kulturnega doma v Ambrusu. Koncertu je prisostvoval tudi župan občine Ivančna Gorica Jernej Lampret. Na koncu je slavljenca čakala torta, obiskovalce pa prigrizek. Pevcem Moškega pevskega zbora Ambrus čestitamo ob 15-letnici ter jim želimo še veliko let ubranega petja.

Ob takšnih veselih dogodkih nam v Ambrusu res ni dolgčas, kar pa ne pomeni, da si jih ne želimo še več.

K.H.

ZBORNİK OBČIN GROSUPLJE, IVANČNA GORICA, DOBREPOLJE 24

Zbornik občin Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobrepolje je uveljavljena domoznanska publikacija, ki redno izhaja že skoraj petdeset let. Vsebinsko je zamejen na področje naših treh občin, tematsko pa obravnava lokalno zgodovino, kulturo, znanost, umetnost in gospodarstvo preteklega in sedanjega časa. Zbornik s svojo vsebino, uredniško naravnostjo in avtorskimi pogledi na tematiko in družbeno stvarnost tudi trajno pričuje o času in življenju našega področja, zato bo zanimiv tudi v prihodnje. Z odkupom večjega dela naklade (800 izvodov) ga zgledno in vztrajno podpirajo vse tri občine.

Letošnji Zbornik prinaša 24 prispevkov 22 avtorjev na 227 straneh (brez oglasnega dela). V besedila je vključenih 73 fotografij ali reproduciranih

dokumentov, ki knjigo bogatijo s svojo dodatno sporočilnostjo. Uredila sta ga Mihael Glavan (glavni urednik) in Ivan Ahlin (odgovorni urednik).

V razdelku **Področna zgodovina**, ki je vselej kot uvod, France Adamič na osnovi virov, pričevanj in spominov nadaljuje svojo *Malo kroniko občine Grosuplje*, Anka Vidovič Miklavčič pa temeljito razgrinja politično in kulturno zgodovino občin Krka, Stična, Šentvid pri Stični, Višnja Gora in Videm-Dobrepolje v obdobju 1929–1941.

Aktualni kroniški del pokriva tokrat po številu strani najboljše razdelek **Naše občine in občani**. Predstavitev razvoja treh občin v zadnjih

dveh letih so napisali njihovi župani: Janez Lesjak, Jernej Lampret in Anton Jakopič. Razdelek ob tem prinaša še šest prispevkov: predstavitev treh uspešnih podjetij: Iskra Dobrepolje (Ivan Grandovec), Stolarna Dobrepolje (Stane Škulj) in Pekarna Grosuplje (Stefan Plankar). Ivan Ahlin temeljito analizira popis prebivalcev iz leta 2002, predstavljata pa se še dve novi pridobitvi: Dom starejših občanov na Vidmu (Tina Shawish) ter Pivovarna in pivnica Anton na Grosupljem (Jožef Marolt).

Svoj stalni razdelek imajo tudi **znanost, kultura in književnost**. Slovenista Jakob Müller in Marija Janežič na več kot dvajsetih straneh objavljata dragoceni pregled *Naši ljudje in kraji v Slovenju (1873–1918)*, ki pri-

naša kulturnozgodovinsko, politično in gospodarsko podobo vseh treh občin v tedanjem osrednjem dnevniku. Biolog in kemik Leopold Sever s 34 fotografijami dokumentira svoje razpravljanje o sledovih življenja v preteklih geoloških dobah. Na humanistično področje sodita prispevka Mihaela Prijatelja o šentpavelskem govoru in Milana Jevnikarja o glasbenem dogajanju v Višnji Gori v minulemu stoletju.

Zadnja dva razdelka: **kronika, jubileji, kulturni dogodki in Gradi-vo** prinašata veliko vrednega tkiva za informacijsko-dokumentacijsko rabo. Jubilejni zapisi ob pomembnih obletnicah (Janez Miklič), smrti pomembnih občanov (Jože Kastelic, Jože Gale, France Adamič in Marijan Zadnikar) ter znanstvenih in kulturnih dosežkih vsebujejo izčrpne biografske in dokumentarne podatke ter pričevanja dopolnila.

Bogat je tudi tradicionalni bibliografski del tega razdelka, ki je dragoceno izhodišče in oporišče za vsako nadaljnje znanstveno, strokovno ali ljubiteljsko raziskovanje. Bibliotekarja Marija in Drago Samec objavljata natančno in temeljito Bibliografijo člankov za naše tri občine in Domoznansko bibliografijo knjig s tega področja za minuli dve leti. Tokrat so pregledi nekoliko bolj zgoščeni, ne da bi zato manjkale pomembne informacije.

Tudi dodatni oglasni del z 38 enotami ima svojo vrednost, saj informira bralce o lokalni gospodarski ponudbi, pa tudi o tem, kdo publikacijo podpira. Zbornik je za vsega 2.500 SIT dostopen na sedežu uredništva in v področni javni knjižnici v Grosuplju.

Mihael Glavan

VSE NAJBOLJŠE, STIŠKI KVARTET!

Stiški kvartet letos praznuje svojo petnajstletnico. Takšna obletnica ne more miniti tjavendan, zato so se fantje potrudili in pripravili svečan koncert. V stiško kulturno dvorano so povabili številne goste, med njimi tudi svojo novo umetniško vodjo Tanjo Žagar. Ob njej pa so veselje s kvartetovci delili še njihovi stari prijatelji: vokalna skupina Mavrica iz Dobrepolja, vokalno-instrumentalna skupina Lavanda in klapa For iz Dalmacije. Žal se je izmed Dalmatincev koncerta udeležil le Prosper Miličič - Braco, vendar ga to ni zmotilo, da ne bi ubrano zapel s kvartetom.

Poslušalci, ki niso le do zadnjega kotička napolnili dvorane, ampak zamakneno poslušali tudi pred njo, so bili nad koncertom očarani. Še posebej ko so člani kvarteta na oder stopili skupaj s Tanjo Žagar ter odpeli njen Naj pada zdaj dež. Vendar pa omenjena pesem ni bila ves njen prispevek. Nekaj skladb je odpela tudi sama, poleg tega pa je še spremljala slavljenca na klavirju. Prijeten pevski večer je minil tudi v izmenjavi daril in lepih želja ter čestitk, ki se jim pridružujemo tudi na Klasju.

Lojze Grčman

ŠE NEKAJ MISLI O NAŠEM SLAVNEM ROJAKU TONETU TOMŠIČU

Z veseljem in velikim zanimanjem sem v junijskem Klasju prebral opis življenja in dela prvega slovenskega poklicnega novinarja Toneta Tomšiča, ki ga je napisal g. Valentin Skubic. Z ustanoviteljem in urednikom prvega slovenskega političnega časopisa Slovenski narod l. 1868 sva namreč kar dvojna rojaka: tako on kot jaz sva bila rojena na področju sedanje občine Ivančna Gorica, in tako on kot jaz sva delala v Mariboru. K sicer zelo natančnemu Skubičevemu opisu delovanja Toneta Tomšiča bi kot 41 let v Mariboru živeči Šentpavelčan rad dodal še:

- da ima Tone Tomšič svojo ulico tudi tu, v Mariboru, in sicer eno najlepših, ki ji Mariborčani pravimo tudi Tomšičev drevored (od železniške postaje do mestnega parka);
- da je na hiši, v kateri je T. Tomšič stanoval in delal, vzidana spominska plošča; hiša s ploščo je na nekdanjem Domplatzu oz. Stolnem, danes pa Slomškovem trgu;
- da je tudi spominska plošča za Tomšičevo rojstno hišo v Dednem Dolu že narejena; le vzidati je niso smeli, ker je bil tam rojen tudi njegov daljni sorodnik - domobranec. O tempora, o mores!

O večini pomembnih ljudi s področja današnje občine Ivančna Gorica je malo že napisano tudi v Zbornikih občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje. Vendar te zbornike pozna le malo občanov, zato je prav in potrebno, da se o njih kaj napiše tudi v Klasju, ki je dostopen in ga berejo vsi njihovi rojaki.

Mihael Prijatelj, Maribor

Tomšičeva ulica v Mariboru.

AMD Šentvid pri Stični

PRED VRHUNCEM LETOŠNJE SEZONE

Stane Pečjak je po vrnitvi na motokros steze dosegel prvo zmago med veterani na dirki na Planini nad Horjulom 2. julija.

Za prizadevne organizatorje dirk v motokrosu v Dolini pod Kalom je letošnji prvi veliki vrhunec sezone pred vrati. Priprave na peto letošnjo dirko slovenskega državnega prvenstva so že v polnem teku in 20. avgusta bomo ljubitelji motokrosa lahko spet pričeli klasični dirki državnega prvenstva na progi v Dolini pod Kalom, kakršne Avto-moto društvo iz Šentvida pri Stični organizira že vseh 15 let v samostojni Sloveniji.

Letošnji termin dirke, 20. avgust, je nekoliko zgodnejši kot običajno, saj za Dolino pod Kalom tradicionalno velja, da je v koledarju dirk na prvo septembrsko nedeljo. Zadnja leta žal tega termina ni vedno mogoče pridobiti, saj se morajo termini dirk državnega prvenstva prilagajati tistim z evropskega in svetovnega prvenstva v tujini, predvsem na račun naših najboljših motokrosistov, ki se udeležujejo teh dirk. Letos bo torej Dolina pod Kalom gostila najboljše slovenske motokrosiste že tretjo avgustovsko nedeljo.

Urn timerkovanja bo zelo natrpan, kar pa obenem tudi obeta pestro in zanimivo dogajanje ves dan. Uradni treningi se bodo začeli že zgodaj dopoldan, od 9. ure dalje, otvoritvena svečanost pa je predvidena pred za-

četkom prvih voženj, okrog 12.30. Letos se bodo za točke državnega prvenstva pomerili motokrosisti od najmlajših kategorij podmladka z motorji 65 in 85 cm³ do članskih kategorij razreda 125 cm³ in OPEN. V letošnji sezoni pa je prvič, po zgledu pokala Akrapovič, razpisano tudi državno prvenstvo za veterane nad 40 let. Dosedanji potek sezone obeta zanimive boje za nove točke prvenstva, ki se s šentviško dirko počasi preveša v zaključni del.

Dirka v Dolini pod Kalom bo še toliko bolj napeta, saj bo prva po nekajtedenskem premoru, ki traja že od prve julijske nedelje dalje. 2. julija je namreč potekala na Planini nad Horjulom letošnja šesta dirka pokalnega prvenstva Akrapovič, ki je minila tudi v znamenju uspehov AMD Šentvid. Kar sedem stopničk so na tej dirki namreč osvojili člani šentviškega društva. Najvišje so stopili Luka Kutnar (podmladek 85 cm³), Jani Perovšek (člani 85 cm³ R2) in Stane Pečjak (veterani R2), drugo mesto sta osvojila Damjan Smrekar (OPEN R1) in Rok Susman (OPEN R2), tretja pa sta bila Rok Virant (125 cm³ R2) in Branko Kavšek (veterani R2). Vsekakor odlična napoved za domačo dirko,

pa čeprav je res, da je konkurenca državnega prvenstva drugačna kot v pokalu Akrapovič. Prvič po prestopu v najbolj elitno kategorijo OPEN se bo svojim navijačem na domači dirki predstavil Damjan Smrekar, ki pričakuje dirko v Dolini pod Kalom na 4. mestu skupnega seštevka državnega prvenstva.

Dirka 20. avgusta pa bo nekaj posebnega tudi za organizatorje, saj bo to prvi pravi preizkus prenovljene in delno na novo trasirane proge v Dolini pod Kalom. Že v lanskoli sezoni so namreč sklenili, da se bo društvo v jubilejnim letu 2006, ko praznuje 60-letnico delovanja, lotilo posodobitve proge. Največjo spremembo je doživel štartni prostor, saj se je štartna rampa zaradi povečanja na 40 štartnih mest prestavila, s čimer pa se je spremenila tudi trasa proge v osrednjem delu dirkališča. Spremenjeni del je torej na obeh gledalcev in upamo lahko, da bo posodobljeni del s svojo atraktivnostjo navduševal številne gledalce. Seveda bodo tisto pravo vzdušje dali tudi ustrezni vremenski pogoji, ki naj ne bi bili takšni kot pred letom dni, ko je v Dolini pod Kalom vladalo blato. Trenutno se na progi dograjuje sistem namakanja proge, ki je nujen, saj je v suhem poletju, kakršno je letos, moteče prašenje neizbežno. Torej: organizatorji si želimo sončno avgustovsko nedeljo, pred katero bi bil kak dan dežja več kot dobrodošel.

Ljubitelji dirk v Dolini pod Kalom, vabljeni torej na nov spektakel, ki ga AMD Šentvid pripravlja ob 60-letnici delovanja društva. Posebna zanimivost letošnjega programa bo predstavitev motoristov oldtajmerjev, ki bodo obudili spomine na čase, ko je pred 50 leti potekala po cestah Šentvida prva organizirana motoristična dirka. Obiskovalci pa si bodo poleg drznih voženj lahko v prostorih društva ogledali nekaj utrinkov iz dolge zgodovine društva.

Matej Šteh

NK LIVAR IVANČNA GORICA

BRACOVIČ NA KLOPI LIVARJA

V ivanškem klubu se je zgodil pomemben premik. Jože Prelogar odslej ni več prvi trener Livarja, ampak opravlja le vlogo svetovalca. Glavno besedo v članski ekipi pa bo imel nihče drug kot dolgoletni kapetan Sandi Bracovič. Prekaljeni branilec bo še vedno tudi registriran za Livarje, vendar bo v igro vstopil le po potrebi, njegov pomočnik pa bo še vedno Zoran Matovič. Novi trener si je zaželel (vsaj) tri okrepitve. Išče namreč enega ali dva igralca sredine igrišča, napadalca in branilca. Pogovori potekajo, več o tem, kdo bo v naslednji sezoni igral za Livar, pa bo znanega med pripravi, ki so se začele 11. julija. 2. SNL pa se bo zavrtela mesec dni pozneje.

Seveda nas je ob ustoličenju novega trenerja najprej zanimalo, če je že prišlo do kakšnih igalskih selitev. »Odhajata Popivoda in Jašari ter nekateri nogometaši, ki niso bili nosilci igre,« je povedal Braco. Kaj pa okrepitve, da se livarjem ne bo treba tresti za obstanek? »K nam prihaja vratar Ljubojevič, ki je mladi reprezentant, do zdaj pa je branil pri Svobodi. Obetamo si tudi, da nam bodo Domžale posodile nekaj svojih igralcev.« In kakšni bodo cilji Livarja v letošnji sezoni? »Če bomo dobili igralce, ki sem jih omenil, potem se bomo uvrstili v zgornjo polovico lestvice. Obljubim pa lahko, da bomo dobro trenirali,« je zaključil novopečeni trener Ivančanov, ki je po dolgem času »domače izdelave«. Srečno, Sandi!

Lojze Grčman

Lepi in zdravi tudi poleti.

- Shuševalni, anticelulitni tretmani
- Oxi tretman
- Čokoladni tretmani
- Nega obraza in telesa
- Masaža
- Masaža z vročimi kamni
- Pedikura
- Manikura
- Solarij
- Individualni trening
- Darilni boni
- Ambulantna fizioterapija
- Fizioterapija na domu

FizioFit center Mediko

Fizioterapija, kozmetika in pedikura
Dedni dol 33
1294 Višnja Gora
tel. 01 78 84631, 78 03 069
www.tico.si/mediko, mediko.ordinacija.net
mediko@siol.net

RK SVIŠ IVANČNA GORICA

SVIŠ ODLOČNO MED PRVOLIGAŠE

V roketnem klubu SVIŠ Ivančna Gorica so sklenili, da se predlanska sezona in izpad ne bosta ponovila. Zato so zavili rokave in se podali v lov za okrepitvami. Najprej sta zvestobo vijoličnim spričo odhoda vseh treh vratarjev obljubila čuvaja mreže Jure Jeraj in Aljaž Pavlič. Prvi izhaja iz trebanjske roketne šole, nazadnje pa je svojo kvaliteto dokazoval v Grosupljem. Aljaž pa je bil dolga leta član Dola TKI Hrastnik. Za okrepitev desne strani so se vijolični odšli razgledovat kar v Celje. Tam so si sposodili do nedavno mladince Aleša Muhovca, ki igra tako na krilnem kot tudi na zunanjem položaju, odlikuje pa ga tudi igra v obrambi. Kvaliteten levi zunanji je že dolgo želja ekipe iz Ivančne Gorice. Izgleda, da se bo v naslednji sezoni končno uresničila. Pogodbo s SVIŠ-em je namreč podpisal izkušeni Ale Kukavica, visok in močan igralec, ki zna dosegati zadetke z razdalje. Zaradi odhoda Flisarja pa vodstvo kluba išče še enega igralca na tem položaju in bojda je skrivnostni rokometaš tik pred usodnim da.

Verjetno največje presenečenje pa je prihod sijajnega krožnega napadalca Primoža Plazarja, ki je nazadnje tako kot Kukavica igral v Novem mestu. Z njim in Bajramom bo imel SVIŠ zares odličan par krožnih napadalcev. Kljub prihodom pa lahko ugotovimo, da vsaj v prvi postavi verjetno ne bo revolucionarnih sprememb. To za Romana Zarabca in Miloša Aksentijevića pomeni nekaj skrbi manj pri uigravanju.

SVIŠ je torej dobil, kar je iskal. Moč in višino. Vendar je treba paziti, da se komu od te višine ne bi preveč zvrtilo in bi mislil, da bodo z novimi igralci točke proti ekipam »spodnjega doma« kar samodejno padale na SVIŠ-ev račun. Osnovni lastnosti SVIŠ-a morata ostati borbenost in karakter ekipe.

Usoda pa je hotela, da bo imel SVIŠ v prvoligaški konkurenci kar dve svoji ekipi. Prvi mladinski ligi se je namreč odpovedala Dobova in tako je mesto med elito pripadlo Aksentijevićevim varovancem. Na ta način se jim je povrnila smola iz zadnjih dveh sezon, ko so za las ostali pred vrati prve mladinske lige.

Lojze Grčman

KG-EKO, KOMUNALNE GRADNJE, d.o.o.
Gasilska cesta 5
1290 Grosuplje

BETON
izdelava
dobava
vgradnja
PESKI
GRADBENI ODPADKI
Telefon: 01/787 52 00
Telefax: 01/780 43 07
E-mail: kontakt@kg-eko.si

STARA KOMUNIKACIJA JE SPET OŽIVELA

Že v antiki je z območja današnje Ivančne Gorice, kjer je bila rimska cestna postaja, imenovana Acervo, krenila pomembna pot proti jugovzhodu skozi Škrjanče, Gorenjo vas, Kopolje, Kobiljek, Tolčane, Valično vas in dalje proti Dvoru v Belo krajino ter na Hrvaško. V nedeljo, 11. junija, je ta starodavna trasa na odseku Ivančna Gorica-Dvor spet oživila. Po njej se je namreč že enajstič spustila karavana kolesarjev in tako oživila spomin na starodavne povezave. Tudi tokrat si je za jubilejno udeležbo nekaj kolesarjev prisluzilo »srebrne« in »zlate« možnarje, ki so lep spomin na prijetno druženje in na premagane napore.

Prireditve, ki je ena najstarejših rekreativnih akcij pri nas, sta organizirala Turistično društvo Ivančna Gorica in Turistično društvo Suha krajina iz Žužemberka.

Zbrana karavana na cilju.

ŠPORTNO DRUŠTVO MLADIH KRKA

V soboto, 1. julija, je športno društvo mladih Krka organiziralo 11. medvaški turnir v nogometu. Tekmovanje se je začelo ob 16. uri na igrišču na Krki. Na turnirju je sodelovalo 9 ekip. V športnem in zabavnem duhu

se je pokazal tudi naboj tekmovalnosti in želje po čim boljši uvrstitvi. Vse ekipe so bile dobro pripravljene in vsak igralec posebej je želel pokazati spretnost z žogo. Poleg 108 igralcev je bilo več kot 100 navijačev,

ki so bodrili svojo priljubljeno ekipo. Med tekmovalcem se je lahko vsak sprostil ob dobri glasbi in pijači. Z nasmehi na obrazih tekmovalcev in navijačev se je prireditev končala ob pol polnoči. Končna uvrstitev prvih treh je bila:

1. mesto: VIDEM
2. mesto: GMAJNA
3. mesto: GABROVČEC

Vsem, tako tekmovalcem, navijačem in organizatorjem, ki so prispevali k dobrem počutju na prireditvi, se najlepše zahvaljujemo. Športni pozdrav!

Športno društvo mladih Krka

NOGOMETAŠICE BODO DEJAVNE TUDI POLETI

Za nogometašicami ŽNK Livar je zelo uspešna sezona, ki so jo zaključile z zmago. V predtekmi ženskega pokala Slovenije so dekleta do 12 let igrala proti ekipi Štajerske in zmagala s 3 : 0.

V naslednji sezoni pa bodo igrala v naslednjih kategorijah:

- ČLANICE – zimska liga,
- U-16 – prva slovenska liga,
- U-14 – zimska liga,

- U-12 – prva slovenska liga.

Treningi se začnejo v torek, 1. 8. 2006, ob 19h na igrišču Livarja. Potekali bodo v ponedeljek, torek, sredo in četrtek ob 19h.

Predvidena je udeležba na mednarodnem turnirju v Brežicah, kjer bodo nastopili Dinamo, Agram, Brežice in Livar. Poleg tega bodo dekleta odigrala še eno trening tekmo v Zagrebu proti Dinamu. Isti tekme bo

Ivančankam stal nasproti tudi na turnirju v oktobru, ko v Ivančno Gorico prihaja še nemška ekipa Montbaur.

V klubu zato vabijo vsa dekleta, stara od 8 do 14 let, da se vpišejo v ŽNK Livar od 1. 8. 2006 naprej. Treningi pa bodo po novem potekali tudi na Krki. Za več informacij o tem je pristojna Andreja Godec na številki 041 254 905.

Lojze Grčman

VETERANSKA NOGOMETNA LIGA 2005/06

VETERANI LIVARJA Z ZMAGO ZAKLJUČILI LETOŠNJO SEZONO

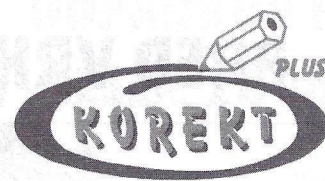
Veterani Livarja so v zadnjem krogu lige premagali ekipo Kamnika s 3 : 1 in potrdili 9. mesto na lestvici. Glede na to, da so imeli kar nekaj težav s sestavo ekipe, jih je treba pohvaliti za vztrajnost in skrb za redno gibanje in zdravje.

Lestvica lige

Z.s	Ime ekipe	Tekme	Zmage	Remi	Poraz	Gol raz	Kazni	Točke
1	Kranj	21	20	1	0	89 : 12	61	61
2	Kočevje	22	18	2	2	78 : 15	56	56
3	Pravnik	19	11	3	5	71 : 37	36	36
4	Dobrova	21	11	3	7	47 : 42	36	36
5	Tabor	22	10	3	9	59 : 44	33	33
6	Slavija	20	10	2	8	50 : 61	32 (-1)	31
7	Ilirija	22	8	2	12	44 : 52	26	26
8	Kamnik	19	6	3	10	36 : 50	21	21
9	Livar	21	6	3	12	41 : 69	21	21
10	Agencija 19	22	4	3	15	42 : 65	15	15
11	Vrhnika	21	4	2	15	25 : 90	14	14
12	Šmartno	22	3	3	16	39 : 84	12	12

Simon Bregar

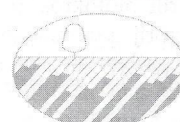
KOREKT PLUS –
jezikovna šola in storitve, d.o.o.

Zgornja Draga 4a, 1294 Višnja Gora
nudi:

- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine za osnovnošolce od 2. do 9. razreda OŠ,
- pripravljalni tečaj iz angl./nem. Za 9./9 razred za vstop v srednjo šolo,
- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine in nemščine za srednješolce od 1.-4. letnika SŠ v manjših intenzivnih skupinah od 2-6 učencev (pomoč pri težavah glede razumevanja šolske snovi ter dodatno izobraževanje,
- pripravljalni tečaj za maturo iz angl. jezika za dijake 4. letnika,
- individualno poučevanje angleščine in nemščine za učence in dijake s težavami v šoli ter pripravljanje študentov na izpite iz angleščine,
- prevajanje iz angl. in nem. in obratno ter lektoriranje različnih angleških, nemških in slovenskih besedil.

Informacije in naročila na tel. 01/ 78 77 244 ali GSM 041 623 634
(prof. Lilijana Štepic).

Zavod za prostorsko, komunalno
in stanovanjsko urejanje
Grosuplje d.o.o.

⇒ PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA
ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA
OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo »urbanističnega dela« posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

⇒ ČE PA STE ETAŽNI LASTNIK V
VEČSTANOVANJSKI HIŠI NAS
LAHKO NAJAMETE:

- za upravnika vaše hiše
- za vpis etazne lastnine

Najdete nas
na Taborski cesti 3 v Grosuplju
in po telefonu
01 7810-320 ali 01 7810-329 ali 7810-333

Lovci, ribiči POZOR NOVO V GROSUPLJEM TRGOVINA

MEDO šport
TRGOVINA ZA LOV, RIBOLOV IN REKREACIJO

Cesta Toneta Kralja 2, Grosuplje
(obratna cona pod Slivniškim hribom)
Tel.: 01 7873 701

- vse za lov: orožje, strelivo, oblačila, klobuki, itd.
- vse za ribolov: palice, kolesčki, hrana, vabe, itd.
- modni klobuki (ženski in moški)

Ugodne cene, akcije in prodaja na kredit.

Bon MEDO šport
- 10 %
velja do 30.8.2006

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU

KDO JE NASLEDNJI? MIZARSTVO TRUNKELJ KRKA?

Jesenskih pet krogov bo odločilnih za to, kdo bo prvak v 1. ligi. Možnosti za naslov imajo še prve tri ekipe. Temenica in ekipa iz Zagradca bosta odločali o zadnjem mestu v 1. ligi. V drugi ligi bo ekipi »Kdo je naslednji« težko odvzeti 1. mesto, nekaj možnosti za to ima še ekipa Mafijozi.

1. LIGA

mesto	ekipa	tekem	zmage	remi	porazi	goli	razlika	točke	premik
1.	MIZAR. TRUNKELJ KRKA	9	7	1	1	29 : 9	+20	22	=
2.	SNOP BAR	9	6	1	2	18 : 11	+7	19	=
3.	PICERIJA KEGELJČEK	9	5	2	2	15 : 7	+8	17	=
4.	SIGMA TEAM & MIX BAR	9	4	0	5	20 : 13	+7	12	=
5.	VIŠNJA GORA	9	3	2	4	17 : 17	0	11	↑ 1 mesto
6.	ŠD AMBRUS	9	4	0	5	18 : 21	-3	11	↓ 1 mesto
7.	TEMENICA	9	2	0	7	16 : 38	-22	6	=
8.	OK. TOPLAR IN GR. STRNAD	9	2	0	7	12 : 29	-17	5	=

2. LIGA

mesto	ekipa	tekem	zmage	remi	porazi	goli	razlika	točke	premik
1.	KDO JE NASLEDNJI	9	8	1	0	35 : 12	+23	25	=
2.	MAFIJOZI	9	6	3	0	23 : 11	+12	21	=
3.	LIVAR	9	4	2	3	18 : 21	-3	14	=
4.	FC KRKA	9	3	1	5	30 : 19	+11	10	↑ 2 mesti
5.	KS DOB	9	3	1	5	14 : 22	-8	9	↑ 2 mesti
6.	GLORIJA	9	2	2	5	12 : 26	-14	8	↓ 2 mesti
7.	VIRIDIN HRAM	9	2	2	5	12 : 23	-11	8	↓ 2 mesti
8.	NE KRKA	9	1	2	6	18 : 28	-10	5	=

*ekipam KS Dob, Ok. Toplar in Gr. Strnad ter ŠD Ambrus je odvzeta po 1 točka zaradi neigranja tekme.

Simon Bregar

Turistični društvi POLŽEVO in VIŠNJA GORA
organizirata za starejše, mlajše in najmlajše

2. KREVSOV TEK PO KRIŠKO-POLŽEVSKI PLANOTI
TEKI DOLENJSKE 2006
za pokal Dolenjskega lista

v soboto, 2. sept. 2006
ob 11⁰⁰
pohodniki ob 10⁰⁰

START - CILJ:
Hotel Polževo

Dolžina 11 km
mladina 4,4 km
otroci 1 km

Startnina: 1500 SIT
mladina 800 SIT
otroci do 10 let 500 SIT
Tekmujete na lastno odgovornost!

Prijave na telefon:
041-683-601 Miloš
031-343-871 Liza

Vsi nastopajoči prejmejo
topel obrok in
darilo organizatorja!

Pokrovitelj: KS Višnja Gora
in Občina Ivančna gorica
Medijski sponzor: Zeleni Val

Predsednik organizacijskega odbora: Miloš Šušteršič

ŠTUDENT NAJ BO ... V RUSIJI

TOKRAT ŠE NEKAJ ŠPORTNIH UTRINKOV (Tretji del)

Moja športnonovinarska vest bi mi gotovo očitala, če vsaj v zadnji del svojega potopisa ne bi vključil športne teme, zato sem sklenil, da se ne bom pregrešil.

Tako kot v večini držav je tudi v Rusiji najbolj popularen šport njegovo veličanstvo nogomet. Čeprav Rusi niso ravno Brazilci, se tudi na vzhodu radi podijo za žogo. Tudi brez majice zgodaj spomladi, ko smo se Slovenci po Moskvi sprehajali še v bundah. Vendar pustimo zdaj ulične virtuoze in se posvetimo resnejšim.

Trenutno je verjetno najbolj znan ruski klub CSKA iz Moskve, ki je lani malce presenetljivo osvojil pokal UEFA. Klub vodi trener Valerij Gazajev, ki so ga ruski novinarji ovenčali z naslovom najboljšega trenerja na svetu. Kdo ve, po katerih kriterijih. Če je merilo ena osvojena evropska lovorika, potem je še kar nekaj korenjakov, ki so Gazajeva prekosili. Ne glede na merila in evropsko kakovost pa ima Valerij za ruske razmere zelo dobro ekipo, ki je v zadnjih letih vodilna v Rusiji. Govori se, da naj bi bil njen boter sam Roman Abramovič. Moštvo CSKA-ja je sestavljeno iz kakovostnih domačih igralcev, ki so povečini reprezentanti. Klenim Rusom pa klubsko vodstvo dodaja tudi nogometne obrti večje tujce. Prisegajo predvsem na južni temperament, saj sta med glavnimi nosilci igre brazilski napadalec, pomaga pa jima portugalski vezist. Kdor meni, da so omenjeni prišli igrati nogomet v Moskvo za kikiriki in kokakolo,

se kardinalno moti. Zastavil pa vam bom še uganko. Kdo pa je NAJBOLJE plačani igralec CSKA-ja? Pomoh? Je reprezentant naših južnih sosedov. Ne gre? Napadalec je. DA, Ivica Olić! Fant zasluži poldrugi milijon dolarjev na sezono. Poleg CSKA-ja so med bolj znanimi (in premožnimi) klubi še Lokomotiva, Spartak, Torpedo in Moskva. V Peterburgu domuje Zenit, ki počiva v sponzorskem naročju energetskega mogotca Gazproma. Zato je verjetno jasno, da se nogometaši Zenita ne prevažajo z ladami kot ostali smrtniki. Ostali klubi so manj znani in uspešni (ter manj bogati, seveda). Vsi pa prispevajo igralce za reprezentanco.

In kot ste verjetno opazili, na minulem svetovnem prvenstvu Rusije ni bilo. Za tako ponosen narod je neuvrstitev med najboljše na svetu seveda boleča rana in veljaki na nogometni zvezi so zato staknili glave ter začeli tuhtati, kaj jim je storiti. Kmalu je postalo vse jasno. Imamo novega selektorja. To pa ni postal nihče drug kot Guus Hiddink, dejansko eden najboljših trenerjev na svetu, ki bojda zna iz svojih igralcev izvleči tudi stvari, ki so onkraj njihovih sposobnosti. Zato pa seveda zahteva tudi primeren honorar. Lahko rečemo, da je njegova plača tako mastna, da bi lahko z njo zabelili kar nekaj skled žgancev. Vsevedni ruski novinarji so izračunali, da bo za vsak dan, preživet v Rusiji, prejel kar deset tisoč dolarjev! Za kakšno šilce vodke bo že ...

Seveda pa ruski šport ni le nogomet. Letos so se izkazali tudi košarkarji. Da, tudi ta klub se imenuje CSKA. Zanj velja nekaj podobnega kot za nogometnega brata. Dobri domači košarkarji, da se pritegnejo navijači, ter kakovostni tujci. Med njimi je bil letos tudi »dolenjska korenina« Matjaž Smodiš, ki mu je trener Ettore Messina namenil zelo pomembno vlogo. Tudi v košarki je nekaj bogatih klubov, slovanski igralci pa odhajajo

tudi v MANJ bogate, ki pa so vseeno BOLJ bogati kot naši.

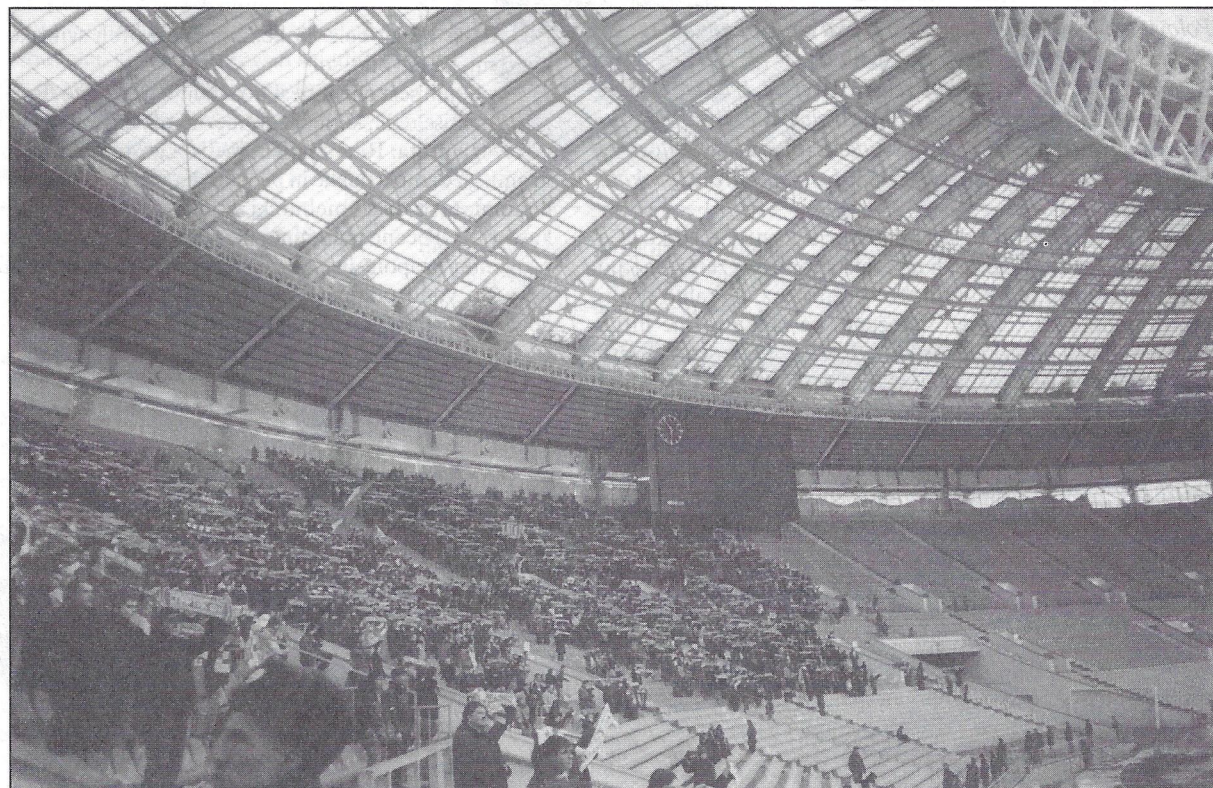
Tudi v rokometu Rusi niso od muh. Letos jim je celo uspelo osvojiti pokal EHF! Dvignili so ga rokometiški Čehovski medvedovi, ki jih vodi Vladimir Maksimov. Slednji že ničkoliko let na vsaki tekmi nosi iste kavbojke, kar mu domnevno prinaša srečo. Verjetno jih tudi pere ... Maksimovu je nekako uspelo, da mu vsi najboljši igralci niso pobegnili za boljšim zaslužkom na Zahod. Ko smo že pri rokometiških, so rusko govoreči rokometiški vzorčni primer, kako se je možno v nekaj letih odlično naučiti slovenščine. Spomnite se le reklame

za okna ali izjav Rutenke. Za razliko od njiju pa nekateri športniki, katerih jezik je precej bližje našemu, takšno raven lahko le sanjajo.

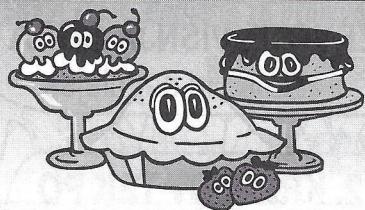
Seveda pa ruski šport niso le kolektivne panoge. Velike zvezde v svoji domovini so tudi gimnastičarji, drsalci, smučarski tekači in biatlonci ter ostali športniki.

Upam, da sem vam v treh številkah Klasja približal »deželo tam na desni«. Za kaj več pa jo boste morali občutiti na svoji koži.

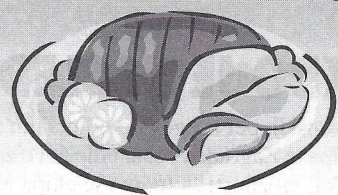
Lojze Grčman

Luzniki - nacionalni ruski stadion.

Gospodinjska stran

KULINARIKA NOTRANJSKE

Pokrajina Notranjske je preprejena s podzemnimi rekami, ki od časa do časa privrejo na površje in nato spet izginejo v globine kraškega sveta. Tu nas čakajo prelepi nedotaknjeni gozdovi, čist zrak, ponosni ljudje in pestra zgodovina.

Kulinarika Notranjske je kljub skromni zemlji in razmeroma ostremu podnebjju pestra in premore nekaj samosvojih jedi. V starih časih so pogosto kuhali **zaroštan krompir**, v oblicah in v župi krompir ali krompirjeve žgance, danes pa krompir še vedno nastopa v kombinacijah s kislim zeljem in repo, **kavro** in ješprenjem ter kot priloga k mesninam ali celo v pecivu. Nekdaj so tu veliko redili prašiče in govejo živino, zato so poleg svinjskega mesa in masti redno uživali mleko in mlečne jedi. Skoraj pozabljeni so že **žmitki** – skuta iz kuhanega kislega mleka – in štruklji ali zavitki iz njih.

Loška dolina je znana po lovu na polhe in **jedeh iz njih** – največkrat je bila to juha, obara ali pečenka. Poljšo mast so uporabljali za zdravljenje udarcev, odrgnin in raznih želodčnih težav. Mast so kanili na kos kruha ali na kuhan krompir in ga pojedli. Značilni so tudi pečeni polhi na bučkah, rižota in polhova juha.

Veliko lažje dostopna pa je **kavra**, suhomesna ali vsaj dobro z ocvirki zabeleena enolončnica iz rumene kolerabe, fižola in krompirja z dodatkom korenja in začimb, ki so jo včasih skuhal v peči ali na ognjišču. V času kolin so tukajšnja posebnost **bele klobase** iz kuhanih svinjskih jeter, riža in /ali prosene kaše, ocvirkov, mesa in začimb, čeprav zna-

jo domačini na svoj način pripraviti tudi mnogo drugih okusnih mesnih izdelkov: **krvavice**, **kožarice**, **pljučnate klobase**, **mesene klobase**, **panceto**, **salame**, da o kračah in šunkah niti ne govorimo.

Makunčev kruh, narejen iz moke posušenih plodov drevesa mokovnika, tukaj imenovanega makunca, živi le še v spominih, čeprav je včasih revnejšim prebivalcem kar učinkovito pomagal

preganjati lakoto, tako kot gobe in še kaj drugega iz gozdov. Zakonito ali ne je bila tudi **divjačina** v teh krajih od nekdanj pogosto na jedilniku, mikavne pa so bile tudi ribe, zlasti postrvi, ki jih zdaj tudi gojijo.

Za razliko od bolj znanih žlikrofov kuhajo na Notranjskem **žinkrofe** – zares okusne in nasitne, s precvrto suho klobaso in jajcem nadevane cmoke.

Domače sadje, ki so ga stoletja bolj ali manj zanesljivo dajali slikoviti stari sadovnjaki ob domačijah, je bilo pomemben vir prehrane in so ga v značilnih sušilnicah – »**pajštevah**« – nasušili tudi za leto vnaprej ali pa ga skuhal v dobro **domače žganje** – hruškovec, slivovec ali mešani sadjevec. Včasih so sadje zamesili tudi v kruh ali zavitek ali pa skuhal čišpljev, tudi hruškov mlečni riž ali češpljevo kašo.

RIBJE BOGASTVO JEZER IN SUŠENJE RIB

Ob presihajočih jezerih se je skozi stoletja razvila kultura prehranjevanja z ribami, povezana z načini ulova in reševanja rib ob presihanju, s tradicijo sušenja in uživanja. V jezerih najdemo ščuko, klena, krpa, ostriza, rake ... V potokih pa živita potočna postrv in lipan. Ob zimskih večerih so Notranjci jedli sušene ribe, med katerimi pa je

skuša najmanj okusna. Sušene ribe se kuhajo ali pa se jih uživa tako, da se jih pokaplja z oljem in segreje na štedilniku. Potem gre meso lažje od kosti. Zaradi obilice rib so z njimi krmili tudi domače živali (kokoši, prašiče).

Vsako ribo je treba sušiti ob svojem času in na poseben način. Najprej so očistili njeno zunanost, nato so odstranili drobovino. Očiščene ribe so nato raztegnili, solili, dodali česen, poper in lovorjev list. Soljenje je trajalo

3 do 6 dni. Zataknilo so jih s špriklami in jih sušili v dimniku. Sušene ribe so nato zavili v papir, zložili v zaboj in zasuli s pepelom. Tako so zdržale vse do poletja. Bolj primerno je sušenje v krušni peči, ob stalnem prepihu na lesah.

Prekajene ribe pripravljamo hladne, z različnimi omakami ali dodatki (ocvrt paradižnik, skuta, riž, olive, zelenjava ...)

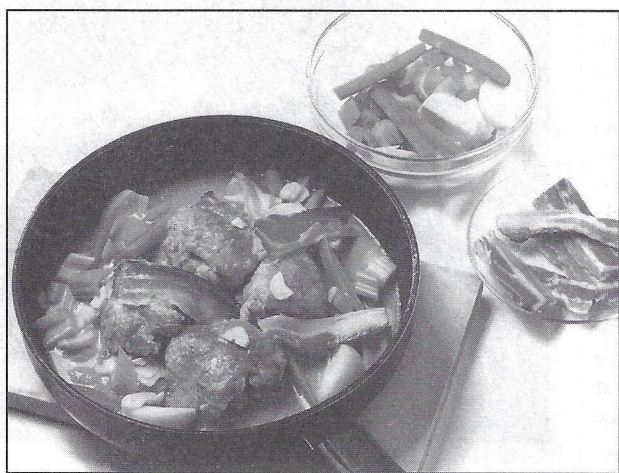
PEČEN KUNEC Z MLINCI

Polovica kunca (ali 4 stegna), 2 velika stroka česna, narezana kraška panceta, sol, poper, olivno olje
2 čajni žlički provansalskih zelišč, 1 velika čebula, 2 konzervi pelatov, 1 dl belega vina, 3 skodelice na kocke narezane zelenjave (najbolje paprika, cukete (bučke), korenček in koleraba, tudi melancane, krompir, brstični ohrovt, brokoli, stročji fižol ...)

Kunca razkosamo in odstranimo večje kosti, če lahko. Če uporabimo samo stegna, jih na vsaki strani vsaj zarežemo po dolgem do kosti, da bodo dobro prepečena. Narahlo osolimo in popopravimo. Česen narežemo na tanke rezine in na vsak kos kunca položimo dve ali tri rezine z obeh strani. Nato kunca ovijemo še z rezino ali dvema (odvisno od tega, kako velike kose oz. dolge rezine imamo) pancete; rezine česna naj bodo pod panceto. Pečico segrejemo na 200 stopinj. Pripravimo zelenjavni del: na nekaj žlicah olivnega olja prepražimo na tanke rezine narezano čebulo, da zarumeni. Dodamo nasekljane pelate iz konzerve s tekočino vred, vino in začimbe. Uporabimo doma pridelane začimbe (origano, timijan, rožmarin, bazilika, peteršilj). Omako vremo 5 minut, da se nekoliko zgosti, osolimo po okusu. Nato jo preložimo v glineni pekač in zraven stresemo še nasekljano zelenjavo. Uporabimo vsaj tri različne vrste, da bo jed bolj pisana. Premešamo, da je zelenjava bolj ali manj v omaki. Na vrh položimo kunca in pečemo v pečici 45 minut na srednji višini. Po 20 minutah kose kunca obrnemo, da se panceta zapeče še na drugi strani. Po 40 minutah znova obrnemo in pomočimo v omako, kolikor gredo, da se meso še malce napoji.

Mlinci: 1/2 kg bele moke, 2 jajci, za oreh svinjske masti, malo mleka in vode, sol

Iz navedenih sestavin umesimo srednje trdo testo. Razdelimo ga na manjše dele, ki jih enakomerno razvaljamo na debelino noževega hrbta. Razvaljani mlinec na gosto prebodemo z vilicami, ga damo v pekač in pečemo na 200 stopinjah približno 8 minut, tako da so mehurčki, ki nastanejo pri peki, rumenkastorjavi. Pečene nalomimo na koščke, jih poparimo z rahlo osoljenim kropom in pokrijemo. Po kakih desetih minutah odvečno vodo odlijemo ter dodamo nekaj žlic soka izpod gosi, račke, kure, krače ... Premešamo in postrežemo.

POLHOVA OBARA

6–8 polhov, 1 čebula, 2 stroka česna, 5 dag moke, 1 kg krompirja, majaron, peteršilj, sol, poper, mast

Seseklano čebulo na masti prepražimo in ji dodamo očiščene in na kose zrezane polhe. Malo popečemo, potresemo z moko, še malo popražimo in zalijemo z vodo, osolimo, popramo ter dodamo na koščke narezan krompir, peteršilj, majaron ter sesekljan česen. Pokrijemo in kuhamo na rahlem ognju. Ko je krompir kuhan, rahlo okisamo in postrežemo z rumeno polento ali z domačimi žganci.

SOLATA Z RAKCI V JOGURTOVI OMAKI

1 žlica masla, 1 srednje velika čebula, narezana na drobne koščke, 2 žlici moke, 1 žlica paradižnikove mezge, 4 dl mleka, pol žlice drobno narezane bazilike ali timijana, sol in poper po okusu, 60 dag očiščenih rakcev (škampov), 2 dl jogurta, rezine limone in drobnjak za okrasitev

Maslo stopimo, dodamo čebulo in papriko ter dušimo do mehkega. Vmešamo moko, paradižnikovo mezgo in zalijemo z mlekom. Kuhamo in mešamo, da se omaka zgosti. Dodamo baziliko ali timijan, sol in poper ter kuhamo še kakšno minuto. Vmešamo rakce. Dodamo jogurt in prevremo. Hladno omako porazdelimo po solatnih listih. Pokapamo s limoninim sokom.

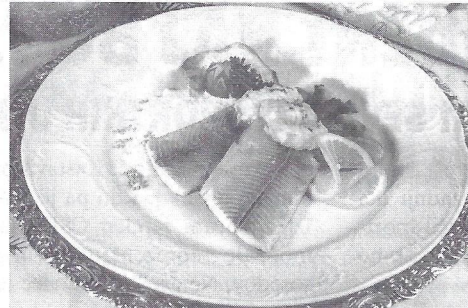
PAŠTETA IZ DIMLJENE POSTRVI

400 g dimljene postrvi, 2 dl kisle smetane, 10 dl oljčnega olja, sol, beli poper, maslo.

Meso postrvi ločimo od kosti, zmeljemo v multipraktiku, dodamo kislo smetano in olivno olje. Dobljeno maso zavijemo v masleni plašč, položimo v model in ohladimo.

DIMLJENA ZLATOVŠČICA Z GORČIČNO OMAKO

50 dag prekajene zlatovščice, 3 sveže paprike, oljčno olje, sol, poper, česen, balzamični kis, gorčično seme, 2 dl kisle smetane.

Paprike opečemo ter narezane na trakove mariniramo. Zmleto gorčično seme zmešamo s kislo smetano, solimo in popramo. Na krožnik dekorativno zložimo zlatovščico, papriko ter gorčično smetanovo omako.

KROMPIR IN KOLERABA V JUHI

Z belimi sortami kolerabe so krmili živino, rumene mesnate sorte pa so uporabljali v prehrani. Od konca poletja vse tja do zime so iz kolerabe najpogostejše kuhali mineštro, čeprav lahko iz njenih korenov pripravimo tudi solato (srove korene nastrgamo in okisamo) ali jo skuhamo v sopari in zabelimo. Čez zimo lahko damo kolerabo v pesek in jo silimo, da požene majhne, nežne rumene lističe. Iz presnih ali kuhanih lističev nato pripravimo solato.

Za pripravo take juhe uporabimo mlade, sočne korene kolerabe. Olupimo jih, narežemo na lističe in damo kuhat v krop, skupaj s svinjskimi kožami, rebrci ali drugimi deli prašičjega mesa. Ko se koleraba skoraj dodobra skuha, dodamo še na kose narezan krompir. Tega mora biti več kot kolerabe, sicer je njen okus premočan. Ko je jed kuhana, krompir le zmečkamo (ne pretlačimo).

Juho zabelimo z malo moke in čebule. Pri tem naj čebula le rahlo zarumeni in moka naj se ne prežge, saj želimo pripraviti nežno zabelo; po starem so moko preveč prežgali. Ko juho zabelimo, vzamemo kože ali meso iz nje in jih narežemo na majhne koščke. Juho po potrebi dosolimo, popopravimo in ji dodamo narezane prašičje dobrote.

Pečena jabolka v listnatem testu

8 celih jabolk, 8 žlic sladkorja v prahu, cimet, 100 g masla, 100 g mlečnih orehov, 1 jajce, 1 zavitek listnatega testa

Jabolka olupimo ter jim izrežemo sredino. Zmehčano maslo (na sobni temperaturi) zmešamo s sladkorjem in cimetom ter dodamo orehe. S tem napolnimo jabolka.

Testo razvaljamo, razdelimo na 8 delov in z vsakim delom ovijemo jabolko. Tako oblečena jabolka polagamo na peki papir in jih premažemo s stepenim jajcem ter spečemo v pečici. Ponudimo jih še vroče, dobra pa so tudi hladna.

Gospodinjsko stran pripravlja: Nataša Erjavec

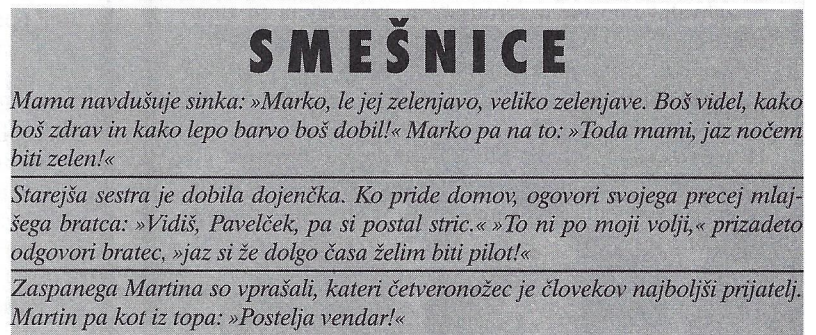

AVTOR MARKO BOKALČIČ	BRITANSKI VODITELJ MED VOJNO (WINSTON)	PLAČILO ZA AVTORSKO DELO	KULTURNIK BABACIČ	VOLODJA PEER	REBRASTA TKANINA	PEVEC PESTNER	PROSTOR ZA ZNANSTVENE POSKUSE	ZNAK MED OBEIMA STRANEMA ENAČBE	ENAKI ČRKI
AVTOMOB. ZNANKA, KI JE PREVZELA DAEWOO									
PRIPRAVNIK, KI POSLUŠA PRI POUKU									
REKA V SZ. DELU BOSNE, PRITOK SAVE				FANT (NAREČNO) ZADNJA ČRKA GR. ABECEDE					AZIJSKI VELETOK
GRŠKI OTOK OB OBALI TURČIJE						VSAKE IMAJO SVOJEGA MALARJA			
ZNAK ZA KROM			RIMSKA 1000 SLIVI PODOBEN SADEŽ		ŽUPAN V ČASU ILIRSKIH PROVINČ	ZOGDEN			
DEL HIŠE ZA ŽENE PRI MUSLI-MANIH DUET						POGAN			
						ZIMBAB. DRŽAVNIK (JOSHUA)			
								GLAVA, OPRŠJE IN ?	DEKLICA IZ ČUDEŽNE DEŽELE
		ANESTEZIJA							
		IZBIRA, SELEKCIJA							
					NEKDANJA MERA ZA ORNO ZEMLJO				
					LEVI PRITOK PADA, KI TEČE SKOZI COMSKO JEZERO				
	DECILITER			AMONJAK. SPOJINE BIVSI ŠEF NATO (GEORGE)					
	VINO IZ OKOLICE BORDE-AUXA TALENT								
			OSBENI DOHODEK SVETNIŠKI SUI. GLORIOLA			TV NOVINARKA (KSENJA)	KARL ERJAVEC		
							RENATA TEBALDI	MESTO V GORATEM DELU ZAHODNE MAKEDONIJE	
					RIMSKO MITOL. POD-ZEMLJE				RAZTOPINA ZA BARVANJE VLAKEN
		RONALD REAGAN			DEBELI JE PRI ANKARANU VULKAN NA SICILIJ				
		ŽARKO PETAN						KONČNICA NEKATERIH GLAGOLOV KRAJ PRI RAŠČICI	
		POSLOPJE DEŽELNIH STANOV V STARI AVSTRIJ							
		TOLSTOJEVA JUNAKINJA KARENINA				VELIKA KACA, UDAV			

O				A
	I			
O				J
			Č	
K				
	D			

*Ko prihaja, srce se taja,
hlad pojema, ljubezen se vnema.
In vse je zeleno, s cvetovi krašeno.
Pridi nam spet, da v srcu bo red.*

A black and white photograph of a small, square wooden stool with a large circular hole in the top seat, placed on a bed of leaves and grass. The stool has four legs and a simple, rustic design. The hole in the seat is large enough to see through to the ground below. The stool is surrounded by a dense layer of dry leaves and grass, suggesting an outdoor setting.

- 1. Kje na Slovenskem kosijo seno?**
- 2. Kdo je tepen, čeprav je dobroto prinesel?**
- 3. Kdaj tudi prašiči skrbijo za čistočo?**
- 4. Katera blazina je najmanj primerna za zglavje?**
- 5. Zakaj imajo mestne gospe rade klobuke?**

ODGOVORI: 1. nikjer, povsod le travo, 2. žitni snop, ker ga otepaajo, 3. kadar iz ščetin naredijo krtačo, 4. blazinica za šivanke, 5. da jih na glavo dajejo.

1. Katero drevo je ljudski simbol Slovencev?
a) tepka
b) figa
c) hrast
d) lipa

2. Katera industrija prevladuje v naši občini?
a) mesna
b) kovinska
c) lesna

3. Kaj je Eva uporabila za svoje prvo oblačilo?
a) figov list
b) lokvanjev cvet
c) češminove korenine

4. Koliko razbojnikov je imel Ali Baba?

5. Kaj je delal sveti Krištof?
a) brodaril čez reko
b) tesaril v gozdu
c) mlel žito ob potoku

6. Kateri kamen je primeren za nentenje ognja?
a) apnenec
b) roženec
c) dolomit

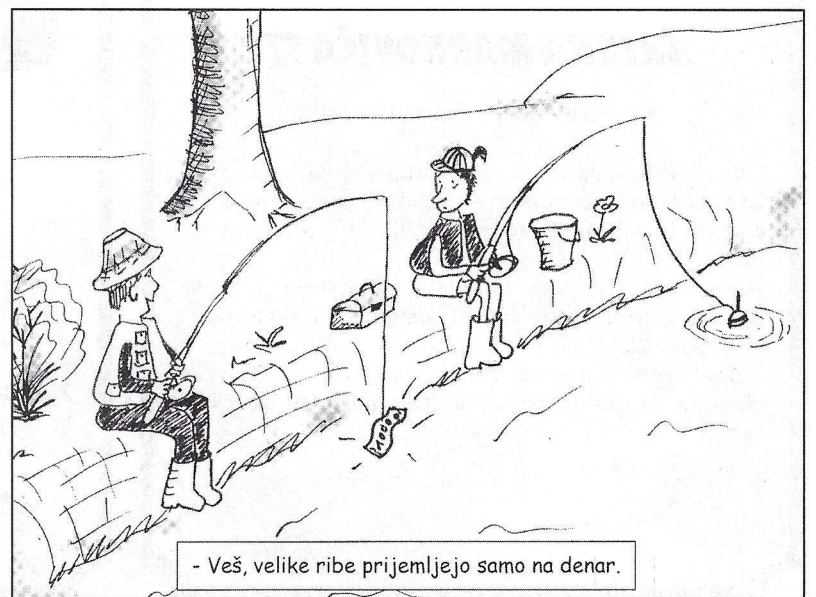
7. Potok Bukovica se izliva v:
a) Krko
b) Višnjico
c) Temenico

Rešitve iz prejšnje številke: 1. b, 2. b, 3. c, 4. c, 5. štiri, 6. a, 7. c

PČVPV je bilo zapisano v zadnji kratični uganki. Po namigu, da vse skupaj izhaja iz rastlinskega sveta in da se pojavlja zlasti spomladi, ste nekateri prav gotovo ugotovili, da gre za cvet, natančneje za sestavine popolnega dvospolnega cveta: PECELJ, ČAŠA, VENEČ, PRAŠNIKI IN PESTIČ. Čestitke vsem uspešnim reševalcem.

Tokratna »mučniška naprava« je sestavljena iz črk **AIKSŠVZ**. Seveda bom tudi tokrat pomagal. Črke so začetnice imen nekaterih ustanov v naši občini. Če si priden in OK, ti te institucije pomagajo v raj, v nasprotnem primeru pa ti dajo napatnico za tja, kjer je zelo vroče.

Bojim se, da sem vam že preveč povedal. (To sem storil zato, ker smo znanci in prijatelji, vendar tega ne pravite naokoli.)

*Rada si imela življenje,
rada si imela svoj dom,
a prišel je dan slovesa,
odšla si v večni dom.*

ZAHVALA

Ob smrti

JOŽEFE ANŽLOVAR

iz Petrušnje vasi 33

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, ki ste nam izrekli sožalje in podarili cvetje, sveče,
darovali za svete maše, dobre namene ter jo pospremili
na zadnjo pot.

Hvala gospodu župniku Stanetu Kerinu, posebej pa go-
spodu Jožetu Koželju za lepo opravljeno pogrebno mašo.
Hvala cerkvenemu pevskeemu zboru in družini Perpar za
pogrebne storitve.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 73. letu starosti naju je po težki
bolezni zapustil dragi mož in ata

MARTIN BELE ST.

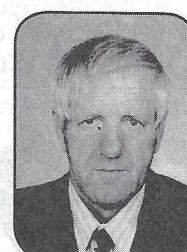
iz Škrjanč 10, Ivančna Gorica
(8. 9. 1933–16. 6. 2006)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znan-
cem in pri-
jateljem, ki ste se od njega poslovili, ga pospremili na za-
dnji poti ter darovali sveče, cvetje in za svete maše. Hvala
za tolažilne besede in izrečena sožalja.

Zahvala velja gospodu dr. Janezu Zupančiču za lajšanje
bolezni, gospodu župniku Jožetu Kastelcu za lepo oprav-
ljeno pogrebno slovesnost, pevcem za občuteno petje v
cerkvi in ob grobu, pa tudi za lepo zaigrano Tišino. Hvala
DU Ivančna Gorica in gospe Ljubici za poslovlilne besede,
družini Perpar pa za organizacijo pogreba.

In še enkrat hvala vsem, ki ste ga poznali in ga imeli radi.

Žalujoča žena in sin

*Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal.
Smrt te vzela je prerana,
A v srcih naših boš ostal.
Ostali so spomini, bolečina,
ostala za teboj velika je praznina.
Ostane nam le pogled v nebo,
Kjer, upamo, ti je lepo.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, starega ata, strica in brata

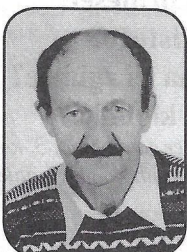
CIRILA BERČONA ST.

(1. 7. 1940–19. 6. 2006)
iz Bukovice 31

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
sosedom, sovaščanom, kolektivu IMP Ivančna Gorica in
Lesna Litija za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče
ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Za-
hvala tudi gospodu župniku Lampretu za opravljen cer-
kveni obred.

Hvala vsem pogrebem, trobentaču in pevcem za zapete
žalostinke ter gasilcem za izkazano čast.

Vsi njegovi

*Zapustil dom in svoje drage si,
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka roka jo rosi.
Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih rok ostaja.*

ZAHVALA

V 58. letu starosti je za vedno odšel v prezgodnji grob naš
dragi mož, očka, dedi, in prijatelj

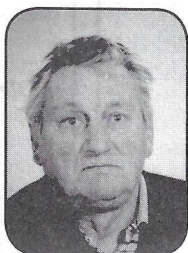
IVAN PUNGERČAR

z Mleščevega 17

Ob boleči izgubi moža, očeta in dedija se iskreno zahvaljujemo
vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in sodelavcem, ki so
v težkih trenutkih z nami delili bolečino, nam izrekli sožalje,
darovali cvetje in sveče za svete maše in dober namen.
Iskrena hvala gospodu župniku Jožetu Kastelcu za lepo
opravljen pogrebni obred s sveto mašo, društvu upokojen-
cev Ivančna Gorica za poslovlilne besede, stiškemu pevskeemu
zboru in Perparjevem.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga v velikem številu pospremili na
njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Vse do zadnjega si upal,
da bolezen s trdno voljo boš pregnal,
a pošle so ti moči
in utrujen zaprl si oči!*

ZAHVALA

V 76. letu starosti je Bog poklical k sebi

CIRILA GERMA

iz Marinče vasi 14

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti:
sorodnikom, sosedom, znan-
cem in prijateljem, ki ste nam
pomagali, izrekli sožalje, podarili cvetje, sveče in darovali za
maše.

Hvala gospodu župniku Tonetu Humarju s Krke za pogrebno
mašo v Zagradcu ter zagraškemu pevskeemu zboru pod vod-
stvom Robija Kohka za petje v cerkvi in na pokopališču.

Hvala gospodu Slavku Blatniku za poslovlilne besede, Jožetu
Strmoletu za zvonjenje in vsem, ki ste zanj molili. Zahvaljuje-
mo se tudi Novakovim za lepo opravljene pogrebne storitve.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

V 75. letu starosti je odšel od nas

ANTON HABJAN

iz Nove vasi 7

Iskrena hvala vsem, ki ste se prišli posloviti od njega, nam
prinesli cvetje in sveče. Zahvaljujemo se g. Pavlu Grozni-
ku za poslovlilne besede in g. Miklavčiču za pripravo po-
grebne svečanosti.

Hvala višnjegorskemu pevcem, gospodu župniku Boštjanu
Modicu in gospodu Jožetu Erjavcu za opravljen pogrebni
obred.

Za dolgoletno zdravljenje se zahvaljujemo osebju ZD
Ivančna Gorica, zlasti dr. Meti Čampa. Hvala za sosedsko
pomoč, pa tudi vsem, ki ste nam kakorkoli stali ob strani.

Vsi njegovi

ZAHVALA

ob smrti

ANTONA MARKOVIČA ST.

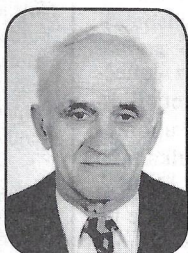
iz Velikih Česnjic, Šentvid pri Stični

Ob smrti dragega moža, očeta, starega ata in strica se
iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znan-
cem in prijateljem za izrečeno sožalje in darovano cvetje
in sveče.

Iskrena hvala dr. Meti Čampa iz Zdravstvenega doma
Ivančna Gorica za ves čas zdravljenja in nudenja zdrav-
niške pomoči.

Zahvaljujemo se gospodu župniku in pevcem za opravljen
obred ter družini Perpar za pripravo pogrebne slovesno-
sti.

Vsi njegovi

*Življenje niso dnevi,
ki so minili,
temveč dnevi,
ki smo si jih zapomnili.*

ZAHVALA

Ob smrti našega ata in očeta

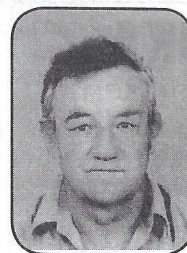
JANEZA PEKOLJA

iz Šentvida pri Stični

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znan-
cem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete
maše.

Zahvaljujemo se tudi gospodu Janezu Petku, pevcem in
Perparjevem.

Njegovi domači

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je zapustil dragi brat in stric

SLAVKO SADAR

s Fužine 18

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih z
nami delili bolečino, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje
in sveče. Hvala vsem, ki ste darovali za svete maše in do-
ber namen, ter vsem, ki ste zanj molili in ga pospremili na
zadnji poti.

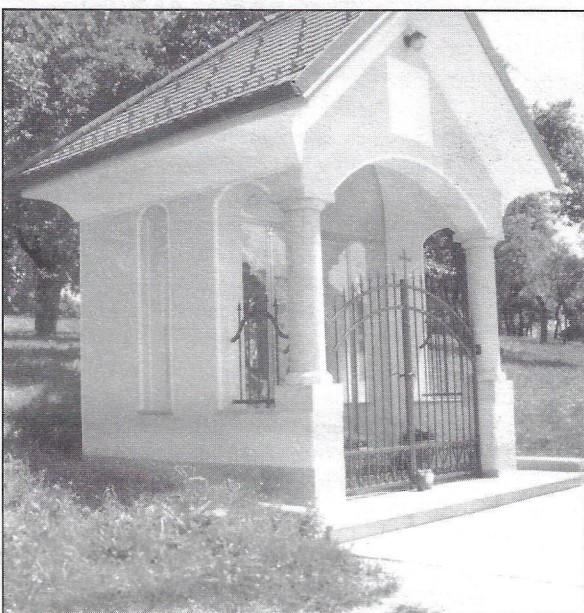
Zahvaljujemo se zagraškemu župniku, pevcem za sočutno
petje žalostink, Slavku Blatniku za lepo izrečene besede,
ki so ga pospremile v večnost, in Perparjevem za dobro
opravljeno delo.

Žalujoči domači

Siva stran

NABOŽNA ZNAMENJA

KAPELICA V VELIKIH LESAH (KRŠKA ŽUPNIJA)

Na novo postavljena kapela v Velikih Lesah

Krka je bila v preteklih stoletjih pomembno romarsko središče. Ljudje iz bližnje in daljne okolice so tja hodili k župnijskima zavetnikoma, k svetima Kozmi in Damjanu, da bi jim pri Bogu izprosila zdravja. Očitno je bilo tam že v starem veku romarsko središče častilcev vode. Nekaj zakoreninjenih naravoverskih navad, povezanih z vodo, so še dolgo potem kazali tudi novodobni krščanski romarji. Sveta zdravilca Kozma in Damjan sta živela v rimski dobi, v času preganjanja kristjanov, in sta umrla mučeniške smrti. Skozi stoletja so popotniki z vseh strani proti Krki utrli številna pota, ob njih pa so nastajale kapelice, križi, zidni oltarčki in druga nabožna znamenja. Med najbolj znana znamenja spada kapelica v Velikih Lesah. Romarji, prihajajoči z jugovzhodne strani, so s hribčka nad vasjo lahko prvič uzrli krško cerkev, zato so se ondi malo ustavili. Med njimi je bilo veliko kočevskih Nemcev, Kočevarjev, znanih po pobožnosti in radodarnosti. Na počivališču je dal krški župnik Jurij Zorec pred dobrimi sto leti (1898) postaviti kapelico. Po drugi svetovni vojni so jo ob širitvi

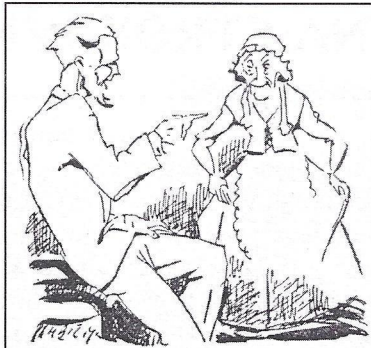
ceste podrli, oltar s podobami pa prenesli v vaško podružnično cerkev.

Lani so Lešani družno poprijeli za delo, zgradili novo kapelo in vanjo spet umestili svete podobe. Vnovič postavljeni hram je na žegnanjsko nedeljo, 31. julija 2005, blagoslovil nadškof Franc Perko.

Na pozlačenem oltarju upodobljenega Kristusa obdajata kipa svetih Kozme in Damjana. Nekoliko stran stojita še kipa dveh romarjev: levi predstavlja Kočevarja, desni pa Slovenca. Kipa sta dokaz nekdanjega dobrega sožitja med Slovenci in nemško manjšino.

BESEDA O BESEDI

Doslej smo že z dvema primeroma dokazovali, da smo ljudje veliko bolj domiselni pri slikovitem poimenovanju slabih (negativnih) kot dobrih (pozitivnih) potez našega življenja. Saj se spomnite tistega o hudiču in njegovih variacijah in o grožnji: »Te bom ...«. V obeh primerih je bilo razmerje nekako štiri proti dvajset v korist zlega. Danes bomo ugotovitev podkrepili še z novim dokazom: primerjali bomo »dobre« in »slabe« besede za človeško splošno sposobnost in nesposobnost; obdelali bomo torej besede za inteligentnost v širokem pomenu besede. Seveda bomo spet dali prednost »dobrim« izrazom. Začnimo z besedami: **pameten, moder, bister, brihten in nadarjen**. Kak dla-kocepski družboslovec bi najbrž ugovarjal, češ da našteje besede ne pomenijo enega in istega. Delno bi imel prav; vendar so si izrazi pomensko tako sorodni, da jih za naše potrebe mirne duše lahko damo v isto škatlo. Po eni strani bi lahko sem prišteli še:

prebrisan, premeten, pregan in zvi-jačen, vendar jih v številčni primerjavi ne bomo upoštevali, ker imajo enako poudarjen »dober« in »slab« pomen.

Povsem drugačno pa je številčno stanje v nasprotnem taboru. Poglejmo: **neumen, trčen, udarjen, prismojen, počen, prismuknjen, omejen, zabiti, zatolčen, tepkast, trdobačen, top, zarukan, udarjen, blesav, trhlen, zarezan, topoglav, osmukan, štramast, šemast, premaknjen**. In še opisno: **čez les, čez črto, z mokro kunjjo udarjen, na glavo paden**. Tu smo kajpak našli le izraze, ki se v preprostem govoru uporabljajo za označevanje majhne umnosti, ne pa v pomenu nor, ki pomeni bolezensko stanje. Priznati pa je treba, da med obema kategorijama ni ostrih meja. Saj poznate pregovor, ki pravi: »Umnega in bedaka ločita le dva koraka.« Če zdaj, ob upoštevanju vseh pripomb in pomislekov, napravimo inventuro, spet pridemo do številčnega razmerja, ki je blizu štiri proti dvajset.

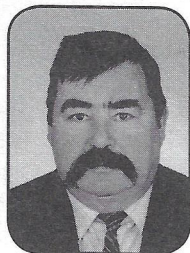
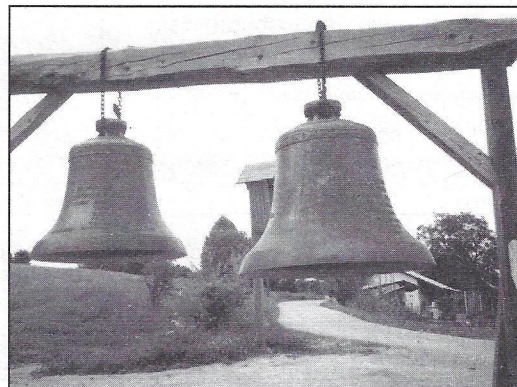
Izrazi, s katerimi označujemo našo značajsko pomanjkljivost in nizko sposobnost razumevanja, so največkrat žaljivi, zato se jih bomo kajpak izogibali, kolikor se dá. Toda tu so, naši so (no, nekaj je tudi sposojenih).

Samokritičen pripis. Joj, kako sem **neumen**, da sem tole napisal.

L S

FOTOREBUS

Slikovna uganka iz prejšnje številke je bila fotografija košate jablane z obilo plodovi. Zato se najbrž ni bilo pretežno spomniti na slovenski pregovor: »**Jabolko ne pade daleč od drevesa**.« Tudi današnja podoba bo verjetno marsikomu obudila spomin na znano slovensko reklo, ki govori o resnici in pravici.

Spomin je edini raj,
iz katerega nas nihče
ne more izgnati.
(Johann Paul Richter)

ZAHVALA

V 57. letu starosti se je tiho poslovil od nas naš dragi mož

ANTON RUS

iz Stične 103a

S svojim veselim, preprostim in poštenim življenjem nam je polepšal sleherni dan, zato ga zelo pogrešamo.

Iz vsega srca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, tistim, ki ste se prišli posloviti od njega, darovali sveče, za maše, podarili cvetje in nam nesebično stali ob strani v težkih trenutkih.

Hvala PGD Stična in družini Perpar za pomoč pri pogrebu, gospodu župniku za lep obred in njegovim pevcem cerkvenega pevskega zbora za prelepe pesmi.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi in se ga radi spominjate ter obiskujete njegov grob.

Vsi, ki smo ga imeli radi

Le delo, skrb in trpljenje
zapolnjevalo tvoje je življenje.
A pošle so ti moči,
zaprla trudne si oči.
In čeprav sedaj spokojno spiš,
z nami še naprej živiš.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, tašča, babica in prababica

ANA BREGAR

Štangarjeva mama
z Brega pri Dobu 1

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in svete maše ter pokojno mamo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna zahvala ge. Dragici Hribar za pomoč pri negi na domu ter vaščanom Boge vasi, posebej družini Škrabec. Hvala tudi gospodu Jožetu Koželju za lepo opravljen pogrebni obred s sveto mašo, pevcem za zapete žalostinke in družini Perpar.

Vsi njeni

Vse do zadnjega si upala,
da bolezni s trdno
voljo boš pregnala,
a pošle so ti moči
in utrujena zaprla si oči!

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

MARIJA TOMAŽIČ

rojena Kralj
iz Podboršta 10

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem, ki ste nam ob slovesu od nje izrekli sožalje, pokojni mami darovali cvetje, sveče, za svete maše in dober namen ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Še posebej se zahvaljujemo gospodoma Petku in Koželju ter župniku Kerinu za lepo opravljen obred slovesa in molitve, pevcem za zapete žalostinke, KS, AMD in PGD Šentvid pri Stični, patronažni službi ZD Ivančna Gorica, pogrebni službi Perpar, cvetličarni Jana, VVZ Ivančna Gorica in drugim.

Žalajoči: vsi njeni

"SEVERNA" STRAN

* ZA DOBRO VOLJO *

KAKO TINA STROKOVNO HVIŠA

»Teža pretirano narašča, shujšati bo treba,« je zaskrbljeno ugotovila zdravnica; »manj hrane in več gibanja, zlasti hoje v prijetni družbi. Vsaj dve uri bi morali biti na poti vsak dan.« »Hrane tako malo uživam, da je manj ne bi mogla. Hoja, to pa; s hojo bi pa lahko kaj storila za svoje zdravje,« je bila prepričljiva Tina.

Že naslednji dan jo je mož popremil na shujševalno pot. Toda glej ga, zlomka, nista se ujemala v hitrosti: mož je hodil hitro, da je že po nekaj minutah izginil za ovinkom, in Tina se je kmalu nejevoljna vrnila domov. Tako je mož v desetih dneh shujšal za tri kilograme, čeprav je bil že prej mršav, Tina pa ni zgubila niti enega grama.

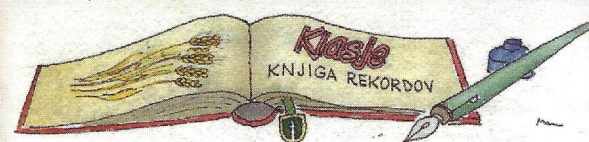
»To ni vse skupaj nič; potrebujem spremstvo, ki mi bo enako v hoji,« je razmišljala Tina in odsihmal jemala s seboj tudi prijateljico Marjeto, ki ji je zvesto delala družino na poti. A tudi ta je imela hibo: strašno rada je govorila in se pri tem ustavljala. Tako sta popotnici obstali vsakih tristo metrov za kakšne pol ure, da sta si lahko povedali »najnujnejše«.

Na kontroli čez mesec dni je

tehtnica pokazala zanemarljivo majhno izgubo teže. »Ste res hodili vsak dan dve uri, kot sem vam priporočila?« je strogo vprašala zdravnica. »Ne dve, tri ure sem bila vsak dan na poti, gospa doktor. Imam pričo!« »Nadaljujte, sčasoma se bo že kaj poznalo,« je po daljšem premisleku dejala zdravnica.

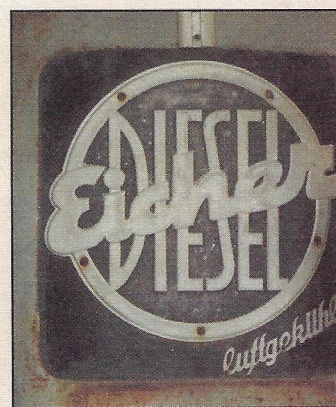
Od tedaj Tina še vedno vztrajno hujša s hojo. Če boste kdaj videl ob poti stati dve ženski, ki se živahno pogovarjata, vedite, da sta to Tina in Marjeta. Bodite dobri in jima recite, naj se malo premakneta. Hvala.

L S

XCV. REKORD:

TRAKTORSKI ABRAHAM

Kmalu zatem ko smo lansko poletje razglasili rekord za najstarejši delujoči traktor v lasti Antona Urbasa iz Šentvida, se mi je oglašil Janez Piškur s Krke s sporočilom, da je njegova traktorska »makina« tri leta starejša in tudi še uporabna. Stroj je, pod imenom EICHER, zagledal luč sveta v Avstriji daljnega leta 1953. Njegov enocilindrski dizlov motor je v mlajših letih razvil okoli 15 konjskih sil. Danes, po več kot polstoletnem garanju, ni več tako pri moči, vendar jo še zmeraj dobro »zašiba«, kadar ga lastnik »zakurbla«. Stroj je krajši čas delal v Avstriji in v okolici Ljubljane, največ delovne dobe pa je odslužil pri Boštjanovih na Krki. Tudi sedanjemu lastniku je dobro služil pri gradnji hiše in pri drugih opravilih. Pred nedavnim je Janez kupil mlajši in močnejši stroj, starcu pa je namenil več počitka, ki si ga je po polstoletni delovni dobi tudi zaslužil. Da je še vedno pri moči, dokazuje tudi nedavna ponovna registracija. Imamo torej nov Klasjev rekord in zanj gredo lastniku iskrene čestitke. Stari rekord Antona Urbasa pa kajpak ostane nepreklicno v veljavi.

L S

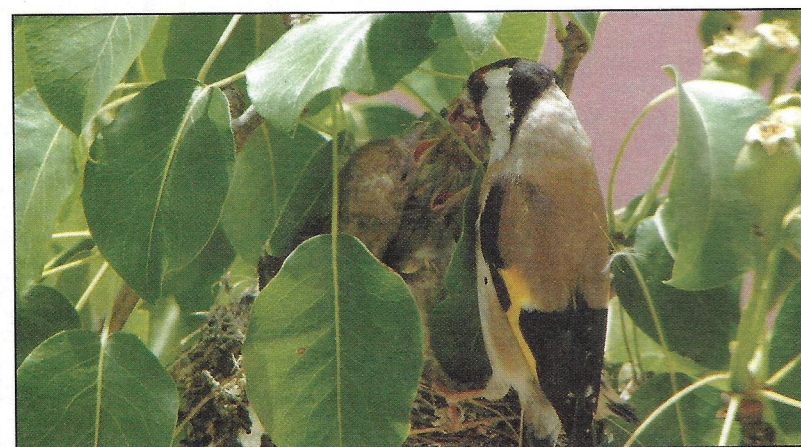

NOV ROD PISANIH KRILATCEV

Letošnjo pomlad je Dejan Muhič iz Ambrusa opazil, da se na hrški, rastoči ob oknu njegove spalnice, dogaja nekaj posebnega; lep ptičji parček je med vejevjem tik ob oknu začel graditi gnezdece. Po čudovitem pisanem perju je graditelj prepoznal za liščka, v ljudskem govoru imenovana tudi štingelca. Ko je bila »štalca« dograjena, je samička vanjo izlegla štiri jajčeca, iz katerih so po dveh tednih vztrajnega valjenja pokukale gole ptičje glavice. Tedaj se je še začelo pravo garanje, saj sta morala starša pošteno »pljuniti v roke«, da sta nasitila vedno zevajoče kljune. Dejan je dogajanje z zanimanjem opazoval in ob ugodnem trenutku nastajanje nove ptičje družinice tudi fotografsko ovekovečil.

Liščki so naši najlepši ptički: na glavi so okoli kljuna rdeči, na krilih rumeni, ostalo perje pa je črno, belo, sivo in rjavo. Večinoma se hranijo z drobnimi semeni. Njihovi bližnji sorodniki so prav tako znani čizki in repniki. Ti in njim sorodni ptički sodijo v družino ščinkavcev, ki so del velike skupine ptic pevč. Dejanu čestitamo za hvalevredno pozornost, posvečeno mladi ptičji družinici.

L S

GRADIŠKA SKUPNOST STIČNA-VIR-ŠENTVID

Natančen pogled na panoramsko sliko pokaže »infrastrukturo« nekdanje gradiške skupnosti. V skoraj ravni črti si sledijo vse pomembnejše sestavine te prazgodovinske politične in gospodarske enote. Na skrajni desni strani puščica A kaže Tičnico ali Tično – mesto, kjer so naravoverni (poganski) prednamci častili tice, prenašalke duš v onostranstvo. Z njo smo se že seznanili v enem od prejšnjih nadaljevanj. S črko B je označena Tičnica v Cerovcu. Leži nekoliko odmaknjena od glavne linije, saj je ločena od glavnega gradiškega kompleksa z dolino potoka Bukovice, zato smemo domnevati, da je pripadala neki drugi (morda podrejeni) gradiški skupnosti. Puščica C kaže na prazupnijo Šentvid. Primeri od drugod kažejo, da so prazupnije razvile iz nekdanjih prazgodovinskih naravoverskih središč. Tu so prednamci po vsej verjetnosti častili Vida, božanstvo, ki je bilo po-

vezano s svetlobo. Z D je označena obrambna vzpetina, imenovana Gradišče, s črko G pa utrjena gradiška vas (španska vas), kjer danes leži vas Vir. Zaradi obsežnosti temu davnemu naselju včasih pravimo tudi »Virsko mesto«. Na sliki Vir ni viden, zato je označen s poševno puščico. Nekoliko iz linije proti jugu je, prav tako izmaknjena iz vidnega polja, planota Kojina (F), imenovana po konjih. Taka imena se pogosto javljajo tudi v drugih gradiških kompleksih. S podob iz prazgodovine lahko razberemo, da so gradiščarji iz starejše železne dobe posebej ljubili te živali. Črka E približno kaže lego Stične, duhovno središče za čaščenje Tic, iz katerega se je pozneje razvilo naselje S T I Č NA s samostanom. Naprej proti severozahodu bi ugledali še eno zanimivo sled – nekdanj čaščen izvir Drmožnik (Trimožnik).

